

OBVEZNI
IZVOD

REŠETO

GLASILO OBČINE RIBNICA

28. november 2008, letnik XII

NOVEMBER 2008

**60 let Inlesa, ribniškega
velikana**

**Portret:
Raid Al Daghistani,
ginekolog
Aljaž Zalar, matematik**

Pogovor: Jože Tanko

**Rokodelski center v
Ljubljani, ne v Ribnici**

**Nikola Radić izdal
rokometni priročnik**

**Dobrodelna akcija:
Kupujemo barvni
ultrazvok!**

**3000 kilometrov peš,
od Slovenije do Španije**

Od Iraka do Ribnice, od ordinacije do ginekološkega centra

Raid Al Daghistani. Ko se mi je predstavil po telefonu, nisem niti pravilno ujela njegovega priimka, je pa zato Iračan, rojen v Bagdadu, zelo dobro govoril našo težko slovenščino. Jasno, da sem se o morebitnem jezikovnem čudežu hitro pozanimala in zvedela, da je njegovo srce osvojila Slovenka, ki mu je učenje jezika olajšala, in da je v naši deželi že od leta 1994. Kot ženski mi je prej prišlo na uho, da se pacientkam, ki so šle skozi njegove roke, zdi dober diagnostik in da se vsekakor splača odpreti karton pri njem. Kajti doktor Raid Al Daghistani je ribniški novi ginekolog.

Kot ginekolog sem pripravljen poprijeti za vse.

Če sem čisto poštena, so bile nekatere ženske prav navdušene in sestra Lilijana iz prve roke pove, kako se je neka gospa pohvalila, da jih krkljajo kot nosečnice in bi si želela podobno lepega odnosa tudi drugod. A tudi sam doktor Al Daghistani se zaveda, da kljub najboljši volji in strokovnemu prizadevanju lahko kaj spregleda – trudi se, da čim manjkrat. Dolga leta so trajale menjave in ženske, ki dlje časa niso obiskale teh intimnih sob, so vsakokrat naletele na drugega zdravnika na istem stolu. Zdaj upamo, da nam vsaj ta ne bo šel, ker ima velike načrte in je

DOKTOR IN ŽENSKI DEL MEDICINSKE EKIPE

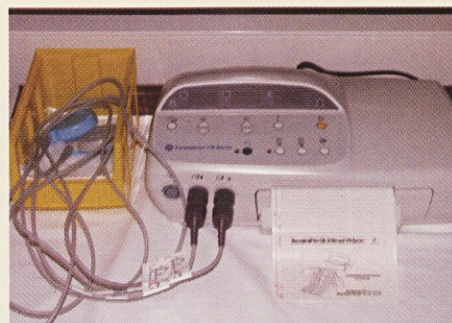
prepričan, da v ribniškem zdravstvenem domu lahko uredi pravo ginekološko ordinacijo, kjer se bo lahko opravljalo manjše operativne posege, pa četudi zanje ne bo posebej plačan in jih ne bo priznala zavarovalnica. Če sem spet čisto poštena, ga lahko lovimo za besedo, zakaj rekel je, da ne bo odšel. Verjame, da mu bo uspelo pridobiti enkrat tedensko termin v porodnišničnem oddelku ljubljanskega kliničnega centra, kjer bo lahko izvajal tudi operacije, za kar je že usposobljen, in bo tako lahko kombiniral svoje poklicno nadgrajevanje z delom v ribniški ambulanti. Že zdaj to počne petkrat mesečno, dežura ali pomaga pri operacijah, tako da je želja po samostojnem terminu uresničljiva, predvsem pa bi pridobile ribniške pacientke, ki že poskušajo priti v Ljubljano ravno v času, ko dežura njihov domači ginekolog. Dr. med. Raid Al Daghistani, specialist za ginekologijo in porodništvo, pravi, je pripravljen kot doktor sprejeti in delati prav vsa ginekološka

dela, da bi le ustregel pacientkam, jih noseče ne pošiljal na dolgo pot, če to ni nujno potrebno, in jim omogočal čim bolj merodajne ultrazvočne ugotovitve in ostale ginekološke storitve.

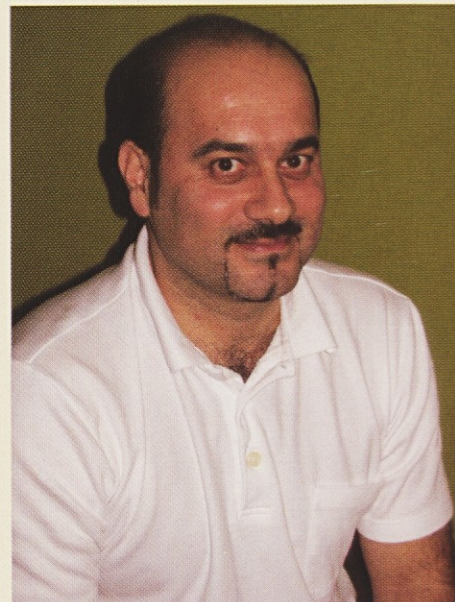
Želja še bolj živa: Ustvariti ginekološki center od Ljubljane do Kolpe

4000 pacientk ima kartoteke v Ribnici, 110 nosečnic se je lani veselilo novega člana v družini, prihajajo pa tudi iz drugih krajev, ne samo ribniških. Dovolj dolgo smo bili na prepihu in je čas, da zaživijo večne poklicne želje tudi dolgoletne medicinske sestre Lilijane, da tu postane ginekološki center za področje od Ljubljane do Kolpe. V šali pravim, da nam manjka samo še porodna soba, je dejala gospa Lilijana. Lani so dobili CTG – napravo za snemanje srčnega utripa ploda in ugotavljanje popadkov proti koncu nosečnosti, da nosečnice ne bi prehitro odšle v Ljubljano, ampak šele tedaj, ko bi ginekolog dal zeleno luč. Po osmih letih črno-belega ultrazvočnega aparata je tudi čas za nakup novega in to ne samo zato, ker v Angliji slik, posnetih z aparatom, starejšim od 7 let, zavarovalnice sploh ne priznavajo kot verodostojne.

Dve sestri in zdravnik, ki je vpisal še podiplomski študij doktorata iz ginekologije, želijo pacientkam dati to, kar jim odreka država. Splošne anestezijske sicer ne smejo izvajati, lahko pa lokalno, in od 1. maja, ko je dr. Al Daghistani prišel v Ribnico iz Novega mesta, kjer je delal dve leti v njihovi splošni bolnišnici, so opravili že 50 biopsij. K sreči so bili izvidi večidel dobri...

CTG - APARAT ZA SNEMANJE SRČNEGA UTRIPA PLODA IN UGOTAVLJANJE POPADKOV JE BIL KUPLJEN LANI

GINEKOLOG RAID AL DAGHISTANI

Ekipe treh je videti kot da bi po dolgem času spet oživela. Prijaznost in dostopnost je vpeljal kar novi doktor sam, pravi sestra Lilijana, ki ji je, energični kot je, uspelo celo v Osilnico pripeljati negovalno bolnišnico. Tudi doktor sam pravi, da ne mara vzvišenosti in se poskuša pacientkam približati na njim jasen način, ne pa ugotovitev zavijati v neke strokovne medicinske izraze ali pa jih molče odpraviti iz ordinacije. Najraje pa strokovno oceno ali diagnozo pojasni kar preko slike ali skice. »Strokovne termine pozabijo, slike, ki so jo videle, nikoli.«

Tak se rodiš.

Vseeno se mi je zdelo presenetljivo, da je doktor lahko v tem pogubnem času hitenja še lahko tako dostopen in sem mu dala na razpolago dve možnosti: ste takšna osebnost ali vas vendarle nese druga mentaliteta, saj prihajate iz arabskega sveta ...

»Tak se rodiš,« je dejal.

Pogovarjala sem se in fotografirala
ALENKA PAHULJE

NOV JE TUDI KOTIČEK, KI GA LAHKO KORISTIJO OTROCI ZA IGRANJE, TER MAME, KO ČAKAJO NA PREGLED

NOVEMBRA PIŠEMO:

Dogodki meseca	
Slovesnih 60 Inlesovih let	4
Rokodelskega centra ne bo	5
Pogovor meseca	
Jože Tanko	6
Iz podjetniških logov	
Balon je počil	8
Kulturne drobtinice	
Tone Pavček nasmejaj Skedenj	10
Citre v glasbeni šoli	11
Turizem na naših tleh	
Novi vodja TIC	13
Zabavne strani	23
Pomagajmo si	
Tomo Križnar, borec za vodo	30
Knjižne novosti	
Priročnik Nikole Radića	31
Portreta	
Raid Al Daghistani	2
Aljaž Zalar	35
Potopis	
Peš do Camina	36

T 5883

82003/3174

Barvni ultrazvok za natančnejše diagnoze

Napredek odpisal osem let star ultrazvok, za novega iščejo donatorje

Pred osmimi leti, ko je Lions klub Ribnica kupil ultrazvok za potrebe zdravstvenega doma, se je iskal tak, ki bi zadostil takratnim potrebam, a se na njem ne vidi, kako plod raste. Anomalije in število ogroženih nosečnic zaradi slabšega zdravja in staranja so iz leta v leto v porastu, a tudi diagnostika na tem področju je vse močnejša. Izpopolnjevanje medicinskih aparatov je tako hitro, da mu je treba slediti - ne zaradi dvigovanja zdravstvenega standarda, marveč zaradi večje varnosti pacientov - pregledi so z uporabo sodobnih metod natančnejši in pomembno vplivajo na zgodnje odkrivanje in hitrejšo zdravljenje bolezni.

Letos se je omenjeni klub želel lotiti druge dobrodelne akcije, nakupa mamografa za odkrivanja raka dojk, a bo država nabavila mobilne kombije, ki bodo s to napravo potovali po Sloveniji, zato so se ribniški lionsi, občina in zdravstveni dom Ribnica (ZD) odločili, da zaženejo akcijo za nakup barvnega ultrazvoka, vrednega 74.000 evrov. Županu se zdi bolje, da namesto silvestrovanja na prostem oz. ognjemeta denar nameni za ultrazvok, za prvi doprinos pa se je določil ravno letošnji prejemnik Urbanove nagrade, Inles d.d., ki se je finančnemu znesku odpovedal v dobro ultrazvoka. Direktor ZD dr. Peter Rus je dejal, da so se nekatera podjetja takoj začela zanimati, kako bi kaj prispevala in nihče ne dvomi, da Ribničani ne bi zmogli darovati po svojih močeh. Bliža se konec leta, ko je obdarovanje na vrhuncu, podjetja pa se morajo znebiti denarja, ki jim ga ni uspelo porazdeliti med letom. Zdravstveni dom bo aparaturo v vsakem primeru kupil, je dejal dr. Rus, upa le, da bo tudi donatorski delež dovolj velik, saj bi radi amortizacijska in investicijska sredstva porabili še za kak drug nujni pripomoček.

DOBRODELNA AKCIJA: KUPUJEMO BARVNI ULTRAZVOK!

Št. tekočega računa 01304 - 6030923812 pri UJP Novo mesto

Zgodnji ultrazvok v 12. tednu nosečnosti je namenjen odkrivanju prirojenih nepravilnosti otroka ter spremljanju motenj, ki vplivajo na nosečnost. Tridimenzionalni barvni ultrazvok bo omogočal prostorsko ločljivost in prepoznavo sprememb na roditeljih. Investicija se zdi direktorju smiselna, ker ima zdaj kader, ki je strokovno usposobljen in ima potrebno licenco, novi ginekolog Raid Al Daghistani pa ima tudi veliko željo po izpopolnjevanju. Pacientkam tako ne bo treba več za vsako malenkost z nosečniškim trebuhom in voziti v Ljubljano ali Grosuplje, ker bo natančne preglede opravljal ribniški ginekolog. Preiskava z barvnim ultrazvokom se priporoča vsaki nosečnici, ker se z nohalno svetlino zelo zgodaj ugotovi neprimerno rast ploda in se nosečnost lahko po potrebi prekine.

ALENKA PAHULJE

INLESOVIH 60 LET IZKUŠENJ ZA PRIHODNOST

Velja prepričanje, da je podjetništvo izjemno dinamičen proces, v katerem podjetja izginjajo in ponovno rastejo. Po drugi strani pa jedro vsakega nacionalnega gospodarstva predstavljajo velika tradicionalna podjetja, ki so vključena v svetovno gospodarsko dogajanje in so skozi celotno zgodovino svojega obstoja in razvoja tudi osnovni pogoj za razvoj dinamičnega malega podjetništva. In zagotovo je tudi Inles eno izmed velikih tradicionalnih podjetij, ki predstavlja jedro slovenskega gospodarstva.

Leta 1948 ustanovljeno Lesno industrijsko podjetje Ribnica, v katerem so najprej proizvajali različne zaboje (in dele zanje), je v zgodnjem procesu izdelovalo celo zabojčke za pomaranče jafa, ki so k nam prihajale iz Izraela. Nato so leta 1953 začeli uvajati proizvodnjo lesenih galanterijskih izdelkov, kot so bukova metlišča, palice, ščipalke, prvo ročno izdelano okno pa je bilo izdelano v enem izmed kasnejših Inlesovih obratov v Dolenji vasi, in sicer leta 1954. Čez nekaj let je sledila proizvodnja notranjih, sobnih vrat, s čimer je bil storjen prvi in hkrati odločilni korak za kasnejšo popolno usmeritev proizvodnje v stavbno pohištvo. V tistih letih so bila industrijsko izdelana vrata na trgu prva novost. Leta 1962 so se pod skupnim imenom INLES, kombinat lesne industrije Ribnica, združili sledeči obrati: LIP Ribnica, Smreka Loški Potok, Lesna galanterija Sodražica, Hrast Dolenja vas, Lesna industrija KGP Kočevje in JELKA Podpreska. V kasnejših letih je Inles še spremenjal organizacijsko strukturo, hkrati pa vseskozi izpopolnjeval svoj proizvodni program.

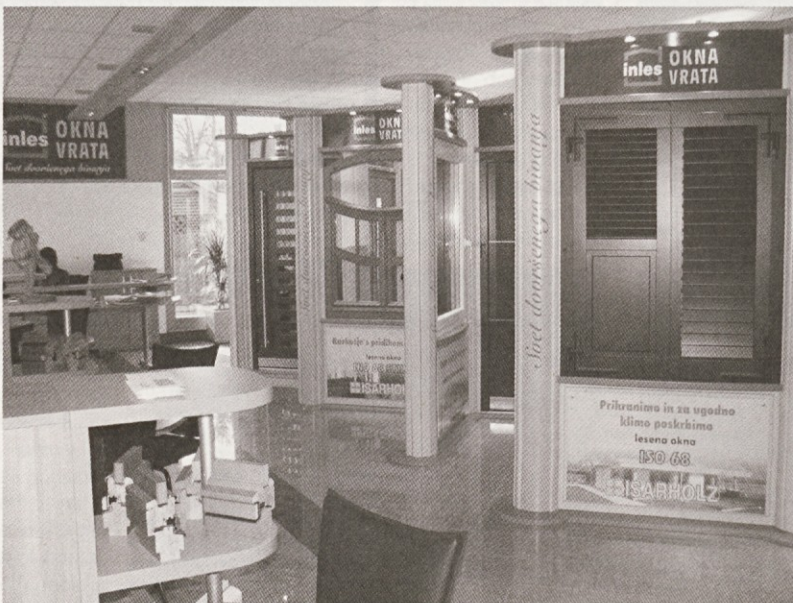
Danes so vodilni proizvajalec vrhunskih oken in vrat iz vseh materialov. Za lesne proizvode uporabljajo smreko, ki je edini domači les, iz Rusije, Ukrajine in tudi Kitajske uvažajo bor in macesen, uporabljajo pa še hrast in tropski les meranti. Danes Inles nima več žage. Že leta pa delajo izdelke samo za znanega kupca, nič več ne delajo na zalogo, vse gre po želji kupca za določen objekt.

So izrazito izvozno usmerjeni, in kot edino podjetje v Sloveniji vse izvozijo pod lastno znamko. Izvažajo v več kot 20 držav po celem svetu, preko luže pa v Ameriko, kjer v Los Angelesu obstaja tudi Inles America. Radi bi razširili svoj trg tudi v Južno Ameriko in Mehiko. V zadnjih desetih letih so najprej 4 leta sanirali poslovanje, tako da sedaj poslujejo pozitivno. V kompletnem sestavu Inles zaposluje 520 ljudi.

20. novembra je Inles slavnostno obeležil svojih 60 let z odprtjem prodajno-razstavnega salona in nove upravne stavbe na Kolodvorski ulici ter s popoldansko proslavo v Športnem centru.

NAJZVESTEJŠIM KUPCEM, DOBAVITELJEM IN POSLOVNIM PARTNERJEM JE DIREKTOR ANDREJ MATE (DESNO) PODELIL TUDI POSEBNA PRIZNANJA.

RAZSTAVNO - PRODAJNI SALON NA KOLODVORSKI ULICI

Kot je razložil predsednik upravnega odbora podjetja Andrej Mate, se je Inlesu uspelo obdržati predvsem zaradi treh dejavnikov: dela, razvoja in prilagajanja tržnim potrebam. Tako so se v zadnjih letih močno prilagodili trgu. Iz tega izhaja tudi njihova značilnost, je dejal Mate, da več kot polovico svojih oken dobavljajo za renovacijo, med drugim tudi zgradb, ki so pod spomeniškim varstvom. Med večjimi novimi projekti v tujini je celotna prenova hotela s 'petimi zvezdicami plus' v luksuznem črnomorskem ruskem mestu Sočiju, obnova dveh zasebnih vil v Kaliforniji, ki naj bi bili dokončali že do konca marca, ter dobava oken in vhodnih vrat za 250 vil v bližini Moskve. Obeta se tudi sodelovanje z Grčijo (Rodos). Glede prihajajoče krize, ki se jo že čuti, vlada zmerni optimizem. »Računamo, da kriza ne bo toliko vplivala na nas. Upamo. Zaenkrat imamo popolnoma zasedeno proizvodnjo. In prav tako ne bomo odpuščali, celo še iščemo določen kader.« V podjetju bodo v prihodnosti prenovili kar nekaj tehnoloških enot in skrbeli za razvoj visoko usposobljenega kadra, kar je Inlesov največji potencial, pravi Mate.

Prodajno-razstavni salon bo po eni strani razstavni salon za kupce, a tudi šolsko promocijski center, kajti tedensko dobivajo obiske iz tujine, partnerje pa peljejo tudi v proizvodnjo, kar je njihova dodatna velika prednost.

Salon hkrati pomeni tudi dvig podobe podjetja. V salonu, ki meri 180 kvadratnih metrov, želijo prikazati ekskluzivne, pa tudi klasične in moderne izdelke ter pokazati ekološki čut in varnost, ki sta pomembna dejavnika pri oblikovanju izdelkov. Investicija je bila vredna okrog milijon evrov.

Ob 60-letnici delovanja obstoja največjega slovenskega proizvajalca in izvoznika zunanjega stavbnega pohištva pri nas so prenovili tudi geslo, ki se glasi Svet dovršenega bivanja, značilno oranžno - beli znak pa prenesli na sivo podlago. Prenovljena podoba je bila rdeča nit tudi popoldanske proslave v Športnem centru, katere se je udeležilo ogromno število kupcev, dobaviteljev in poslovnih partnerjev s cellega sveta, ter seveda sedanji in upokojeni zaposleni v podjetju. »Danes je čas za lepe spomine in prijetno druženje z optimističnim pogledom v prihodnost,« je v svojem govoru dejal predsednik UO Mate, ki si tudi v prihodnosti želi uspešnega poslovnega partnerstva, da bo prihodnost svetla in zadovoljna.

Tekst in foto ZDENKA MIHELČ

ODLOČITEV JE PADLA:

SUHOROBARSKI IN LONČARSKI CENTER

Država odločila, da ne moremo biti vseslovenski center

Dobili smo manj od pričakovanega in v Ribnici ne bo vseslovenskega rokodelskega centra, ki bi v mreži povezoval več manjših regijskih centrov. Zdaj bo ribniški eden izmed teh centrov, razpršenih po vsej Sloveniji, le da se ta mreža nikakor ne zmore razviti.

Zvodenela je zasnova, ki jo je izdelala sekcija domače in umetnostne obrti pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije skupaj s profesorjem Janezom Bogatajem in jo je vlada potrdila že pred leti, je dejal predstavnik sekcije Goran Plesničar Pučko. »Nastala je zmeda, ko je bila za osrednji slovenski center določena Ribnica, kjer se že pripravljajo na urejanje prostorov in ustanovitev centra. V sekciji smo se kljub temu odločili, da bomo republiški center DUO poskušali ustanoviti v Ljubljani, v Ribnici pa naj nastane eden od regijskih centrov, ki bo usmerjen predvsem

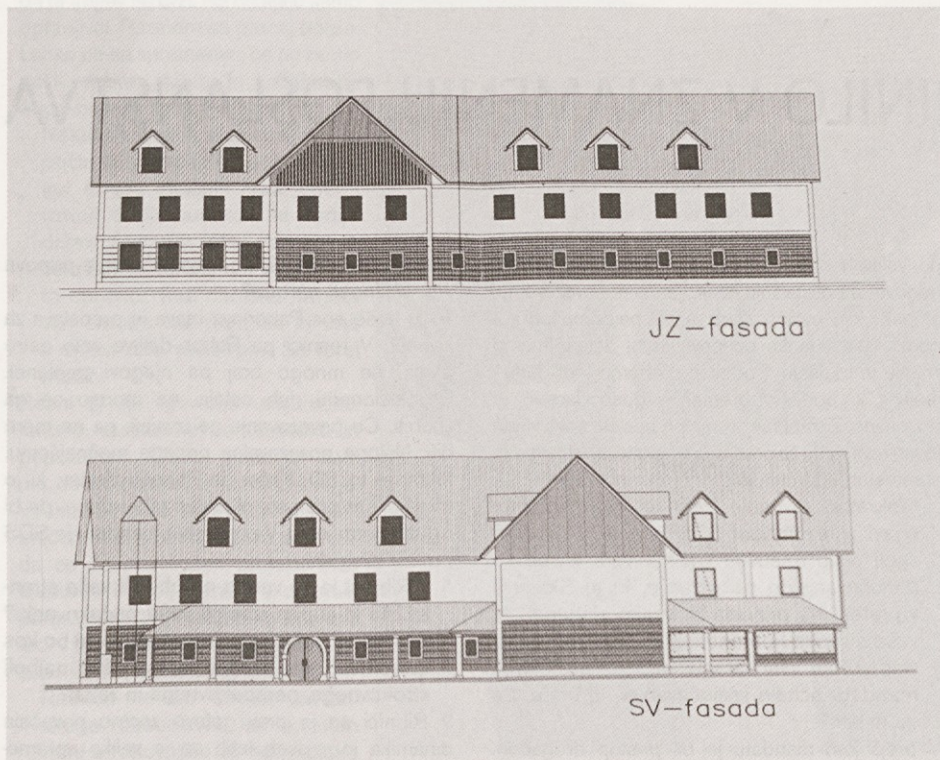
v tradicijo suhorobarstva.« Pavel Hočevnar, ki je v imenu ribniške območne obrtne zbornice vodil projekt, se s predlogom strinja, ker občina ne more zagotoviti finančnih sredstev za delovanje osrednjega centra, bi si pa želel, da Ribnica v zameno uredi suhorobarski in lončarski center svetovnega formata, saj je naš kraj po tej obrti znan povsod. Ribnica je sicer bila pripravljena prevzeti vseslovenski center in zgodba bi se odvila drugače, če bi uspela dobiti sredstva na prvem razpisu, meni direktor občinske uprave Janez Mate.

Po dveh letih prizadevanj, ki z državnega vrha nikoli niso bila docela blagoslovljena, a so ribniški pobudniki svojo idejo vseeno poskusili pripeljati do uspešnega konca, in po izgubljeni priložnosti za sredstva iz t.i. norveškega sklada, naj bi se na Marofu poskušalo ustvariti nek dinamični regijski rokodelski center.

Obstoječa stavba naj bi bila prenovljena po vzoru domačije, novogradnja pa naj bi bila bolj v stilu sodobne lesene hiše. Za obnovo obstoječega prostora in stavbe so na občini in OOO Ribnica uspeli pridobiti sofinancerski denar, zdaj pa se ga išče še za vsebino. Najbolj zanesljiva so po Matetovih besedah regionalna sredstva, 10 potencialnih centrov pa je dobilo tudi denar z leader projektov, ki naj bi zadoščal za dveletno mreženje centrov. Doslej sta vsebino najdlje dorekla Ribnica in Veržej, pa tudi Slovenj Gradec, drugi so še na začetku. Mi naj bi na Marofu imeli stalno razstavo aktualnih izdelkov suhorobarske in lončarske obrti, občasne razstave domačih in tujih rokodelcev, študijske prostore, prostor za delavnice in prezentacije pa bi lahko služil tudi lesarjem, ki jih to okolje zelo pogreša. Center bi hranil tudi vso dokumentacijo.

Ekipa, ki bo vodila projekt, je sestavljena iz Miklove hiše, ki bo skrbela za etnološki vidik centra, območna obrtna zbornica bo pokrivala rokodelski in podjetniški del, strokovni spremljevalec bo prof. dr. Janez Bogataj, zunanji partner pa Obrtna zbornica Slovenije, je povedal Mate. Vključevalo naj bi se tudi mlade raziskovalce, o podjetnem pristopu k vodenju nove ustanove pa naj bi se razmišljalo v prihodnje. Financiranje še ni znano, ambicija pa sega na kako državno proračunsko postavko, saj bi bilo potem delo olajšano. »Profitna zadeva to ne bo,« je dodal direktor Uprave. Sodelovanje z Bogatajem je Ribnici prineslo tudi umestitev ribniškega šopka in lončenega konjička na lestvico 10 naj slovenskih spominkov, tržna niša bi bila lahko tudi novoletna darila, saj se je izkazalo, da podjetja povprašujejo po večji količini naših izdelkov, je dejal Hočevnar. Osnova centra pa bo seveda morala biti blagovna znamka oz. geografska označba 'suha roba'. Njena podelitev se stalno odmika, a je zdaj prva predvidena še do konca tega leta, v vrsti pa je 24. prosilcev.

Tekst in foto ALENKA PAHULJE

PODOBA MAROFA, KOT SI JO JE ZAMISLIL FRANC TRDAN

DVA IZMED GLAVNIH AKTERJEV PROJEKTA: LEVO JANEZ MATE, DESNO PAVEL HOČEVNAR

URADNE URE OB DECEMBRSKIH PRAZNIKI SPREMENJENE

Upravna enota Ribnica obvešča, da bodo uradne ure, v skladu z Uredbo o upravnem poslovanju, na delovna dneva 24. in 31. decembra 2008, potekale od 8. do 13. ure.

Prva delovna sobota v januarju 2009 se prenese na 10. januar 2009, uradne ure na ta dan pa bodo od 8. do 12. ure.

JANEZ HENIGMAN, univ. dipl. org.
Načelnik UE Ribnica

Jože Tanko začenja v parlamentu že svoj tretji mandat, in to s prepričljivo voljo ribniških volivcev, saj so mu na zadnjih volitvah namenili dobrih 48 odstotkov glasov. Tako kot v prejšnjem mandatu bo tudi sedaj vodil poslansko skupino Slovenske demokratske stranke (SDS). Omenjena stranka je stopila v opozicijo in so se ji posledično zmanjšala mesta, ki jih ima v odborih, tako da tudi poslanec Tanko ni več v odboru za promet, je pa zadržal članstvo v mandatno volilni komisiji in odboru za šolstvo, kulturo, mladino in šport ter je član kolegija predsednika državnega zbora. Čeprav so ga določene struje v Ribnici pri njegovem tretjem potegovanju za župana javno rušile, zdaj mnogi od teh mnenjskih voditeljev ugotavljajo, da naj bi svoje županstvo pravzaprav opravljal bolje kot njegovi nasledniki. Zdaj se ocenjuje njegovo poslansko delo in v osem let trajajoči visoki poslanski funkciji se je za mnoge preveč podredil stranki, medtem ko Tanko trdi, da se vse odločitve sprejema v Ljubljani, tam pa njegov glas za našo regijo nikoli ni izostal.

POGOVOR: JOŽE TANKO

DESETLETJE BO MINILO V ZNAMENJU POSLANSTVA

Z letošnjimi volitvami se je situacija spremenila in SDS stopa v opozicijo. Zakaj ji po vašem volivci niso želeli podeliti še enega mandata? Ali ste napravili analizo dela, ki jo je prvak stranke najavil, in kaj ste ugotovili?

Razlogov je gotovo več, nekaj je notranjih, nekaj pa tudi zunanjih. Bolj ko se čas odmika, bolj se kristalizirajo. Analiza bo dobrodošla za naša nadaljnja ravnanja. Kljub temu, da smo v opoziciji, pa bomo zelo aktivno delovali pri oblikovanju razvojnih, socialnih, okoljskih in drugih politik.

Ali se je za vas osebno tudi kaj spremenilo? Še vedno namreč ostajate na čelu poslanske skupine ...

Kar je zagotovo priznanje za dobro in korektno opravljeno delo v preteklem mandatu. Vesel sem bil soglasne podpore poslancev. Prav tako kot doslej se bom tudi sedaj angažiral po svojih najboljših močeh.

Predlog nove vlade je sestavljen. Po odzivih v medijih je SDS z njim nezadovoljna. Za glavna ideologa in vplivneža se ima Gregorja Golobiča ter Milana Kučana. Gre zgolj za standardne politične boje in predstavo za javnost ali ste si stranki res tako zelo ideološko različni, da sodelovanje med vami nikakor ni možno – čeprav bi bilo to v dobro države?

Pričakovanja vseh so bila drugačna. Mandatar Pahor obljube o strokovni in kompetentni vladi ni izpolnil. Pahor je stalno govoril, da bodo dobili prednost strokovnjaki pred politiki, vendar so si politiki, ne glede na znanje in izkušnje, razdelili ključne resorje. Mediji so takoj po volitvah začeli z opravičevanjem nove vladne ekipe, saj slutijo, da ta vlada najbrž ne bo tako uspešna, kot je bila njena predhodnica. Zavedajo se, da bo Slovenijo težko voditi bolje. Sicer pa so na tem, da z nami ne bodo sodelovali, gradili volilno kampanjo in

po volitvah nas niso povabili niti na vljudnostni pogovor o oblikovanju koalicije. To ni povezovalno, ampak izključevalno. Kljub vsemu pa bomo tudi kot opozicijska stranka prispevali svoj delež. Imamo znanje in izkušnje. Podpirali pa bomo tudi vladne rešitve, ki bodo razbremenile gospodarstvo in državljanje. Zaradi mencanja pri sestavi nove vlade je Janševa vlada že predlagala nekatere najnujnejše spremembe davčnih in drugih zakonov.

“Tokratno ravnanje stranke, ki je v primerjavi z rezultatom SDS leta 2004 dobila zgolj pičlo relativno večino, vodi v politiko izključevanja in polarizacije, ki je Sloveniji v preteklosti prinesla že veliko slabega,” je vaša stranka komentirala postavljanje nove vlade. Tudi vaši stranki se je v preteklem mandatu očitalo izključevanje. Ali trdite, da ga ni bilo?

V prejšnjem mandatu je bil pristop drugačen. SDS je vse stranke povabila na pogovore o oblikovanju koalicije. Vstopile so SLS, NSi, DeSUS, organi ostalih strank so se odločili drugače. Kasneje je premier Janša oblikoval še »partnerstvo«, v katerega so se vključile vse stranke, razen LDS, in ki je veliko prispevalo k oblikovanju in sprejemanju reformne zakonodaje. Podobno partnerstvo je bilo sklenjeno tudi za čas predsedovanja EU. Mediji so o tem veliko poročali, upam, da državljanje še niso pozabili. Tokratni pristop zmagovalne stranke (SD) je diametralno nasproten in po našem mnenju pomeni velik korak v napačno smer. Že zaradi razmer, ki grozijo, je potrebno sodelovanje. Da to dojameš, ni potrebno biti ravno vrhunski politik.

Kandidat za mandatarja Pahor je dejal, da “pri eni stvari zgubi potrpljenje – če kdor koli znova in znova govori o naših in vaših”. Iz vrst vaše stranke je dejansko pogosto prišlo do takega imenovanja: ‘naši-vaši’, ‘rdeči-

črni’. Se vam zdi, da tako ločevanje pripeva k složnosti naroda?

To je le še ena Pahorjeva izjava in predstava za javnost. V resnici pa Pahor delitve zelo ostro izvaja, še mnogo bolj pa njegovi poslanci. Revolucionarni duh ostaja, ne morejo se ga znebiti. Če povezovanja ne izvajaš, ga ne more biti. Naloga povezovalca pripade močnejšemu, tokrat je to SD. Kaže, da Pahorju delitev, ki jo izvajajo, kar prija, saj ni nikjer zabeleženo, da bi izgubil potrpljenje. V prejšnjem mandatu je SDS ravnala drugače.

V Ribnici je še vedno na oblasti vaša stranka. Ali je župan izpolnil vaša pričakovanja? Je sestavil najbolj strokovno ekipo, ki bo kos izzivom? Koga bi vi izpostavili kot najbolj strokovnega, perspektivnega in zakaj?

V Ribnici se je prav gotovo znatno povečala dinamika in v dveh letih se je veliko spremenilo. Obnovljena je stara občina, preurejajo se križišča, državne in lokalne ceste, polni se obrtna cona na Bregu, pripravljene so projekti obnove in dograditve vodovodnega sistema pa komunalne ureditve v Dolenji vasi, izvaja se zamenjava oken na šoli, zgrajeno je igrišče pri SV. Gregorju, kupljeni sta vozila za šolske prevoze in nego na domu itd. Brezplačno so pridobljene športne in druge površine v Kasarni, čeprav ste pred dvema, tremi leti v Rešetu zapisali, da to ne bo nikoli mogoče. Tudi dolg občine se je znižal za ca. 400.000 eur. Smo pa na polovici mandata. Brez dobrega pristopa župana to ne bi bilo mogoče. Podoba Ribnice se hitro spreminja.

V eni zadnjih izdaj časnika Delo je bil objavljen komentar, v katerem piše, »da naj Ribnico začnejo voditi ljudje, ki so tudi v resnici župani, ne pa, da je prvi mož občine lutka v rokah dobrohotnih »pomočnikov«, ki ne vedo, kdaj projekti presežejo njihove

sposobnosti«. Kaj pravite na to in ali res Ribničani volimo proti nekemu kandidatu ne pa ZA župana, ki bi znal voditi občino?

Žal se takim komentarjem in zapisom ne moremo izogniti. In se tudi ne strinjati. Vodenje je zahtevna naloga in vsak si poišče način, za katerega meni, da je najbolj učinkovit. Vsekakor bi od tistih, ki jim je poverjena naloga obveščanja javnosti, pričakovali, da poročajo o projektih in dosežkih, ki jih ni malo. Samo malo se je potrebno pozanimati ali zapeljati na teren. Najlažje je »cefranje« odgovornih ljudi in naslajanje nad tem, kako smo ga in kako nič ne more. Vsaj urednik lokalnega - občinskega mesečnika bi moral vedeti, kaj se je realiziralo, če že bolj oddaljeni za to nimajo časa. Tako pa se ukvarjamo z reciklažo rolanja – kot v rumenih medijih najnižjega nivoja.

V čem je Ribnica na boljšem zadnjih osem let? Reciva v času po vašem županovanju in v času, ko ste že delovali kot poslanec. Najpogosteje slišimo, da se z vsakim županom vrnemo kak korak nazaj.

Tudi zadnji stavek je prepis iz istega prispevka istega novinarja v Delu. Trditev ste samo ponovili. Morda bi, preden ste jo zapisali, pogledali kakšno fotografijo Ribnice izpred nekaj let, obiskali zavod za zaposlovanje ali kakšno drugo ustanovo. Najbrž bi ugotovili, da ta trditev ne drži. Isti ostajajo samo opraviljenci. Razmere so precej boljše. Lahko pa se spremenijo, če ne bomo našli dobrih, hitrih in učinkovitih odgovorov na prihajajoče izzive.

Nekaj občinskih sej nazaj vas je občinski svetnik SLS poimenoval kot enega ključnih ljudi, enega izmed štirih politikov, ki vodijo državo, vendar ste odreagirali zelo burno, rekoč, naj se vam za to opraviči. Tudi ribniška javnost vas smatra kot človeka, ki ima v državi zelo velik vpliv. Se torej moti?

Resni ljudje govorijo argumentirano in realno, ne bombastično in populistično. Samo predlagal sem mu, da svojo trditev argumentira. Ni je. Vedno sem delal po svojih najboljših močeh. Tudi zato sem lahko dosegel, da so se marsikateri projekti med Ljubljano in Kolpo znašli v državnih programih. Tak pristop bom uporabil tudi v tem mandatu in upam, da bom uspel še kaj dodati. Idej je kar nekaj.

Ribnica ne bo center slovenskega rokodelstva, kar so nam vidni strokovnjaki že od začetka kandidiranja vseskozi nakazovali. Zdaj bo tu le suhorobarski in lončarski regijski center. Zakaj po vašem Ribnica ne more biti središče in ali bi vi kot poslanec lahko pomembnejše vplivali na ugodnejši razvoj dogodkov? Ali pa je morda to, realno gledano, najboljše, kar smo lahko dobili?

Vse projekte je potrebno obravnavati razvojno. Ideja se je izoblikovala na Obrtni zbornici Slovenije in Ribnica je, čeprav so se zanj potegovali tudi drugi kraji, uspela, da bi bil osrednji sedež tega centra v Ribnici. »Lokalci« smo dali vse od sebe, tudi sam sem bil pri tem zelo angažiran. V nadaljevanju je najverjetneje prišlo do spremembe koncepta ali drugačne presoje, zato se je tudi preoblikovala rešitev. Temu bo pač potrebno prilagoditi nadaljnje korake lokalnega okolja.

Dom starejših občanov v Ribnici se že prodaja najugodnejšemu ponudniku. Med prvimi interesenti so bili Avstrijci. Bi vi prodali Dom tujcem ali nimate nikakršnih zadržkov?

Najvažnejše je, da je Dom v Ribnici in da imamo prebivalci tega območja dobro izbiro za pozno starostno obdobje. Večinski lastnik tudi sedaj ni iz Ribnice. Menim pa, da bo v interesu vsakega odgovornega lastnika ohraniti kvalitetno storitev in povezavo z lokalnim okoljem.

Naš Dom ima precej visok standard in temu primerno tudi višje cene, ki jih mnogi ribniški upokojenci niso zmožni plačevati in so se kljub temu, da so se postavili v vrsto, iz nje umaknili. Zdaj Dom večinoma zasedajo ljubljancani. Menite, da je bil tak standard nujen, ali bi se Dom lahko prilagodil tudi finančnim zmožnostim ribniškega okolja in žepu naših upokojencev?

Standard Doma je določil investitor, zanj je dobil tudi koncesijo. Vsekakor je prav, da so storitve na primerni ravni, da so starostniki z oskrbo zadovoljni. Je pa res, da smo podeželani precej bolj navezani na svoje domove in korenine kot meščani. Je pa struktura uporabnikov Doma podobna kot v drugih domovih po državi.

JOŽE TANKO OB SPREJEMU KMETIJSKEGA MINISTRA

Pri Slovenski demokratični stranki med posebne prioritete prištevate usmerjanje mladih v deficitarne študijske programe. Srednja lesna šola v Kočevju se trudi le s sedmimi dijaki in to kljub temu, da jih že vse čaka služba in imajo štipendije. Kateri način je potem učinkovit?

Vse stranke imajo v programih usmerjanje šolajočih se v deficitarne poklice. V zadnjih štirih letih so šole, gospodarstvo in politika veliko storili za strukturno izboljšanje, vendar tudi denarna motivacija in perspektiva (zagotovljena štipendija in služba) večkrat ne zadostujeta. Otroci in starši imajo drugačne interese. Vendar je s takim pristopom potrebno nadaljevati in iskati dodatne vzpodbude.

Dijakom ste prinesli tople malice. Kaj si Ribničani lahko obetamo od vašega novega poslanskega mandata? Prizadevali si boste za negovalno bolnišnico in dializno enoto. Sta uredničkivi in kako jima kaže?

Program za naslednji mandat sem predstavil v Rešetju in v drugih medijih. Je dober in spleča se ga podpreti. Vsekakor se bom zelo potrudil za njegovo realizacijo. Veliko je odvisno od sodelovanja občin in zavodov v okraju in območju, še več od drugih institucij. Prve razgovore smo že opravili in upam, da bomo dobili podporo. Ne bo pa enostavno. Tudi, če zaradi »višje sile« ne bomo uspeli v tem mandatu, sta to cilja, za katera se je vredno truditi.

Slišati je, da naj bi se med Lavrico in Škofljico dejansko vzpostavil tretji pas, ki bi nekaj pripomogel k manjšim kolonam. Kako daleč je ta projekt in kje stoji tisti, ki govori tudi o tretjem pasu med Pijavo Gorico in Turjakom?

Študija »izvedljivosti« tripasovnice med Škofljico in priključkom na avtocesto naj bi bila kmalu predstavljena. Upam, da strokovnjaki ne bodo postavili preveč ovir, ki bi zavrele modernizacijo tega odseka glavne ceste. Tretji pas Pijava Gorica - Turjak pa je v načrtu razvojnih programov in pričakujem, da politična sprememba ne bo zavrla aktivnosti za realizacijo projekta.

Ne moreva se izogniti finančni in gospodarski krizi, ki naj bi nas po nekih napovedih doletela predvsem prihodnje leto. Česa se moramo bati? Velike brezposelnosti, razvrednotenja denarja, nezmožnosti kreditiranja ...? Koliko bo lahko k blažitvi krize prispevala država?

Kriza se ni začela letos, ampak že precej prej. Inflacijski udar je bil sestavni del krize. Rešitve, ki smo jih sprejemali, so bile pravočasne in ustrezne. Kdaj se bo pojavilo brezno najnovejšega vala in kako globoko bo, pa je odvisno tudi od hitrosti in kvalitete ukrepov, ki jih bomo sprejemali. Janševa vlada je po volitvah že pripravila paket najnujnejših ukrepov, ki naj bi dvignili zaupanje v finančni sistem in vzpodbudili finančni tok, ki bo omogočil delovanje gospodarstva. Dva zakona smo pred nekaj dnevi tudi sprejeli.

Žal pa nova koalicija še ni podprla dohodninskih in davčnih olajšav, s katerimi bi že v letošnjem letu pomagali malemu in velikemu gospodarstvu z davčnimi olajšavami in vzpodbudami za prilagoditev zahtevnim razmeram. Upam, da zaradi Pahorjevega oklevanja ne bomo izgubili preveč časa. Pomemben pa je vsak dan. Na nekaterih področjih se posledice krize že čutijo. Predvsem je potrebno ohraniti mirno kri.

Pogovarjala sem se ALENKA PAHULJEC
Foto ZM in AP

V PODJETNIŠKIH KROGIH

JANEZ ŠKRABEC SPOZNAL BRITANSKO KRALJICO

Koliko besed in užaljenosti je bilo na račun ozkega kroga povabljenec, ki so se smeli med obiskom britanske kraljice rokovati z njo, a Ribničani smo imeli svojega človeka. Med srečneže se je uvrstil Janez Škrabec, ker sta kraljica Elizabeta II. in vojvoda Edinburški pozdravila slovenske gospodarstvenike na njihovi konferenci o Trajnostnem razvoju za doseganje nacionalne konkurenčnosti.

Izbrani gospodarstveniki so predstavili primere dobrih praks s področja trajnostnega razvoja, ki koristijo gospodarstvu in širši družbi, med njimi tudi Škrabec, direktor podjetja Riko ter ustanovni član UN Global Compact Slovenija. Menda je s svojim predavanjem doživel veliko odobravanje med sodelujočimi na konferenci, pri sprejemu pa je bil deležen tudi nasmeška sicer na posnetkih pogosto čemerne kraljice.

Škrabec montažno gradnjo vidi kot edino pravo alternativo običajni masivni gradnji, ki je potratna, se težko gradi in kasneje preureja, težko poruši in še težje reciklira. »Energetsko varčne hiše ne morete zgraditi iz armiranega betona. Nič ne pripomoremo, če gradimo pasivno hišo iz energetske potratnih materialov in pri njihovi proizvodnji sprostimo v ozračje velikanske količine ogljikovega dioksida.«

Poziva na odgovorno ravnanje do okolja, ker prihodnost ni samo naša, temveč tudi zanamcev.

AP
Fotoarhiv Riko Hiše d.o.o.

JANEZ ŠKRABEC PRI ROKOVANJU Z BRITANSKO KRALJICO

ŽIVLJENJE NA UP LAHKO PAHNE V OBUP

Neetično poslovno in finančno ravnanje zdaj zahteva pozitivno čistko. Nastopila je kriza. Trošenje preko realnih zmožnosti zlomilo finančni trg, a porajajo se nove priložnosti

Napovedovali so jo že veliko prej, kot je nastopila, lansko leto je na srečanju z gospodarskim ministrom direktor Inlesa še posebej poudaril, da je Nemčijo recesija že zajela, pa je večji del države vseeno upal, da se ji bomo izognili. Začela se je v oddaljeni obljubljeni deželi, a hipoma prešla v Evropo, in dokazala, da oddaljenost v globalnem svetu ne igra več vloge in da moramo biti pripravljeni na nenadne spremembe, ki pridejo iz nič, naredijo kaos, in se spet nenadno umaknejo. Prvega vala naj bi nas rešil ravno naš nerazviti finančni sistem, ki ni toliko sledil najnovejšim poslovnim trendom, kot je Islandija, in je zavoljo peščice borznih spekulativnih bankrotirala.

V marsičem naj bi finančna in gospodarska kriza koristili družbi, so prepričani taki strokovnjaki, kot je dr. Marko Jaklič z ekonomske fakultete v Ljubljani, strokovnjak s področja mednarodnega strateškega menedžmenta.

Vsi smo bili krivi in vsi smo profitirali. Eni so dobili več, drugi manj. Dokler je šlo, je pač šlo.

DR. MARKO JAKLIČ

Cene stanovanj bodo bolj realne, manj bo spekulativnih nakupov, prazna stanovanja bodo našla lastnike, saj jih bo treba oddajati; kredit se ne bo jemal na prvo žogo, ampak se bo meril s količino denarja, ki ga imaš privarčevanega in si ga pripravljen vložiti v projekt ali nakup, rigidna podjetja bodo morala preveriti svoje velike sisteme in najti nekaj bolj prežvečljivega za trg, ne bo se več investiralo s praznimi žepi in podobno. Strokovnjaki sicer zanemarijajo socialni in človeški vidik takih recesij, ki mnoge pahnejo v veliko materialno stisko, saj kot po nekem večnem pravilu ne bodo

na zgubi samo tisti, ki so na veliko špekulirali pri denarju, delnicah in drugih finančnih poslih, ampak tudi oni, ki se borijo le za svoj vsakodnevni kruh. Dr. Jaklič meni, da bomo vsi prisiljeni v bolj racionalno organizacijo in trošenje, predvsem pa se moramo Slovenci pripraviti na hitre spremembe in kratkotrajne močne padce cen, tudi nepremičnin. Navedel je primer Irske, kjer je v dveh letih cena nepremičnin padla kar za 40 odstotkov.

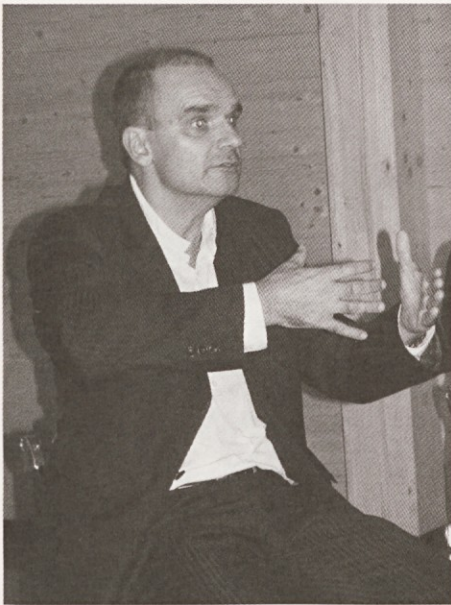
MARKO JAKLIČ V KROGU UDELEŽENCEV (PRVI Z LEVE LETOŠNJI PREDSEDNIK LIONS KLUBA RIBNICA PRIMOŽ ZOBEC)

Zlom finančnega sistema pripisuje preprostemu dejstvu – nekateri so se preveč zadolžili in balon je počil. Najbolj so se zadolževali v Ameriki, kjer so množično plačevali s kreditnimi karticami, dolga pa niso sposobni odplačevati. Narava finančnega sistema je nasploh taka, da nima stika z realnostjo, a zdaj je šlo predaleč, je

na predavanju v Škrabčevem skednju, ki ga je 5. novembra pripravil ribniški Lions klub, dejal dr. Jaklič. Preveč finančnih tveganj ni prineslo zaželenih računice, pohlep pa terja kazen. 'Balon' se je po njegovem mnenju napihoval že od prelomnega leta 2000, ko se je hipoteke v Ameriki prodajale kot produkte. Vsak Američan je hotel imeti svoj dom, a kupoval ga je na kredit in s hipoteko, v štartu pa je moral plačati le 5 % vrednosti hiše. Nepremičninski agenti in bankirji so sledili logiki 'catch the cash' (ujemi denar), niso pa si belili glave s tem, kaj bo, če oseba ne bo mogla plačevati obrokov. »A ko vsi pridobivajo, se nihče ne pritožuje,« je bil realen Marko Jaklič. Najprej se je sesul nepremičninski trg, saj so se kupci hiš kreditnega bremena rešili tako, da so precenjene hiše prepustili bankam, te pa so

REŠETO

DR. MARKO JAKLIČ

prisiljene hiše čim prej prodati in upajo, da bodo iztržile vsaj 30 % vrednosti začetne hipoteke. Matjaž Ložar z Nove Ljubljanske banke meni, da se kaj takega pri nas ne more zgoditi, saj je način dodelitve kreditov bistveno drugačen. Pri nas se ocenjuje kreditna sposobnost kreditojemalca, pri čemer se zaveže z vsem svojim premoženjem, da bo odplačeval kredit, in se zanj tudi bistveno težje odloči. Banke v Evropi veliko bolj 'stisnejo' ljudi, so si bili enotni udeleženci predavanja.

Slovenci bomo recesijo pokasirali v drugem valu, je prepričan dr. Jaklič, čeprav se je realna recesija začela že veliko prej, še manj pa kdo ve, kakšna bo globina finančnega padca. »Cel svet je zapadel v krizo povpraševanja; ljudje so panični in čakajo s prodajo in nakupi. Kapitalizem pa ne more živeti brez povpraševanja!«

Slovenska podjetja se morajo po njegovem pripravljati na recesijo, vendar ne dvomi, da se ne bi mogla krizi prilagoditi, saj so zadosti fleksibilna pri zniževanju stroškov in številu zaposlenih.

»Mi smo svetovni fenomen, kako uspemo absorbirati šoke. Vsak ima še malo sive ekonomije, ni pa toliko tveganj in tudi nimamo standarda, kot ga ima razviti trg. Smo pa pametni in sposobni organizirati se na družbeni in individualni ravni.«

Če kdo dolgoročno varčuje ali investira, potem je sedaj čas za to, ker lahko poceni kupi in je tudi priložnosti za poslovni razvoj ogromno, le v pravih krogih, kjer krožijo potrebne ideje in informacije, se je treba gibati. Na kupčku denarja je po mnenju ekonomskega strokovnjaka najbolj nesmiselno sedeti, ker bo slej ko prej prišlo do njegovega razvrednotenja. Kam vlagati, pa je vprašanje za milijon dolarjev, na katerega strokovnjaki nimajo odgovora. Še manj dr. Jaklič, ki se prišteva med konzervativce in sam pravi, da tudi raje sedi na kupu denarja, kot pa da ga vloga. Ložar vseeno misli, da pri nas totalnega kolapsa ne bo, ker so banke večino podjetnikov kreditirale za njihove investicije, ne špekulacije. Ga pa tako kot dr. Jakliča skrbi socializacija izgub. Prepričana sta, da bi morali vlagatelji več tvegati in nositi breme nepremišljenih naložb, ne da jih na koncu rešuje država.

Spremljala in fotografirala ALENKA PAHULJE

Pogled v zgodovino

Gospodarska kriza v 19. stoletju v očeh graščaka Antona Rudeža

Zaslugek ribniškega podložnika od trgovine in obrti je postal v času napoleonskih vojn, zlasti po letu 1806, vedno bolj pičel. Splošna gospodarska kriza, ki jo je povzročila v Evropi celinska zapora, je imela za posledico tudi propad domače obrti, ki se še dolgo po končanih vojnah ni opomogla. Štiri leta po obnovitvi avstrijske oblasti na Kranjskem, leta 1817, je beda prebivalstva na Dolenjskem in še posebej v ribniškem okolišju tako narasla, da je vzbudila pozornost dunajske vlade, ki se je začela zanimati za vzrok težke gospodarske krize v tem delu Kranjske.

Dunajska vlada je naročila novomeškemu okrožnemu glavarju, naj glede tega zasliši zemljiške gospode, ki so zavzeti za javno blaginjo in lahko izrečejo nepristransko sodbo. Novomeški okrožni glavar je povprašal tudi ribniškega graščaka Antona Rudeža. V svojem odgovoru je bil na vprašanja dunajske vlade Rudež za čuda odkritosrčen, ko je ugotavljal vzroke skrajno neugodnega gospodarskega položaja svojih podložnikov.

Po Rudeževemu mnenju so večletne slabe letine bile važne, vendar ne edini vzrok za revščino in stisko kmeta. Vsaj toliko kot slabe letine so zakrivila žalostni gospodarski položaj kmeta tudi fevdalni bremena, ki so daleč presegala dohodek kmetij. Razumljivo je, da je kmet spričo takih razmer izgubil pogum in le nerad opravljal delo, katerega sadove so izčrpale dajatve. Njegova pridnost je pojenjala, polje je obdeloval slabo, živino je zanemarjal in posledica je bila še večja stiska in revščina. Še huje od fevdalnih služnosti so kmeta težili državni davki, ki so se prav v začetku drugega desetletja 19. stoletja podvojili ali celo potrojili. Razdelitev davkov je bila skrajno pomanjkljiva in brez pravega sorazmerja. Razen tega je bilo po Rudeževi sodbi zvišanje davkov v marsikaterem pogledu neutemeljeno, kajti izdatke države bi bilo mogoče omejiti, če bi bila administracija smotrnejše urejena.

Rudež prvi obdesedno: "Pred 30 leti so bile v eni pisarni zaposlene tri ali štiri osebe, ki so zadoščale za uradovanje, sedaj pa je v isti pisarni deset ali dvanajst uslužbencev, ki porabijo tri ali štirikrat več papirja, ne opravijo pa več dela. Uradi so prenapolnjeni z uradniki za posle in pisarje, ki so po večini brez koristi in odveč. Več kot polovico teh uradnikov bi mogli pogrešati, če bi bili drugi bolj sposobni, delavni in pridni, ampak tega žal ni, ker pri nastavitvi ne odločata pridnost in sposobnost, temveč patronanca in protekcija. Kameralna posest ne prinaša erarju niti polovico tega, kar bi mogla ob pametni in enostavni administraciji. Kar počenjajo uradniki pri gradnjah in podobnih delih erarja, je že spotakljivo. Kar bi mogel privatnik izpeljati s 1000 goldinarji, to stane erar najmanj 3000 goldinarjev. Tako pridejo uradniki do denarja, do blagostanja in izobilja, česar na pošten način ne bi mogli doseči. Velika, draga in zgrešena podjetja ne uspevajo in brez koristi požirajo ogromne vsote. Na ta način poteka domala vse javno gospodarstvo. Na ta način gredo v izgubo milijoni, ki bi se bogato obrestovali, če bi jih porabili za razbremenitev kmeta, izboljšanje kmetijstva, napredek industrije in povečanje splošne blaginje."

Ko je Rudež tako ožigosal javno upravo z izgovorom, da smatra za svojo dolžnost, da sporoči vladi splošno javno mnenje, je obrazložil, kaj bi storil, da bi "mlačnega in lenega Dolenjca vzbudil k delu in večji aktivnosti".

"Ker poznam posebnosti zemlje, značaj, težnje in slabosti kmeta, bi poskusil z naslednjimi ukrepi: Posebno pozornost bi posvetil poljedelstvu in živinoreji.

Ukazal bi iztrebiti vinsko trto tam, kjer so tla ugodna za poljedelstvo, in tako pridobljeno zemljo posejal z žitom in deteljo ali zasadil krompir, kajti na Dolenjskem vinogradništvo ne prinaša takih koristi, da bi se moglo meriti s poljedelstvom. Skušal bi izboljšati sadjerejo, ki je na Dolenjskem na zelo nizki razvojni stopnji. Pri hišah, hlevih in ograjah je mnogo prostora, kjer bi mogla rasti in dobro uspevati sadna drevesa kot slive, jabolane, hruške itd. Dokler bi ne bilo pri vsaki hiši sadovnjaka, naj bi bila kmečkim sinovom prepovedana poroka in prevzem gospodarstva. Vsak kmečki fant bi moral letno zasadi šest do sedem odraslih dreves in dokazati, da je to nalogo res izvršil. Vsaka občina naj bi ob sodelovanju cerkvene in svetne gosposke razdelila svoje prebivalce v deset razredov glede na marljivost in zanikrnost pri negovanju živine, obdelovanju polja, oskrbovanju travnikov in sadovnjakov. Najbolj zanikrni gospodarji bi naj bili uvrščeni v deseti razred, ki bi moral vedno obsegati vsaj 20 posestnikov. Le-te naj bi javno ožigosali, jim vzeli pravico sodoščanja v občinskih zadevah, njihove sinove pa brez izjeme poslali k vojakom.

Če bi v naslednjem letu pri ponovni razdelitvi prebivalstva najslabši gospodarji ne dosegli boljšega razreda, naj bi jim prodali posestvo na dražbi in jih z družino vred izgnali iz občine. Pri tej klasifikaciji prebivalstva naj bi sodelovala duhovščina, ki bi tako opravila koristnejši posel, kakor pa da navaja podložnika k prenapetemu pobožnjaštvu in nadzemeljski popolnosti, kar je vse škodljiva izguba časa. Za spodbudo in pouk Dolenjca naj bi poklicali nekaj rodbin z Gorenjskega, kjer poljedelstvo, sadjereja, tkalstvo in druge obrti prav posebno cveto, in jih naselili na kemeralni posesti. Vzglede takih pridnih in delavnih ljudi bi gotovo ne ostal brez učinka pri dolenjskem kmetu."

Op.: Rudežovo pismo je bilo 4. avgusta 1817 odpisano novomeški kresiji. (Vir: Kronika –časopis za Slovensko krajevno zgodovino, l. 1955)

Za današnji čas zelo zanimiva tema. Vsenaoakrog se srečujemo z besedami kot zadolženost, recesija, gospodarska kriza, in kako se bo družba na svetovni, državni, lokalni ravni spopadala z navedenimi "grdobami", ki se jih je besednjak političnih vodij izogibal na daleč. Kaj lahko hitro ugotovimo? Malo beremo, malo poznamo zgodovinsko izkušnjo, pozabimo na nauke sv. pisma, kjer si sledi "7 debelih in suhih" let, ko pridejo nad nas nadloge ... in konec koncev je človek s svojim ravnanjem skoraj nespremenjen skozi pisano zgodovino. Že kratek povzetek gornjega razmišljanja A. Rudeža daje smernice izboljšanja položaja prizadetih, danes bi govorili o socialni politiki, o ukrepih, ki bodo sanirali negotovo stanje, popravili gospodarsko stanje. A. Rudežu bi pritrtili predvsem v prvem delu, kjer govori o pretiranih in neutemeljenih davkih (vprašanje za vse, ki vodijo politiko na državni in lokalni ravni), o vprašanju povzročanja izdatkov t.i. javne uprave (proračunski uporabniki), ki je običajno na podobnem nivoju, kot daje zgornja primerjava prevelike zaposlenosti za nadloge, o visokih cenah storitev in organizacij pod patronatom države ...

Morda zveni zamisel o klasifikaciji prebivalstva in njegovem izvajanju za današnji čas kot anahronizem, poskočili bi številni varuhi ustave, civilna združenja ... v svojem bistvu pa, prevedeno v današnji čas, govori o "kriznih menedžerjih", pripeljanih od drugod oz. trgu in "prostem" pretoku predvsem ljudi, ki prinesejo nov veter, nove ideje, druge oz. boljše delovne navade ... in s tem boljše, konkurenčno delovanje v okolju in napredek z vidika tekmovalnosti, ki vodi k večji materialni blaginji. Kdaj pa sreča "sreča" človeka ... pa je stalno retorično vprašanje za prejšnje, sedanje in prihodnje rodove.

Veseli me, da sem odkril to pisanje graščaka A. Rudeža, njegova jasno izražena prepričanja, ki danes manjkajo mnogim v službi in služenju ljudem oz. delovanja v "javno dobro". Vsem Ribničanom pa v vednost o liku in delu A. Rudeža, kot ga predstavlja njegov odgovor dunajski vladi ...

Rudežovo pismo na svetlo spravil in skromen komentar prispeval:

MARJAN PETEH

ROJEN V SRAJČKI

Mama mu je vedno govorila »Ti si rojen v srajčki,« kar pomeni, da je srečen. Le kdo je to? Nihče drug kot eden izmed naših najbolj priljubljenih pesnikov, esejist, prevajalec, urednik in častilec trte, vina in življenja nasploh in ja, predvsem srečen človek, Tone Pavček.

V zares prijetnem vzdušju jesensko obarvane Škrabčeve domačije je z njim 6. novembra kramljal Lado Ambrožič, znani televizijski novinar in publicist, ki pa v tem večeru ni prišel od izraza, kar je seveda prav. Vse oči, misli in pozornost so bili usmerjeni v Toneta Pavčka, tako polnega energije in zadovoljstva, pristnega veselja in sproščenosti. Ljudje, ki so prišli zares od blizu in daleč ter napolnili skedenj Škrabčeve domačije ne samo do zadnjega kotička, temveč spodaj in zgoraj, zunaj, noter, stojišča in sedišča, tako številnega obiska še ne pomnijo. Zadržali so se tudi po koncu: želeli so gostu stisniti dlan, mu izreči čestitke za vsa čudovita dela, pesniške zbirke, ljubezen do slovenskega jezika, ki jo preliva v mlajše rodove in v vse nas, ter zagotovo tudi ob visokem življenjskem jubileju, ki ga je praznoval letos. Osemdeset let bi mu težko prisodil, kajti njegova ustvarjalna žilica in polnost življenja sta neprestani vir novih in novih del.

Pavček je bil v teh koncih prvič in še posebej je bil vesel, da je bil na Škrabčevi domačiji, kajti pater Stanislav Škrabec je bil tudi v njegovem Novem mestu, kjer je leta 1870 napisal pomembno razpravo O glasu in naglasu našega knjižnega jezika v izreki in pisavi. Prav gotovo je ne samo Novo mesto skupno p. Škrabcu in Pavčku, temveč tudi ljubezen do materne jezika. Z navdahnjenim zanosom je pripovedoval o dveh domovinah, ki jih ima, o melodiki njunega govora in o posebnostih, katerih delček je odkril tudi nam: Dolenjska je domovina, kjer se je rodil, ki je prava neskončna mehkoča, veselost in barvitost ter domovina plemenitega fantiča-cvička. Istra pa je druga domovina, kjer živi že 40 let, je bolj melanholična, njeni kamni, pa tudi drevesa, soline in morje so polni sivine, a hkrati je tako dobra in lepa, da jo je hipoma vrljubil. Zanj pa je značilen težak in pedanten refošk.

Pisatelj Jože Udovič je nekoč dejal, da »tam, kjer te je 'zadelo', tam si za vedno doma,« in Tone Pavček pravi, da ga je tudi v Istri zadelo, zato je tudi tam doma. Tako je poleg vinogradnika postal tudi gojitelj oljk. Pripovedoval nam je o sproščenosti, ki ni nekaj, o čemer bi govorili, temveč je tako treba živeti, pa o ženskah, za katere pravi, da lepšajo svet, govoril je o politiki, ki ga ni nikoli zanimala, pa tudi o ravninah in grbinah življenja, brez katerih ni nikogaršnje poti in ne napredka. Vse je treba delati s pravim tempom, ne prehitro in s pravo zbranostjo. Pavel Golja, pesnik in direktor Slovenske drame, ga je naučil »s pravim tempom pesmi pisati in vino piti. Rekel mi je, da ne znam pesmi pisati in ne vina piti, da vse delam prehitro, brez 'andahti'. Si mislite – meni, ki sem s cvičkom gor rastel in že nekaj let pisal pesmi, da ne znam pisati in ne piti?

TONE PAVČEK JE PRITEGNIL NAJVEČJO MNOŽICO OBISKOVALCEV DOSLEJ

Toda videl sem, imel je prav. Pesem mora dozoreti v tebi in to potem počasi spravljaš na plano. Ponovno sem se učil. In vesel sem, da sem se!« Po diplomi pravnik, po glasu pesnik in po navdušenju še vedno otrok, ki je 'kriv', da smo obdržali otroško gledališče, je bil in je Tone Pavček v središču slovenskega žitja in bitja že od leta 1953 – odkar je skupaj s Kovičem, Menartom in Zlobcem izdal Pesmi štirih. Veliki prevodni opus, s katerim je Slovencem približal vrhove moderne ruske poezije XX. stoletja, šestnajst pesniških zbirk za odrasle in še več knjig za otroke je sledilo v petinpetdesetih letih, ki jih je zaznamoval med drugim tudi kot urednik na televiziji ter pri Cankarjevi založbi, kot direktor Mladinskega gledališča in predsednik Društva slovenskih pisateljev. V nacionalni spomin se je za vekomaj vpisal z znamenitim branjem Majniške deklaracije na Kongresnem trgu leta 1989, v naša srca in prvi spomin pa z Jurijem Murijem, ki smo ga vsi tako radi prebirali. In kljub številnim delom, priznanjem in pohvalam ostaja skromen, kar se kaže v tem, kako spoštljivo in pohvalno govori o drugih avtorjih, jih citira in prebira. Pravi, da jih on sedaj šele dohiteva. »In so najlepše pesmi že napisane?« je zanimalo Lada Ambrožiča. »Ne vem. To mislim, da ne. Veste, biti pesnik je božji dar, milost. Upam, da bom še veliko in lahko pisal,« je skromno, a z veseljem nad prihodnostjo odgovoril Pavček.

Mati je bila Pavčku svetel zgled in z modrostjo je v njem vzbujala občudovanje, saj ga je vedno znala toplo bodriti in ga s pravo besedo vzpodbuditi. Še zdaj mu odzvanjajo njene besede: »Kar drugi zmorejo, tudi ti lahko.«

Vedno trden v načelih in blag do ljudi, pa prešeren v nasmehu in živahen do življenja, je čudovit večer, ki je bil ne samo pesniško obarvan, ampak tudi posut z življenjsko modrimi iskricami, zaključil s pesmijo Konec, ki je slavnostno zaokrožila celoten večer.

Tekst in foto ZDENKA MIHELČ

RIBNIŠKI PIHALNI ORKESTER

pod taktirko dirigenta prof. Jerneja Šmalca

prireja

TRADICIONALNI LETNI KONCERT

v soboto, 13. decembra, ob 18. uri
v dvorani IDEAL v Ribnici

V A B L J E N I

Vstopnine ni

V letu 2008 so nastop in delovanje orkestra podprli: OBČINA RIBNICA, OBČINA SODRAŽICA, OBČINA LOŠKI POTOK
SPONZORJI: NLB d.d. Ljubljana, INOTHERM d.o.o., Posestvo UGAR d.o.o., R. INŽENIRING d.o.o., VIBOR d.o.o.

PODPORNI ČLANI - Pravne osebe: Prevozi POINT Ana Krajec s.p., Posestvo UGAR d.o.o. / Fizične osebe: Pavel Hočevar, Rakitnica; Jože Levstek, Nemška vas; Alojzij Gelze, Ribnica; Jože Tanko, Breg; Jurij Rudež, Ribnica; Janez Pelc F., Ribnica, Dušan Golob, Črna vas

DONATORJI: KUSS d.o.o., POMURSKI SEJEM d.d., Tiskarna LINEAR-Tomaž Ilc s.p., JSKD Ribnica, TD Ribnica, SDS OO Ribnica, Farme IHAN d.d., Enota Klinja vas, Dnevni bar HENIGMAN, TRIM SPORT d.o.o., Pizzerija HARLEKIN, TD Grmada, LEKARNA Ribnica, Radio URBAN, KGZ Ribnica z.o.o., Polnilnica COSTELLA
Medijski pokrovitelji: R-KANAL, REŠETO, RADIO URBAN, RADIO UNIVOX
KUD Ribniški pihalni orkester prireja koncert v sodelovanju z JSKD, Območna izpostava Ribnica

Odprtje novega oddelka ljudskih glasbil - citer

V jubilejnim šolskem letu 2008/09, ko s ponosom praznujemo 45. obletnico delovanja Glasbene šole Ribnica, se nam je uresničila želja, ki je tlela že kar nekaj časa. S 1. septembrom smo namreč vpisali tri učenke na inštrument, ki ga doslej še nismo poučevali. Citre, vsem znano in mnogim Slovencem še posebej ljubo glasbilo, morajo gotovo imeti svoje mesto v okviru osnovnega glasbenega izobraževanja.

Naša želja je, da v prihodnjih dveh letih vpišemo novih pet učencev in tako dosežemo želeno število osmih učencev. Seveda pa vsaka novost za sabo povleče tudi precejšnje stroške in tudi v našem primeru ni bilo drugače. Visoki stroški nakupa citer, akustičnih miz in drugega pribora ter notne literature so bili za našo šolo precejšen izziv.

Na naš klic po pomoči se je takoj odzvalo vodstvo Nove ljubljanske banke d.d. Podružnica Kočevje. Po dogovoru o sponzoriranju so se odločili, da nam prispevajo kar polovico stroškov 2.800 EUR vrednih vrhunskih nemških citer, ki bodo mnoga prihodnja leta služila in zvenela na šoli in izven nje. NLB d.d. Podružnica Kočevje se je že v preteklih letih izkazalo kot podjetje, ki mu je zelo mar za dejavnost glasbenega izobraževanja. Vsako leto so s svojimi prispevki omogočili nakup inštrumenta ali organizacijo raznih dogodkov. Zato smo jim iz srca hvaležni. Z manjšo donacijo pa so k nakupu citer pripomogli tudi v podjetju Grča d. o. o., kateremu se prav tako zahvaljujemo.

Na koncertu ob dnevu šole, 8. decembra, bomo s simbolnim nastopom učenke citer in v zahvalo sponzorjem obeležili novo pot oziroma začetek oddelka citer, zaklada slovenskega ljudskega izročila, ki bo v prihodnosti gotovo še pridobil na pomenu.

MATJAŽ JEVSNIKAR
ravnatelj Glasbene šole Ribnica

MLADA UČENKA CITER - KARIN BOJC

Petek, 26. december, ob 18. uri, dvorana
Športnega centra Ribnica

Ob koncu leta prirejamo tradicionalni

BOŽIČNO - NOVOLETNI KONCERT

Božično - novoletno zgodbo bodo oblikovali znani pevci in glasbene skupine Ribniške doline, nepogrešljivi pihalni orkester, glasbena šola, ki bo praznovala 45 let svojega delovanja, humoristični del pa smo zaupali VETD Hrovača.

Pridite sami ali z družino, vstopnine ni!

KAVICO Z ŽUPANOM

smo dejansko spili tisti, ki smo se odzvali povabilu kočevske Univerze za tretje življenjsko obdobje. Priložnosti za neformalen klepet z glavo Občine na tak način še nismo imeli, domislila pa se je Majda Valda, ki je enak projekt začela tudi v Velikih Laščah. Opaža sicer, da je med ljudmi še vedno veliko spoštovanje do županov in kljub temu, da pridejo, si ne upajo vsega vprašati in se do njih vedejo bolj zadržano. Toda ribniški trije pogumneži, ki so se od 10 zainteresiranih članov Univerze 11. novembra vendarle pojavili v Miklovi hiši, so si upali vprašati prav vse.

Župan Jože Levstek je povedal, da je ribniški dom za ostarele že na prodaj in da so ga prvi prišli pogledat Avstrijci. Bili so menda sila začudeni, da je v takem podeželskem okolju zrasel tako imeniten dom, se ustrašili standarda, ki bi ga morali vzdrževati, in odšli drugam iskat nekaj zanje primernejšega, z ekonomsko računico. Ribniška občina je še zadnji čas ušla recesiji, saj se je investitor Vegrad zaradi bančnih kreditov znašel v težavah in vprašanje je, kdaj bi potem imeli Dom. Med slušatelji in županom se je vnela razprava, ali imamo Ribničani res nadstandarden dom, ki si ga naši ljudje ne morejo privoščiti (v Domu jih je zdaj okrog 50), in ga zato pretežno zasedajo ljubljanci, ali pa smo lahko srečni, da ljudje niso strpani v čumnate, kjer bi počasi čakali na konec življenja. Resnica je nekje vmes, pravijo tisti, ki se jim zgodba nikoli ne zdi črna - bela.

Mlajši razpravljavec je prepričan, da bomo morali spremeniti logiko razmišljanja: poceni bivanja v Domu, hiše, stanovanja, zemlje in gozda pač ne bomo mogli imeti v enem paketu in se bo treba nečemu odreči. Če se preseliš v dom, bog daj, da imaš kaj lastnine, s čimer ga boš poplačal, drugače jo boš pač prisiljen prodajati. Na kupu bogastva ne bo več moč sedeti, dediči pa si bodo dediščino obetali le, če bodo za najbližje poskrbeli na kak drug način.

Razpravljavci so župana opozorili, da v Ribnici že več kot 15 let sploh ni možno graditi in da bi bilo treba nujno izvajati in povečati davek na nezazidana stavbna zemljišča. Kaj podobnega bi se moralo narediti tudi lastnikom starih hiš, ki le-teh, kljub temu, da v njih ne živijo, nočejo prodati in nam zato hudo kazijo videz mesta

in Dolino. Potrebni bi bili bolj rigorozni ukrepi in lastnina bi morala postati finančno breme, da bi se vzpostavil nek red, so si bili enotni prisotni.

Župan je spregovoril o pridobitvah, o katerih smo že pisali, priznal pa je, da se je zalomilo pri gradnji mrliških vežic na Velikih Poljanah. Ta postavka je venomer črtana iz proračuna, zdaj pa naj bi bila neka bolj skromna oblika vežic postavljena leta 2009. Vežice bi stale poleg obnovljene cerkve sv. Tomaža, ta pa je pod spomeniškim varstvom in bi bilo treba upoštevati smernice, ki bi občino stale 400.000 evrov.

Bliža se novo leto, nizajo se obljube in delajo načrti. Med županeve in občinske sodijo negovalna bolnišnica, dializni center za južni del Slovenije, saj se jih menda več kot 30 dnevno vozi v Ljubljano, za sedem odstotkov letno pa se povečuje delež dializnih bolnikov. Župan razmišlja tudi o novi lokaciji za varstveno delovni center, v fazi projektiranja pa so igrišča za Knaflejev in Prijateljev trg. V proračunu za prihodnje leto naj bi stala postavka za obnovo športnega kompleksa v bivši Kasarni, gradila se bo nadomestna avtobusna postaja, ostalo pa bomo zvedeli morda na drugem klepetu, ki bo v torek, 16. decembra ob 16. uri, prav tako v predavalnici Miklove hiše.

ALENKA PAHULJE

NAGRAJENCI OLEPŠEVALNE AKCIJE KAR VSI UDELEŽENCI

Šest pogumnih se je pustilo ocenjevati letos in tekmovati v akciji Ribniška dolina - čista in urejena, zato je organizatorju, Turistično - informacijskemu centru, jasno, da bo treba spremeniti koncept. Pred nekaj leti, ko se je akcija, ki jo v celoti finančno podpre Občina, začela, se je prijavljalo preko 20 prebivalcev, zadnji dve leti pa jih je bilo toliko, da so letošnjim tekmovalcem kar vsem podelili nagrade. Dejansko si jih tudi zaslužijo, saj je strokovnjakinja za oblikovanje vrtov in ekološko vrtnarjenje Nevenka Breznik na podelitvi v Miklovi hiši 6. novembra dejala, da je vedno vesela, ko se vozi skozi naš konec in ga ima po urejenosti z rožami za enega najlepših v Sloveniji.

Tak padec udeležencev niti ne preseneča, bolj presenetljivo je bilo, da se je leta prijavljalo toliko ljudi, saj je izjemno neprijetno samega sebe izpostavljati kot najboljšega. Ljudje smo pač taki, da se hitro začnemo primerjati s tistimi, ki se jih poudarja kot zgledne primere in to potegne na dan tudi niz kritičnih opazk v stilu: Njega so izbrali? On(a) pa že ni ...

NEVENKA BREZNIK JE PREDAVALA O BALKONSKIH RASTLINAH

Na Velikih Poljanah so se lotili podobne akcije in njena pobudnica Mara Okorn je uvidela, da se tej najmanjši krajevni skupnosti obnese naslednji koncept: komisija avgusta in v začetku septembra nenajavljeno obiše prav vse hiše in dvorišča ter jih nato ocenjuje. Do sedaj ji še nihče ni prepovedal vstopa na svojo posest ali kakorkoli ugovarjal, akcija je celo tako pridobila na veljavi, da so domačini kar užaljeni, če se ne pride k njim, pravi Okornova. Poljane si hojo od hiše do hiše lahko privoščijo, ker so majhne, Ribnica veliko težje, vendar bi se komisija lahko podala na to pot, saj se že na oko vidi, da določeni domovi izstopajo po videzu. Je več dela, zato se mora najti način, da bo tudi članom komisije vredno se potruditi za akcijo, ne pa da bodo tako kot letos postavljeni pred fotografije. Žal je splet okoliščin nanasel, da je zdaj že bivša vodja TIC fotografirala udeležence tekmovanja, na podlagi tega pa je komisija ocenjevala najboljše, a fotografija nikoli ne more zajeti celotne olepševalne zgodbe.

Priporočamo, da akcija ni več tekmovanje, kar s prijavo na razpis gotovo je. V osnovi naj bi prispevala k lepši podobi kraja in je potrebno dejansko vzeti si čas, hoditi naokrog in dobro opazovati. Zabeleži se najboljše, se domače prosi za dovoljenje, da njihovo fotografijo in ime objavijo na zaključni prireditvi, se priredi razstava, organizira pogovor, kjer se lahko zaljubljeni v vrtnikanje pomenkujejo in izmenjajo izkušnje, strokovnjaki pa jih usmerjajo. Na tokratnem strokovnem predavanju, ki je sledilo podelitvi in ga je kot uvodoma rečeno vodila Breznikova, so lahko slišali, kako premagovati križe in težave z okrasnimi rastlinami. Večina to že ve, malokdo od nas pa pred okraševanjem balkonov naredi načrt. Praviloma se le namnoži rastline od lani ali pa spomladi kupi v vrtnarijah tisto, kar se nam najbolj zapne za oko. Breznikova priporoča, da razmislimo vnaprej, kaj bomo posadili naslednje leto in bi bilo najbolje, da bi vsakoletne nasade fotografirali ter po sliki ugotavljali, s čim smo zadeli v črno in kje smo ga docela polomili. Narišemo razporeditev korit, izberemo preizkušene rastline, ki bodo ogrodje zasaditve, upoštevamo fasado in stil hiše, pa tudi barvo gredic, saj se barve med seboj ne smejo tepsti. Obstajajo zakonitosti, kaj

Nagrajenci so se fotografirali z županom in novo vodjo TIC-a.

1. nagrada:
Ivanka Juvanc z Velikih Poljan, Mojca Jelušič iz Gornjih Lepovč, Sabina Peterlin iz Žlebiča.

2. nagrada:
Janez Andoljšek iz Gornjih Lepovč, Danica Polovič iz Ribnice in Stanka Dolšak od Vintarjev.

je primerno oz. barvne lestvice. Malce je treba preštudirati tudi literaturo, katere rastline lahko sobivajo, saj je trend zasaditve mešanih struktur v koritih marsikomu nakopal slabo voljo. Skupaj moramo posaditi rastline s podobnimi zahtevami, drugače nam lahko afriški smil ali bidens prerasteta bršljanke. Škarje v roke!, je svetovala Breznikova. Nasprotno pa menda vsi uporabniki pohvalijo korita z vodno rezervo, ki omogočajo lepše zasaditve z manj truda. Vanje lahko posadimo še enkrat več rastlin kot v navadna korita in se otresemo največje napake pri vzgajanju rastlin – premočnemu zalivanju. Naj nas ne zavede lepo vreme in kupujemo poganjke konec aprila ali v začetku maja – postavimo jih v zavetje ali pokrijemo s kopreno, ne shranjujmo pa jih v zaprtih prostorih. Tole smo vam bili pripravljene zapisati za pokušino, ostale napotke pa zveste, če pridete na takšne zaključne podelitve ...

Tekst in foto ALENKA PAHULJE

ČLANICA OCENJEVALNE KOMISIJE VLADKA TURK MATE

TURISTIČNO-INFORMACIJSKI CENTER Z NOVO VODJO

Vesna Savič, ki je dve leti in pol pogumno vpeljevala nove poti v ribniškem turizmu in ga približevala modernim smernicam, je odšla v svoj rodni kraj

Brežice, kjer začasno vodi tamkajšnji Zavod za podjetništvo in turizem, mi pa smo v Turistično-informacijskem centru dobili novo vodjo. 27-letna Cerknica Helena Vičič je službo nastopila 1. oktobra, dobro leto zatem, ko je v Ribnici predstavila svojo diplomsko nalogo na temo čarovniških procesov. S takratnim zavodom, ki je skrbel za projekt Od Idrijce do Kolpe, se je dogovarjala celo za vzpostavitev čarovniške turistične poti, a je medtem zavod prenehal delovati in z zgodbo vsaj začasno ni nič.

Ker zgodovinarica prihaja iz podobnega majhnega okolja, ugotavlja med

Cerknico in Ribnico niz podobnosti: predvsem je turizem še vedno v povojih, priložnosti in ovire pa skoraj identične. »Napredek v razvoju turizma vidim predvsem v nenehnem delu z ljudmi in v tem, da se turističnim ponudnikom posreduje pomembne informacije, se jim omogoči izobraževanje in se jih

vključuje v mreže istih interesnih skupin. Pomembna je izmenjava dobrih praks, da se tudi čez občinske in državne meje pogleda, kako drugje delajo. Seveda,

če imajo ljudje do tega voljo. Potreba po razvoju mora priti od ljudi samih,« pravi Helena Vičič.

Morda bo njena pot le lažja, ker se je v turizmu že preizkušala. Že kot študentka je delala kot vodnica za Postojnsko jamo in Tehniški muzej v Bistri, kasneje pa naredila še licenco za vodnika in vodila za različne agencije. Pripada skupini Mladih projektnih menedžerjev v sklopu Notranjskega ekološkega centra (NEC), kjer se izobražujejo tudi o Leaderju, v katerega je vpeta celotna lokalna akcijska skupina od Idrijce do Kolpe, med njimi TIC Ribnica. Preko iste skupine se je udeležila Euracademije (trajnostni razvoj podeželja) in bila na dnevu odprtih vrat Evropske unije mest in regij v Bruslju.

Tekst in foto A. PAHULJE

EVENTIM PRIREDITVE

Turistično informacijski center Ribnica vas obvešča, da lahko v centru Ribnice, na Škrabčevem trgu 23, kupite vstopnice za prireditve, ki so v sistemu Eventim. Za mesec november smo izbrali nekaj prireditev za vas:

• **Gotan Project**, sodobni elektronski zvoki prepleteni s tradicionalnimi tango ritmi, 8. 12., v Tvornici kulture v Zagrebu

• **5žensk.com**, komična navodila za uporabo moških, 14. 12., v Kulturnem domu v Mengšu

• **Jamski človek**, komedija in svetovna uspešnica avtorja Roba Beckerja, 18. 12. v Siti teatru v Ljubljani.

• **Oliver Dragojevič**, mojster dalmatinskih balad, 19. 12., v Športni dvorani v Kočevju

• **Gibonni**, eden najuspešnejših hrvaških izvajalcev, 27. 12., Kongo hotel, Grosuplje

V prodaji so tudi vstopnice za Mestno gledališče ljubljansko in SNG Dramo.

Vse prireditve si lahko ogledate na www.eventim.si

Za vse informacije smo dosegljivi na telefonski številki: 836 93 35, elektronski pošti: turizem.ribnica@siol.si ali pa nas enostavno obiščite!

Na podružnični šoli Dolenja vas smo se zelo razveselili pisma Turistične zveze Slovenije. Sprva nismo mogli verjeti, da je res namenjeno naši šoli, saj se je začelo takole: » Spoštovani nagrajenci! Uresničevanje projekta Moja dežela – lepa in gostoljubna je bilo tudi letos uspešno. Med nagrajenci ste tudi vi...«

ŠOLSKA EKIPA, KI JE PREJELA VISOKO PRIZNANJE TURISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

Dolenjevaška podružnična šola druga najlepše urejena

Državna ocenjevalna komisija si je natančno ogledala šolo in poizvedela o naši okoljevarstveni usmerjenosti. V kategoriji šol, zgrajenih do leta 1980, smo dosegli 2. mesto.

Prav to je bil razlog, da smo se 15. novembra podali na pot: ravnatelj OŠ Ribnica France Ivanec, predstavnica občine Ribnica Zalka Gorše, iz POŠ Dolenja vas pa Sonja Pogorelc, Marija Henigman, Bernarda Benčina, Spela Gornik Oražem in Janez Andoljšek. Povabljeni smo bili na podelitev priznanj s kulturno prireditvijo v Terme Olimia. Prejeto priznanje nam je v veliko veselje in hkrati obveza, da ga upravičujemo. Potrdili se bomo, da bo dolenjevaška šola še naprej v ponos krajevni skupnosti in občini.

Vodja POŠ Dolenja vas
SONJA POGORELC
Fotoarhiv šole

PRIZNANJE, KI JE ŠOLO PRIJETNO PRESENETILO

Pomlad bo na vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
in sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustila naša draga mama, stara
mama in prababica

MARIJA FAJDIGA

Iskrena zahvala sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Še posebna zahvala sosedi Anici za prijateljstvo in skrb, da je pokojna mama lahko užila vse trenutke toplote doma, preden je zatisnila oko. Hkrati zahvala zdravnici dr. Jerankovi, patronažnim sestram, Francetu za poslovilni govor, gasilcem, pevcem, gospodu župniku za opravljen obred in Komunalnemu podjetju Ribnica.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Ni res, da je odšel –
nikoli ne bo!
Ujet v naša srca,
z najlepšimi spomini,
bo vsak naš korak
spremljal v tišini ...

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljenega moža, brata, strica in
svaka

DRAGANA GOLJE

iz Ribnice

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, darovane sveče in cvetje in ker ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Iskrena zahvala ravnatelju OŠ Ribnica Francetu Ivancu za poslovilne besede, prav tako gospodu župniku Antonu Brčanu za cerkveni obred. Enaka zahvala dr. Lovšinovi, pevcem in Komunalnemu podjetju Ribnica.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

VABI

Starostnike, stare nad 65 let, na družabno srečanje, ki bo v **četrtek, 4. decembra**, v gostilni Pugelj, Lepovče 23, s **pričetkom ob 13. uri**.

Poleg pogostitve bomo poskrbeli tudi za kulturni program v sodelovanju z Glasbeno šolo in OŠ Ribnica.

Prijave sprejemamo do ponedeljka, 1.12., po telefonu 836 20 56 ali 040 689 209.

***

Otroke, stare od 6 do 14 let, vabimo na **ustvarjalne delavnice**, ki bodo potekale v prostorih OZRK Ribnica v Goriči vasi 11a (Zgradba Komunalne Ribnica) s pričetkom ob 17. uri v **petek, 28. 11., 5. 12. in 19. 12.**

***

Vse redne **krvodajalke in krvodajalce v starosti od 18 do 65 leta** in vse tiste, ki se boste odločili za to plemenito in humano dejanje prvič vabimo na **redno krvodajalsko akcijo**, ki bo v **četrtek, 18. in petek, 19. decembra, v dvorani Športnega centra Ribnica od 7. do 13. ure**.

S seboj obvezno prinesite veljaven osebni dokument s fotografijo.

ZAHVALA

Območno združenje Rdečega križa Ribnica se zahvaljuje Javnemu komunalnemu podjetju Komunalna Ribnica za pomoč pri selitvi.

Življenje je prerojevanje,
je večnost vsakega bitja,
brezmejna narava
je njegov dom.

Odšel si tiho in spokojno.
Za vedno si ostal v naših srcih.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega sina, brata, strica in
svaka

JOŽETA PAKIŽA - LUKČEVEGA

(11. 11. 1950 - 12. 11. 2008)

z Brega pri Ribnici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za podarjeno cvetje, sveče in izrečeno sožalje, kakršnokoli pomoč v trenutkih žalovanja ter slovo od pokojnika na njegovi zadnji poti.

Hvala vsem, ki ste izrazili spoštovanje do njega in ste ga ohranili v lepem spominu.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

VZPOSTAVITEV KATASTROV gospodarske javne infrastrukture v JV Sloveniji

Mestna občina Novo mesto v partnerstvu z 19 občinami jugovzhodne Slovenije izvaja triletno operacijo »Vzpostavitev katastrov GJI v JVSLO« (gospodarske javne infrastrukture). Skupna vrednost operacije je 300.000 EUR. Za izvedbo operacije je na 3. javnem razpisu »Razvoj regij« pridobila 212.499 EUR sredstev iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacijo delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007 – 2013, razvojne prioritete »Razvoj regij«, prednostne usmeritve »Regionalni razvojni programi«.

Kaj je Gospodarska javna infrastruktura (GJI)

Med GJI spadajo omrežja in naprave, ki zadovoljujejo osnovne človekove potrebe (oskrba z vodo in energijo, ravnanje z odpadki, prometno omrežje, zagotavljanje sodobnih telekomunikacijskih naprav). Je eden temeljnih meril razvitosti vsakega okolja in eden temeljev bodoče gospodarske rasti. Operacija izgradnje objektov GJI je zelo pomemben segment razvojnih programov na ravni občin in regij.

Razlogi za izvedbo

Evidentiranje, vzpostavitev in vodenje podatkov GJI omogoča prikaz zasedenosti in opremljenosti prostora z objekti javne infrastrukture. Je podlaga za odločitve, vezane na razvoj in upravljanje gospodarskih javnih služb, kot tudi za odločitve na področju gradnje in načrtovanja prostora. Vpis v zbirni kataster GJI je zakonska obveza občinam (Zakon o prostorskem načrtovanju (Ur. l. RS 33/2007) in Pravilnik o vsebini in načinu vodenja zbirke podatkov o dejanski rabi prostora (Ur. l. RS, 9/04)). Država potrebuje le osnovne podatke, ki jih vodi v zbirnem katastru GJI občine, izvajalci gospodarskih javnih služb, pa za dobro gospodarjenje potrebujejo podrobnejše podatke.

Stanje podatkov o GJI

Razlike stanja podatkov GJI med posameznimi občinami JV Slovenije so precejšnje. Zaradi velike količine še neevidentiranih podatkov bo

potrebno v prihodnjih letih prioriteto urediti stanje na področjih vodovoda, kanalizacije ter cest. Ocenjena vrednost količine podatkov je ca. 2.100 km vodovoda, 500 km kanalizacije ter 2.700 km cest. Ocenjujemo, da okrog 30 % podatkov vodovoda in 35 % podatkov kanalizacije ni ustrezno evidentiranih ter da nastajajo težave pri usklajenosti med občinskimi odloki o kategoriziranih cestah, banko cestnih podatkov

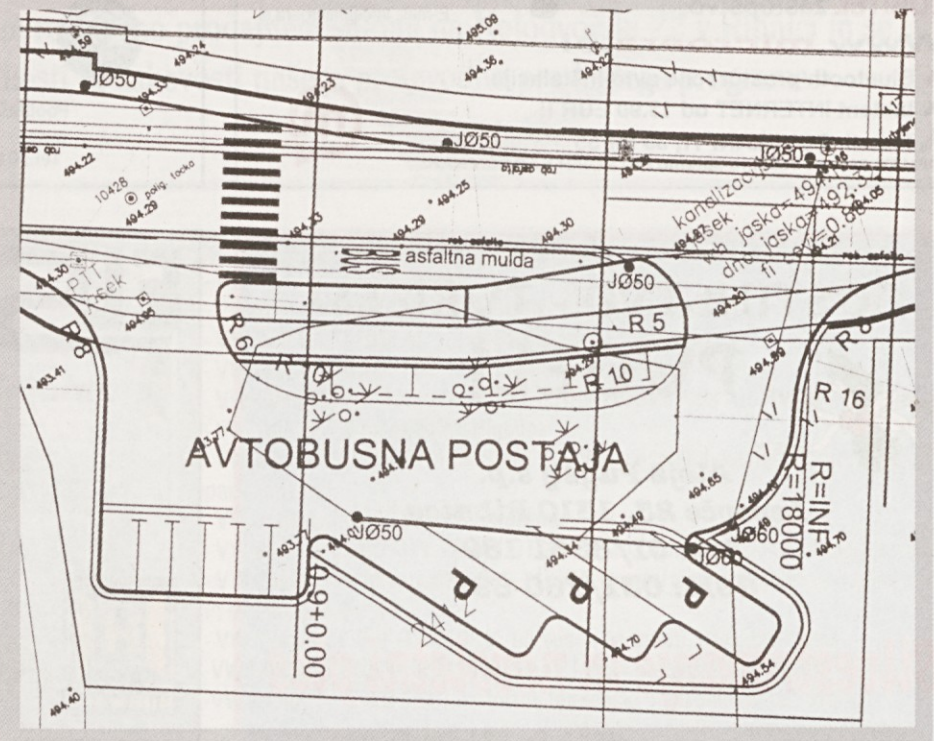
ter katastrom cest. Nekatere javne službe so v preteklosti že vzpostavile svoje geografske informacijske sisteme za vodenje katastrov GJI, vendar nobena služba nima popolnega stanja podatkov.

Za potrebe regionalnega vidika katastra GJI bo izdelana analiza stanja obstoječih podatkov GJI za vse občine, ki v operaciji sodelujejo. Analiza obstoječega stanja je ključna za primerjavo stanja med občinami in osnova za ovrednotenje celotne operacije v regiji. Analiza stanja je nujno potrebna, saj je na enem mestu nemogoče pridobiti ustrezne podatke o stanju podatkov GJI po posameznih občinah in izvajalcih gospodarskih javnih služb.

Analiza stanja GJI bo osredotočena na objekte GJI, ki so v lasti občin. V analizi bodo zajete ceste, vodovod, kanalizacija in javna razsvetljava ter dodatno še javne in zelene površine ter pokopališča.

Ribniška avtobusna postaja

Z ureditvijo križišča pri Žulju smo izgubili eno izmed dveh avtobusnih postajališč v mestu, pri Upravni enoti. Nadomestno in tudi osrednja postaja naj bi bila zgrajena do konca leta 2010, za Vrtcem Ribnica. Projekt je del izgradnje severne servisne ceste, ki bo potekala ob železniški progi, od križišča Krošnjarske poti do Inlesovega skladišča.

PODJETNIŠKE in DRUGE INFORMACIJE

Pripravi Razvojni center Kočevje Ribnica d.o.o. Za natančne podatke si oglejte celotne razpise v uradnih listih ali na spletnih straneh www.podjetniski-portal.si. Vse, ki bi želeli na svoj elektronski naslov prejemati tedensko sveže informacije o podjetniških razpisih, sejnih, novostih iz poslovnega sveta, ponudbe - povpraševanje po izdelkih in storitvah, vabimo, da pokličete na št. 01/8950-610, 031/647-793 ali pišete na e-naslov pokolpje@siol.net. Posredovanje informacij po e-pošti je brezplačno.

1. Drugi javni razpis za dodeljevanje sredstev, namenjenih za financiranje investicijskih projektov podjetniškega značaja. Razpisnik: Slovenski regionalno razvojni sklad. Predmet razpisa je dodeljevanje ugodnih posojil Sklada upravičencem z začetnimi investicijskimi projekti podjetniškega značaja. Namen: sredstva se dodeljujejo v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva pri: vzpostavitvi novega obrata, širitvi obstoječega obrata, diverzifikaciji izdelkov obrata z novimi dodatnimi izdelki, bistveni spremembi proizvodnega procesa v obstoječem obratu. Roki za oddajo prijav so: 28. 11. 2008, 15.12. 2008 ter 9.1. 2009. Podrobnosti razpisa: <http://www.rdf-sklad.si/razpisi.html>

2. Javni razpis za ukrep Povečanje gospodarske vrednosti gozdov iz PRP 2007–2013 za leto 2008 (gozdna infrastruktura). Razpisnik: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Predmet razpisa: je dodelitev nepovratnih sredstev za večjo izrabo proizvodnega potenciala gozdov in uvajanje proizvodnih izboljšav pri sečnji in spravilu lesa, večjo varnost pri delu v gozdu. Predmet podpore v okviru ukrepa so naložbe v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih cest in gozdnih vlak ter pripravo gozdnih vlak. Rok za oddajo vlog je do objave obvestila o prenehanju zbiranja vlog, ki bo objavljen na spletnih straneh MKGP. Podrobnosti razpisa: http://www.mkgp.gov.si/si/javni_razpisi/

Amadeus
B I S T R O
Kava za s seboj
že od 5. ure zjutraj

Naročila tudi na **041/534-777**

S TEM KUPONOM V MESECU DECEMBRU

COCTAIL

BREZPLAČNO

SERVIS GSM / UMTS

N95 ... 198,90€
K660i ... 68,90€
6555 ... 78,90€
in mnogi drugi ...
(Akcija MOBITEL)

MOBITEL zastopstvo

Www.microera.si

- Bluetooth prostoročne avto-inštalacije
- Instant INTERNET od 13.90 EUR !!
- Paketi: POVEZANI 11, 33 ter 55

POPUSTI 20% za dodatno opremo PRI NOVIH NAROČNINAH!

microera Jože Šilc s.p.

Hrovača 14A (v trg. centru ŠPAR)
1310 Ribnica

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30h - 12h ter
14h-18h
SOB
8.30h - 11.30h

Tel: 01/ 8373 116
Fax: 01/ 300 77 06
GSM: 051/ 358 762
051/ 358 760

E-mail: info@microera.si

SIMPLY CLEVER

ŠE JE ČAS
ZA VAŠO NAJBOLJŠO
LETOŠNJO ODLOČITEV.

Škoda Octavia Combi Business 1.9 TDI za samo 16.990 €!

A z odločitvijo ne odlašajte pre dolgo. Octavia Combi Business 1.9 TDI s sistemi za aktivno varnost (ABS, ASR, EBV, MSR, 4 zračniki blazinam, daforskim centralnim zaklepanjem, prednja megleobrana, položajni računalnik, klimatika napravo, avtoradijski CD predvajalnikom, električni pamokom prednja stekel, električno nastavljivi in ogrevani ručnjaki, ogrevalna, senzorjem volanov in malim usnjenim paketom, 16" aluminijastimi platišči in razloženim za toke zadaj verjetno ne boste spet tako kmalu dobili za samo 16.990 €.

Ponudba velja za omejeno število vozil, zato čimprej pokličite na 080 1895 ali se ogledajte pri svojem trgovcu z vozili Skoda.

www.skoda.si

© Porsche Slovenia, Ltd., Ribnica, 2004. Porsche je blagovna znamka in registriranih znamk. VW, SEAT, ŠKODA, SKODA AUTO, SKODA AUTO logo.

JORAS CENTER,

Pooblaščen trgovec in serviser vozil ŠKODA IN SEAT
Ob železnici 7, 1310 Ribnica,
Tel.: 01/83-69-045, E-mail: marija.joras@porsche.si

GOSTINSTVO - TURIZEM
PUGELJ

Alojz Pugelj s.p.

Lepovče 23, 1310 Ribnica

Tel.: 01/8361 189

GSM: 031/760-697

Silvestrovanje in novoletni ples

s skupino **GAMSI**

Izbrana hrana in pijača,
zmerne cene, hitra postrežba,
prijazno osebje

Vse podrobnejše informacije in rezervacije
so vam na voljo na naših telefonih.

Veselimo se vašega obiska in
vas s spoštvanjem pozdravljamo!

ELSTAR

Starc Matjaž s.p.
Goriča vas 86, 1310 Ribnica
tel.: 836 26 29
GSM: 041/612 590

SERVIS Garažna in industrijska
avtomatska vrata
na daljinsko upravljanje

Protipožarna vrata

Notranja kovinska vrata

Pogoni za vrtna vrata

INSAT - antenski sistemi
Peter Kočevar s.p. Merharjeva 2, Ribnica, gsm 041 761-769

Na SAT tudi POP TV, Kanal A in TV 3!

UGODNO:

državne subvencije pri nakupu SAT sistemov,
v primeru slabega sprejema SLO-1 in SLO-2.

POP

RADIO TELEVIZIJA SLOVENIJA

V letošnjem letu praznujemo jubilejno 60 letnico obstoja našega podjetja. Prepričani smo, da smo v tem dolgem obdobju v našem okraju pustili globok pečat. V kolikor so se v tem obdobju naše poti križale, se vam ob tej priložnosti za vse dobro iskreno zahvaljujemo. Vabimo vas, da nas v mesecu decembru obiščete v našem novem razstavno prodajnem salonu na Kolodvorski 22 v Ribnici in se na lastne oči prepričate o raznolikosti in kakovosti našega proizvodno prodajnega programa.

Vaš Inles

VOZILA NA ZALOGI

- VW Fox 1.4 z vso opremo
- VW Polo 1.4-80KM ter 1.4tdi-80KM, Comfort & Style
- VW Golf V 1.6-102KM, 1.9tdi-90KM akcija "EDITION"
- VW Golf VI 2.0 TDI-110KM, Trendline, Comfortline, Highline
- VW Golf Plus 1.6-102KM-RABBIT, 1.9tdi-90KM akcija "EDITION"
- VW Touran 1.9 tdi-105KM, Highline
- VW Tiguan 2.0 TDI-140KM, Sport & Style, vlečna kljuka, biksenon žarometi, park sensorji....
- VW Jetta 1.9 tdi-105KM, Comfortline
- VW Golf Variant, 1.6, 1.4TSI, 1.9TDI, 2.0TDI, Trendline, Comfortline, Sportline
- VW Passat lim. in variant 2.0tdi-140KM, Comfortline in Highline z business in exclusive paketom
- VW Passat CC 2.0 TDI-140KM, biksenon žarometi, DCC, Lane asist.....
- VW Sharan 2.0tdi-140KM, Sportline z family paketom, 7 sedežev,
- VW Touareg V6 3.0 TDI, komfortni, funkcijski in vizualni paket, zračno

PREDSTAVITVENA VOZILA

- VW Novi Golf VI 2.0 TDI-81kw, Comfortline, avtomatska klima, radio mp3, paket luči in vidljivost...
- VW Novi Golf VI 2.0 TDI-81kw, Highline, avtomatska klima, radio mp3, paket luči in vidljivost...
- VW Passat CC 2.0 TDI-103kw, biksenon žarometi, Lane asist, dinamično uravnavanje podvozja DCC,...
- VW Scirocco 1.4 TSI-118kw, avtomatska klima, park sensorji zadaj, večfunkcijski usnjen volan, radio mp3...
- VW Golf Variant 1.9 TDI-77kw, Trendline, avtomatska klima, usnjen volan, radio mp3, sredinski naslon za roko...

RABLJENA VOZILA

- Peugeot 206 1.4-bencin, 55kw-75KM, prevoženih 22670km, letnik 2006, 1.lastnik, avtomatska klima,
- VW Polo 1.2, 44kw-64KM, prevoženih 136.000km, letnik 2002, 1.lastnik, klima

www.golf6.si

Novi Golf. Rojen z izkušnjami.

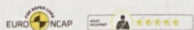
Serijska oprema:
• ESP
• 7 zračnih blazin
• klimatska naprava
• CD/MP3 radio
• potovalni računalnik

Novi Golf šeste generacije je najboljši Golf vseh časov!

Popolna skladnost najnaprednejše tehnologije in najsodobnejših inovacij. Skrbno izbrani materiali in vrhunska kakovost izdelave vas bodo presenetili z novo dimenzijo doživljanja vožnje. Varnost, funkcionalnost, udobje in zanesljivost so se brezkompromisno udeležili v novem Golfu. Odlikujejo ga novi bencinski in dizelski motorji, ki so zaradi občutno manjše porabe prijaznejši tudi do okolja. Vsi že danes izpolnjujejo zelo stroge izpušne normative EUS.

Sprostite se in zaupajte mu. Iz izkušenj veste, da lahko. Že od 15.954,- EUR

Skupna poraba: 4,9 - 7,1 l/100 km. Emission CO₂: 128 - 166 g/km.

PORSCHE
KREDIT IN LEASING

RANDELJ
AVTOHISA

Mahovnik 2, 1330 Kočevje
telefon 01 893 11 36, telefax 01 8955 240
e-mail: danijar.randelj@porsche.si
salon in delavnica pon. - pet.
od 8. do 12. in od 13. do 16.30 ure
sobota salon od 8. do 12. ure

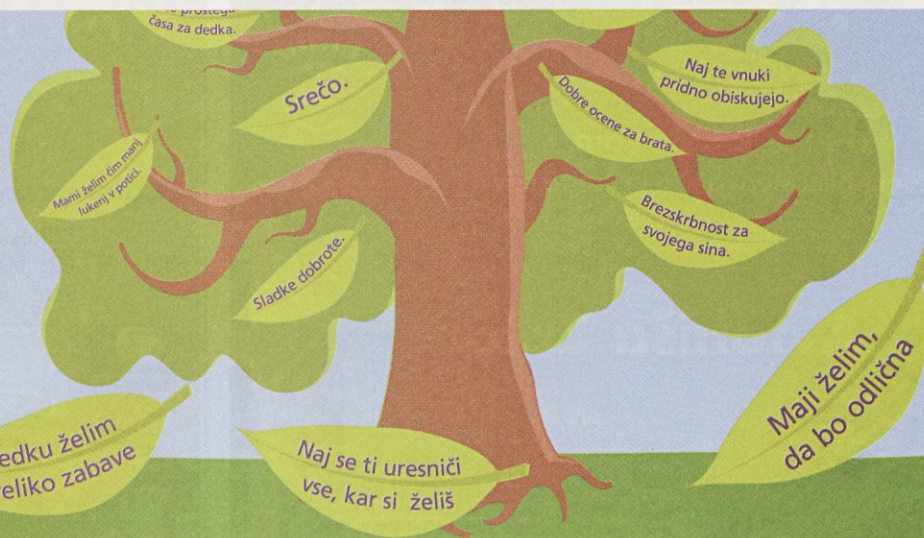

USTVARJAMO NOVO BIVANJE

V družbi najboljših.

V idilični angleški pokrajini Cotswold gradimo elitno naselje 160 lesenih hiš, ki jih oblikujejo Philippe Starck, Jade Jagger in Yoo studio.

In kaj boste vi
zaželeli svojemu
družinskemu
drevesu?

In kaj jim boste zaželeli čez deset let?
Ni nujno, da odgovor poznate že danes, zagotovo pa boste vsi tudi takrat potrebovali finančna sredstva. Pametno je poznati načine kako sredstva plemeniti skozi čas ter zraven biti življenjsko zavarovan.
Z življenjskimi zavarovanji NLB Vite, življenjske zavarovalnice, lahko poskrbite za uresničitev vaših želja in brezskrbno prihodnost vaše družine.
Naj vaše družinsko drevo še naprej uspešno raste.

Ob sklenitvi katere koli storitve NLB Vite do 31. decembra, boste prejeli posebno novoletno darilo.

Za več informacij se oglasite v najbližji NLB Poslovalnici, pokličite na brezplačno telefonsko številko 080 1585 ali poiščite informacije na spletni strani www.nlbvita.si.

NLB Vita
Življenjska zavarovalnica

VEM ZAKAJ.

www.nlbvita.si

Zavarovalnica, ki trži in sklepa zavarovanje: NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d., Ljubljana | Zavarovanje tržijo: Poslovne enote NLB d.d. in Banke Celje. Banki pri tem nastopata kot zavarovalna posrednika ter za donose in izplačila glavnice ne jamčita. Življenjska zavarovanja niso depoziti in niso vključena v sistem zajamčenih vlog. | NLB Vita, življenjska zavarovalnica d.d., Ljubljana jamči za izplačilo v višini zavarovalnih vsot. Pri naložbenih življenjskih zavarovanjih je donos odvisen od gibanja vrednosti enot investicijskih skladov. Tveganje, da bi bil znesek izplačila ob zaključku življenjskega zavarovanja nižji od zneska vplačila, prevzema sklenitelj zavarovanja.

MOTOMAN robotec d.o.o.

Podjetje za trženje, projektiranje ter gradnjo industrijskih robotskih in fleksibilnih sistemov

VODILNI SVETOVNI PROIZVAJALEC ROBOTOV

MOTOMAN ROBOTEC s proizvodnjo 18.000 robotov letno nudi široko paleto implementacij robotov v različna tehnološka okolja

- .varjenja (MIG/MAG, uporovno, TIG)
- .rezanja (laser, plazma, vodni curek)
- .brušenja oz. površinske obdelave
- .strege (CNC obdelovalnih strojev, stružnic)
- .tlačni liv
- .čiščenja odlitkov oz. pobiranja srha
- .montaže
- .paletiranja

Naša strokovna ekipa vam nudi celovito rešitev od idejne izvedbe projekta do zagona, usposabljanja in servisiranja.

Naslov: Lepovče 23, 1310 Ribnica, SLOVENIJA
Telefon: +386 (0)1 83 72 410 / +386 (0)1 83 72 350
Telefax: +386 (0)1 83 61 243 / www.motomanrobotec.si
E-mail: info@motomanrobotec.si

Odkrijte svet,
ki se prilagaja vam.
Fleksibilni Meriva Life in Zafira Life.

01 7881 999

Avtotohiša Zalar

Opel Meriva Life z 2.514 € prihranka.

- avtomatska klimatska naprava
- lita platišča
- meglenke
- ogrevana ogledala

Opel Zafira Life s 4.865 € prihranka.

- avtomatska klimatska naprava
- lita platišča
- meglenke
- biksenonski žarometi

Financiranje brez pologa. Zafira, Meriva, Astra in Corsa so sedaj še dostopnejše. Trgovci z vozili Opel vam pod posebnimi pogoji nudijo tudi možnost financiranja nakupa brez pologa.

blesk2

čistilni servis • slikopleskarstvo • parketarstvo

Blesk 2 d.o.o., Bukovica 2, 1310 Ribnica
Tel: (01) 836 99 33, Fax: (01) 836 99 34, Gsm: (0)31 647 188
Splet: www.blesk2.si, E-pošta: info@blesk2.si

slikanje stanovanj objektov in vseh vrst fasad,
montaža mavčnih plošč

izdelava epoksidnih tlakov, polaganje vseh vrst podov
(parket, laminat, PVC, ...)

vse vrste čiščenja
(generalna, tedenska, globinsko čiščenje preprog)

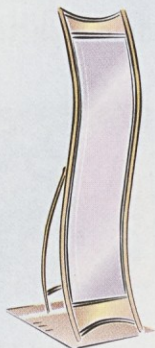
brušenje ter zaščita naravnega in umetnega kamna
globinska, temeljita čiščenja avtomobilov

STEKLARSTVO HREN

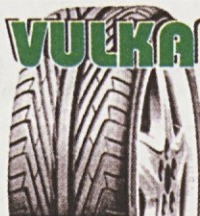
Peter Hren s.p., Gradež 14, 1311 Turjak, GSM: 031/356 668

Storitve:

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Kopelit steklo za delavnice
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve
- Intervencija 24 ur na dan

VULKANIZERSTVO OSVALD

RIBNICA

Jože Oswald s.p.

1310 Ribnica, Tel.: 01/836-35-48, GSM: 041/719-548

TRADICIJA - KVALITETA

NAJVEČJA IZBIRA AVTOPLAŠČEV VSEH DIMENZIJ.

GOODYEAR

DUNLOP

FULDA

LASSA

Svetovanje
Ugodne
cene
Očala

Optika Anita

VELIKA
IZBIRA
OČAL

vremenske
postaje

MS&F

Tel.: 01/836 11 28

ponedeljek: 9 - 12, 15 - 20, tor - pet: 9 - 14, 15 - 17, sobota: 9 - 12

PIKAPOLONICA®

OTROŠKI SVET

10 - 30 % POPUST NA

OPREMO (do razprodaje)

OTROCI !!!

Trgovino PIKAPOLONICA bo 18. decembra ob 17. uri obiskal Božiček. S seboj bo pripeljal tudi svoje zveste pomagače, kateri bodo uprizorili otroško igrico.

STARŠI !!!

Na vašo željo, lahko Božiček razveseli vašega otroka z izročitvijo darilnega paketa, katerega lahko sami izberete v naši dobro založeni in cenovno ugodni trgovini PIKAPOLONICA - Kočevje.

Božiček bo izročal darila 18. decembra, takoj po končani predstavi otroške igrice, po 17. uri.

OTROCI, narišite risbico na temo:

Miklavž, Božiček, Dedek mrz in sodelujte 18. decembra v nagradnem žrebanju za praktične nagrade.

Informacije:
tel.: 01/895 21 93,
gsm: 041 479 252

PIKAPOLONICA v 1. nadstropju NAMA center - Kočevje

GOSTILNA

barba Duje

ŽLEBIČ 15A, 1310 RIBNICA

GOSTILNA.BARBA.DUJE@GMAIL.COM

KULINARIČNA NOVOST V RIBNIŠKI DOLINI!
GOSTILNA BARBA DUJE V ŽLEBIČU!

Nudijo vam:

- dalmatinske jedi,
- pristne slovenske jedi,
- ribje jedi na sto in en način,
- več vrst malic,
- kosila,
- poslovna kosila in večerje.

Vaši rojstni dnevi, poroke in ostala praznovanja bodo gurmansko nepozabni.

Odprto:

- ponedeljek, od 10. do 14. ure,
- torek, sreda, četrtek in petek od 10. do 22. ure,
- sobota in nedelja od 11. do 22. ure.

INFORMACIJE IN REZERVACIJE NA TEL. ŠT. : 041 / 20 61 05
GOSTILNA BARBA DUJE VAS PRIČAKUJE!

OPTIK

JANEZ POZNIČ s.p.

Vrvarška 3
1310 Ribnica
TEL.: 01/83 60 367

Delovni čas:
vsak dan od 9h do 19h
soboja zaprto

Golem
Informacijske Tehnologije,
Manca Tekavec s.p.

Tel: 051 619 811

Več na naši Internetni strani - <http://www.golem-it.com>

- Spletne strani in spletne vizitke
- Spletne trgovine in portali
- Nadgradnja in posodobitev spletnih strani
- Programiranje in oblikovanje po naročilu

Spletne vizitke
že od
75€

Slikopleskarstvo BOJC

Peter Bojc, s.p.

Humec 24, 1331 Dolenja vas
Tel.: 01 8364-533
GSM: 041 712 103

GEOAKT

Prigorica 79a, 1331 Dolenja vas
Tel/Fax: (01) 836 - 41 - 26
GSM 031 871 767
aljosa.kosorok@volja.net

GEODETSKE STORITVE
ALJOŠA KOŠOROK S.P.

KATJA RUPAR DOMAČA PEKA

Vse za vaše slavje ob krstu vašega najmlajšega, za prvo sveto obhajilo, birme, poroke, obletnice in rojstne dneve...

VELIKI OSOLNIK 13, 1314 ROB
TELEFON: 01/788-12-85 031/835-149

Kozmetični studio Nina
Nina Tanko Bojc s.p.
Hrovača 59a, 1310 Ribnica
Mobi: 040-241-650

STORITVE:

NEGA OBRAZA, NEGA TELESA, UREJANJE STOPAL, MANIKURA, TRAJNO ODSTRANJEVANJE DLAK, DEPILACIJA, LIČENJE, TRAJNI MAKE UP, TETOVAŽA TELESA, SOLARIJ, VSTAVLJANJE UHANOV

NOVO-NOVO-NOVO

REFLEKSOLOGIJA STOPAL

KUPON ZA OBJAVO BREZPLAČNIH MALIH OGLASOV

Besedilo: _____

KUPON ZA NAGRADNO IGRO

Rešitev: _____

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel.: _____

Izpolnjeni kupon izrežite in ga v pismu oziroma na dopisnici pošljite na naslov: REŠETO, Škrabčev trg 40, 1310 RIBNICA, najkasneje do 15. decembra 2008.

MALI OGLASI

Prodajam vhodna vrata, dobro ohranjena, višina 2m, širina 1m.
Tel.: 8360 109.

Prodajam novo, nerabljeno klop za fitness (Bench), skupaj z utežmi.
Tel.: 031 / 887 839.

Družba za računovodske, revizijske storitve in davčno svetovanje

DAFIN d.o.o.

Šeškova ulica 14, 1310 Ribnica
Tel.: 01/8361-147, fax: 01/8369-141
E-mail: mirjam@dafin.si
GSM: 041/761-668

Direktorji družb, samostojni podjetniki;

- Se zavedate, da računovodski podatek postane koristna informacija, če je posredovan v pravem trenutku?
- Ste pripravljeni izvajanje računovodske funkcije prepustiti ekipi usposobljenih računovodjiv?
- Ste pripravljeni z računovodskim servisom zgraditi strokoven in Zaupen odnos?

Če ste na vsa vprašanja odgovorili DA, potem se nam pridružite.

Dodatna dejavnost družbe je tudi davčno svetovanje in opravljanje preventivnih davčnih pregledov.

Začetek leta 2009 je pravi trenutek, da vstopite v krog naših poslovnih partnerjev.

Ograje po meri

MATJAŽ ARKO s.p.
Opekarska c.14, 1310 Ribnica
mobi: 031 622 158
fax: 01 8373 087
tel.: 01 8373 086
e-mail: mico.les@siol.net

- vse vrste balkonskih, stopniških, zunanjih in drugih ograj
- ograje izdelane iz inoxa, lesa, pocinkanega železa oz. kombinacije različnih materialov
- manjši nadstreški ter ostali kovinski izdelki

BAMBA NEPREMIČNINE Franc TANKO s.p.

Del. čas: od 10 - 17, sob. 10 - 13, Prečna 4a, Ribnica, Tel.: 83 62 101, GSM.: 041 643 004

PRODAMO

HIŠE:

RIBNICA - Bukovška ulica, stanovanjska hiša, izdelana do podstrehe, elekrika in voda pripeljani do hiše, velikost parcele 1016 m², začetek gradnje 1994, dimenzija hiše 13 x 9m, dokumentacija urejena, sončna in mirna lokacija, cena 117.000 EUR, možnost zamenjave za stanovanje.

RIBNICA PRIGORICA - kmetija, starejša stanovanjska hiša, zgrajena 1930, potrebna obnove, v izmeri 464 m², gospodarsko poslopje v izmeri 57 m² in gospodarsko poslopje v izmeri 93 m², ter ca. 15 ha zemljišča - pašniki, travniki, njive in gozd, nekaj stavbnih parcel. Prodaja se v paketu, cena 75.113 EUR.

KOČEVJE - Uskoška ulica, stanovanjska hiša 9,30 x 8,60 m, zgrajena leta 1975, velikost parcele 551 m², dokumentacija urejena, CK, TEL, KTV, vseljiva takoj, zanimiva in sončna lokacija, delno opremljena, možna zamenjava za garsonjero v Ljubljani z doplačilom ob nakupu hiše, cena 163.000 EUR.

VELIKE LAŠČE - blizu železniške postaje, lesena stanovanjska hišica, dimenzije 10 x 9 m, zgrajena leta 1955, z dvoriščem v izmeri 451 m², el. voda v hiši, takoj vseljiva in ca. 5000 m², zazidljivo prostora za gradnjo endoruzinskih hiš, parcelacija še ni izvedena. Cena za vse skupaj je 299.500 EUR.

RIBNICA - strogi center, starejša meščanska stanovanjska hiša, zgrajena okrog leta 1920, velikost 175 m² tlorisne površine, pritličje s poslovnim prostorom in nadstropje - stanovanjski del, ograjen vrt v izmeri ca. 200 m², CK na olje, delno opremljena, takoj vseljiva, cena 235.000 EUR.

RIBNICA - center, stanovanjske hišice, 9,30 x 9,45 m², izdelana do III. gradbene faze, začetek gradnje 2002, velikost parcele 212 m², CK še ni izdelana, ostale inštalacije izdelane, dokumentacija urejena, cena je 95.000 EUR.

GROŠUPLJE - Velika Loka, v središču vasi prodamo visokopritlično stanovanjsko hišo 10 x 9m, zgrajeno leta 1979, parcela je velika 544 m², infrastruktura je v hiši, vseljiva v nekaj mesecih, brez obremenitev, cena je 188.000 EUR.

LJUBLJANA - Orlova ul., starejša večstanovanjska hiša, zgrajena leta 1935, v izmeri 161 m², dvorišče v izmeri 183 m², stavbišče v izmeri 36 m², brez obremenitev, vsa infrastruktura, cena 540.000 EUR.

PORTOROŽ - Sveti Peter, stanovanjska hiša, ca 130 m², zgrajena leta 1986, parcela v izmeri 1100 m², vsa infrastruktura, takoj vseljiva, lepa, mirna, sončna lega, vaška idila, cena 370.000 EUR.

ŠKOFLJICA - Gorenje Blato, gradbena parcela, v izmeri 957 m², z zgrajeno manjšo hišico, leto izgradnje 1960 (potrebna obnove - nadomestna gradnja), pridobljen gradbenim dovoljenjem, vsa infrastruktura na parceli, možna gradnja takoj, cena 105.000 EUR.

ANKARAN - stanovanjska vila z bazenom v centru, 500 m od morja, lep pogled na Ankaranski zaliv, zgrajena leta 2000, velikost parcele 600 m², 162 m², hišne tlorisne površine, 3 etaže, kompletno izdelana, garaža posebej, cena 1.200.000 EUR.

STANOVANJA:

RIBNICA - strogi center, enosobno, zgrajeno leta 2007, v izmeri 46,20 m² v prvem nadstropju, CK na plin, takoj vseljivo, dve parkirni mesti, cena 85.000 EUR.

RIBNICA - strogi center, duplex, zgrajeno leta 2007, v izmeri 49,20 m² v drugem nadstropju, CK na plin, takoj vseljivo, dve parkirni mesti, cena 85.000 EUR

Ribnica - center, dvosobno stanovanje, v izmeri 61,79 m², v 4. nadstropju, zgrajeno leta 1979, popolnoma opremljeno, lepo vzdrževano, balkon, vsi priključki. Cena: 79.000 EUR.

Ribnica - center, dvosobno stanovanje, v izmeri 59,51 m², v 2. nadstropju, zgrajeno leta 1979, popolnoma obnovljeno, lepo vzdrževano, balkon, vsi priključki. Cena: 83.000 EUR.

Ribnica - center, trosobno stanovanje, v izmeri 74,63 m², v 1. nadstropju, zgrajeno leta 1981, delno obnovljeno, lepo vzdrževano, balkon, vsi priključki. Cena: 103.000 EUR.

KOČEVJE - center, Cesta na stadion, dvosobno stan. v izmeri 62,02 m², v prvem nadstropju, v večstanovanjski hiši, zgrajeno leta 2006, vsa infra struktura, dve parkirni mesti, ZK urejeno, takoj vseljivo, cena 82.000 EUR.

LJUBLJANA - Izanska cesta, pet in pol sobno stanovanje v izmeri 125,38 m², (možni dve ločeni enoti), zgrajeno leta 2008, vsa infrastruktura v pritličju z atrijem 140 m², takoj vseljivo, uporabno dovoljenje, etažna lastnina urejena, cena 325.000 EUR.

POSLOVNI PROSTORI

LJUBLJANA - strogi center (Kersnikova), prodamo poslovni prostor v izmeri 100,05 m², v tretjem nadstropju in dve kleti v izmeri 13,04 m² z urejeno etažno lastnino, zgrajeno l. 1980, vsa infrastruktura, parkirišča v sosednji parkirni hiši, skupna cena je 335.000 EUR.

GRADBENE PARCELE:

VELIKE LAŠČE - blizu železnice, 800m iz centra, zazidljivo zemljišče v izmeri 21.000 m², s pridobljenom gradbenim dovoljenjem za infrastrukturo, cena za m² je 75 EUR.

TREBNJE - MALE DOLE pri Stehinji vasi, prodamo stavbno zemljišče s porušeni objekti, dvorišče v izmeri 92 m², stanovanjska stavba v izmeri 55 m², gospodarsko poslopje v izmeri 20 m² in pašnik v izmeri 1.041 m², (celotna velikost parcele je 1.208 m², komunalna ureditev je izdelana, zanimivi kmečka idila in lokacija, cena je 46.900 EUR.

RIBNICA - HRASTJE, prodamo dve gradbeni parceli v izmeri ca 1500 m², dostopna pot odmerjena, infrastruktura še ni izdelana, cena za m² je 27 EUR.

RIBNICA - PODSTENE, neposredno ob cesti Ribnica - Ljubljana prodamo gradbeno parcelo v izmeri 7013 m², z izdanim gradbenim dovoljenjem za parkirišče tovornih vozil in pridobljenim elektroenergetskim soglasjem, cena za m² je 72 EUR.

KMETIJSKE PARCELE:

RIBNICA - BUKOVICA, pašnik 1667 m², travnik 3416 m² in travnik 1355 m², cena za m² je 1,24 EUR.

VIKENDI:

PADOVO pri Osilnici - KOLPA, stanovanjska hišica, 7,88 x 8,86 m², zgrajena 2003, velikost parcele 516 m², na lepi sončni lokaciji, 5 min. vožnje do reke Kolpe, vsa infrastruktura, dokumentacija urejeni, takoj vseljiva, cena je 82.000 EUR.

ODDAMO V NAJEM

POSLOVNI PROSTORI:

RIBNICA - Jurjevica, poslovni prostor za mirno dejavnost v izmeri ca 770 m², z večjim dvoriščem, zgrajen leta 1980, infrastruktura urejena, cena za m² je 3,0 EUR.

Uredimo vam vso dokumentacijo, svetujemo in se za vas strokovno in srčno potrudimo pri prodaji in nakupu vaših nepremičnin, pokličite nas in nam zaupajte vaše želje.

OPOZORILO ZA MALE OGLASE

Po Zakonu o preprečevanju dela na črno oglaševanje dela na črno ni dovoljeno, zato moramo medij preveriti identiteto lastnika oglasa oz. pridobiti ustrežno listino, da ima za dejavnost ustrežno dovoljenje. V nasprotnem primeru oglasa ne smemo objaviti, ker bi bili odškodninsko odgovorni.

Hvala za razumevanje. Uredništvo

VODNI KVIZ

(pripravil Marko Modrej)

Na vsako vprašanje vam ponujamo več odgovorov in trditev, a le eno je pravilno. Črko pred pravilnim odgovorom vpišite v razpredelnico in dobili boste nekaj, povezanega s pokroviteljem nagrad ...

1. Malce čuden naslov tokratnega kviza, a ne? Na prvo žogo je res, sicer so pa ravno ti pozno jesenski dnevi kot nalašč za razvajanje v ...

- N kakšnem bližnjem jezeru
- V vodnem mestu
- Z gozdnih kotanjah

2. Ko govorimo o mestih v mestih, nas asociacija popelje recimo v ...

- B Ideal center
- O BTC City
- A labirint medvedjih brlogov pod Malo goro

3. Zdaj je postalo že bolj jasno, da govorimo o največjem poslovno, nakupovalno, rekreativno-zabaviščnem in kulturnem središču v Evropi, ki ga letno obišče ...

- D več kot 20 milijonov obiskovalcev
- V vsak peti Slovenec
- K velika skupina iz mesta Obama na Japonskem

4. Z Japonske pa na Tajsko. Od tam prihajajo priznane maserke, ki v Vodnem mestu Atlantis v Ljubljani, v masažnem salonu s petimi masažnimi mesti, razvajajo v t.i. ...

- D Tajski četrti
- N Termalnem templju
- G Razglednem stolpu

5. Ostala dva tematska sklopa Vodnega mesta Atlantis sta navedena tukaj. Kateri od naštetih ne spada zraven?

- O Svet doživetij z otroškim delom
- H Dežela savn
- M Biljardnica

6. V objemu Vodnega mesta Atlantis se nahaja tudi prostor, v katerem usposobljeno osebje opravlja nego telesa. Nego obraza izvajajo z naprednimi preparati Dermalogica. Ta prostor se imenuje ...

- O Lakirnica
- E Kozmetični salon Atlantis
- J uf, tole je zame pa že preveč

7. Ozrimo se še malo po naši dolini. V soboto, 15. novembra, je v ribniški župnijski cerkvi nastopila mladinska glasbena skupina I.K.S., ki letos praznuje ...

- S peto obletnico delovanja
- V prvo obletnico nakupa novih bobnov
- B sedmo obletnico prvega javnega nastopa

8. Ko smo že pri obletnicah, katero obletnico letos praznuje največje podjetje po številu zaposlenih v naši dolini, Inles, d.d.?

- T 60.
- C 55.
- M 50.

9. Mag. Andrej Mate je kot predsednik uprave podjetja Inles na letošnji prireditvi ob počastitvi praznika Občine Ribnica za gospodarske dosežke prejel ...

- B imitacijo največjega okna na svetu
- A Urbanovo nagrado
- Š ampak tega se pa res ne spomnim

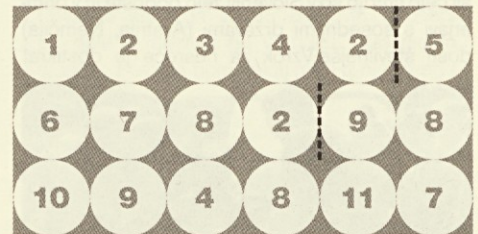
10. Astronomom naslednji podatek seveda ne bo tuj. Ostali boste pa malo 'kalkulirali'. Na včerajšnji dan, 27. novembra, leta 1971 je pristala prva raketa ...

- P v Zadolju
- T na Jupitru
- L na Marsu

11. Na jutrišnji dan, leta 1943 pa se je rodila ...

- I Federativna ljudska republika Jugoslavija
- S Pavličkova Anica
- Č agencija za analizo ptičjega leta v Lepovčah

Pravilne rešitve napišite na kupone in jih pošljite v kuverti ali na dopisnici najkasneje do 15. decembra 2008.

Med pravilnimi rešitvami bomo znova izžrebali 5 lepih nagrad (celodnevno kopanje v Svetu doživetij, kopalno brisačo Atlantis, deko Atlantis, priročno baterijo s polnilcem za mobilni telefon, set badminton loparjev), ki jih poklanja **VODNO MESTO ATLANTIS, BTC City Ljubljana**.

Pravilna rešitev 10. številke Rešeta je:
PETEK TRANSPORT

Nagrade, darilne pakete, ki jih poklanja **PETEK TRANSPORT**, Gornje Lepovče 99, Ribnica, prejmejo:

NEJC MIHELIČ, Lipovec 38, 1331 DOLENJA VAS

TATJANA KOŠIR, Gornje Lepovče 83, 1310 RIBNICA

MIHA ČEŠAREK, Lepovče 38, 1310 RIBNICA

TAJDA KLJUN, Dolenji Lazi 24, 1310 RIBNICA

BLAŽ MIHELIČ, Knafjev trg 3, 1310 RIBNICA

**NAGRAJENCEM ISKRENO ČESTITAMO!
NAGRADE BOSTE PREJELI PO POŠTI.**

OD TU IN TAM

NESREČE Z MOTORNO ŽAGO ŠE VEDNO PREPOGOSTE

Tečaji za varno delo z žago dobrodošli za vse lastnike gozdov, še posebej mlade

Delavci zavoda za gozdove Ribnica smo s pomočjo inštruktorjev iz Srednje gozdarske šole Postojna organizirali dvodnevni tečaj za lastnike gozdov na temo Varno delo z motorno žago.

Ribniški revirni gozdarji so se zopet potrudili in privabili na seminar 13 lastnikov gozdov iz vseh koncev Ribniške doline. Na tečaju se je znašel tudi znani ribniški igralec Đžerđo. Kot že nešteto krat so nam rakitniški gasilci odstopili brezplačno prostore v gasilnem domu, kjer se vedno počutimo zelo dobro.

Sečnja v zasebnih gozdovih je eno najvarnejših opravil. Nezgode s hujšimi telesnimi poškodbami ali celo smrtjo so v Sloveniji zelo pogoste in v primerjavi s sosednjimi državami (Avstrija, Nemčija) dosti številnejše. Vzrok za nesreče je dostikrat

neznanje, površnost, hitrost itd. Na Zavodu za gozdove se tega zavedamo, zato organiziramo izobraževanja na vseh področjih, ki so povezana z delom v gozdu. V sosednjih občinah pomaga pri tem tudi občina vsaj s plačilom kotizacije za udeležence, pri nas pa verjetno zaradi prevelike birokracije in premajhnega interesa to ni izvedljivo, sredstva pa so nekje namenjena za take zadeve. Kotizacijo v višini 40 evrov so tako poravnali udeleženci.

Po koncu zanimivega teoretičnega dela so se lastniki pod nadzorstvom inštruktorjev lotili vzdrževanja svojih motornih žag. Za varno delo z motorno žago je zelo pomembno, kako je le - ta vzdrževana. Motorne žage so bile podvržene celovitemu čiščenju, podmazovanju in pravilne-

mu brušenju verige. Nekateri lastniki so bili tega pomembnega opravila zelo vešč, drugi malo manj, s pomočjo dobre volje in kančkom smeha pa je vsem udeležencem uspelo usposobiti motorno žago za varno delo v gozdu.

V lepem sončnem vremenu smo se naslednji dan vedro razporeženi zapodili proti Grčarskim Ravnam, kjer so nas že čakale odkazane lubadarke. Najprej je ribniški inštruktor Gregor Češarek na zelo razumljiv način, ki ga je pod-

kreplil s hudomušnimi dodatki, prikazal varna načela podiranja (čiščenje okolice drevja, zasek, podžaganje, naganjanje) in dela pri obdelavi podrtega drevesa (kleščenje, prežaganje). Po opravljeni demonstraciji varnega dela so se oblikovale tri delovne skupine, vsak je izbral svoje drevo, ki ga je pod nadzorom inštruktorja podr. Pri podiranju so bili zelo natančni, za manjše napake pa lahko krivimo le tremo, ki se je pojavila pri izkušenih kot tudi mladih sekačih.

Po končanem seminarju smo imeli občutek, da smo se vsi skupaj marsikaj naučili ali pa obnovili pozabljeno znanje. Še posebej je dobro, da so se seminarja udeležili predvsem mladi lastniki gozdov, ki mislijo v svojih gozdovih delati sami. Vsak lastnik je dobil potrdilo o opravljenem tečaju. Seminarje na to in podobno tematiko bomo na Krajevni enoti Ribnica organizirali tudi v naslednjem letu in upamo, da bomo na ta način vsaj malo prispevali k varnejšemu delu v gozdovih. Vedno znova pa bomo poskušali pritegniti k sodelovanju tudi Občino Ribnica.

BOŠTJAN TANKO
ZGS, KE Ribnica

Kako se da lepo preživeti sobotni večer

Čprav je bilo ta sobotni večer hladno, smo v Cvarov skednj povabili ansambel Roka Žlindre. Vešči glasbeniki so imeli tisti večer "vajo", vaščani pa smo se ob veselih zvokih vrteli, da so bila topla oblačila kmalu odveč. Gostitelj je poskrbel za ogrevanje, mize in seveda plesišče. Za večerjo smo imeli golaž in odojka, pridne gospodinje so napekle pecivo, s pivom pa smo zalivali vse dobrote. Druženje, kjer se zbere staro in mlado, je prijetno doživetje, ker nas povezuje takšne, kot smo z vsemi prednostmi in napakami.

Na ta večer sem se imela lepo MARIJA LOVŠIN

Planinski utrinki

Pravijo, da je jesen v gorah najlepša. Gotovo drži, prav tako kot dejstvo, da so gore posebno lepe pozimi, ko so vse bele in zalite, spomladi, ko vse brsti in zeleni, ter poleti, ko vse v rožičah dehti. Jeseni goram dajejo svoj čar mesecni zlatih barv ter rjavo-rdeče-rumeno-zeleno listje in njih mehko ba po stezah, ko odpadejo. Če niso morda gore najlepše v vsakem letnem času, da le gremo v njih objeme? Planinci smo se od konca avgusta veliko potepali po naših in tujih gorah. Podali smo se na 4. skupni pohod s PD Kočevje, in sicer na Severni Velebit. Septembra smo se s Trubarjem podali po ribniških planinskih poteh, vikend prej pa odkrivali bogastvo razgledov s čudovitega razglednika na trentarski strani v osrčju vršacev, podali smo se na Zadnjiški Ozebnik (2084 m). Tudi oktobra nam je vreme služilo, v lepih skupinah smo se podali kar na štiri, s soncem obsijane vrhove. Na Krofičko (2083 m) in Strelovec (1763 m) nad Logarsko dolino (skupaj s PD Logatec), ter 18. oktobra na Palec (2026 m) in Zelenjak (2024 m) nad Ljubeljem. Na Martinovo soboto, 8. 11., pa smo odšli na izlet v neznanu – na Martinov pohod Studenice. Doživeli smo čisto pravi krst vina in tudi kronanje vinske kraljice. Vodje pohodov s pomočniki in ostalimi vodniki so skrbeli za varnost in dobro počutje, vsi skupaj s pohodniki pa za veselo vzdušje, smeh in zadovoljstvo.

Text and photo ZDENKA MIHELČ

KRST VINA JE BIL PAŠA ZA OČI TUDI ZA RIBNIŠKE PLANINCE

BODI TO, KAR SI

»Življenje brez vere je prazno, brez upanja nesmiselno, brez ljubezni strašljivo, brez prijateljev pa je življenje nemogoče.« S temi besedami smo bili povabljeni na koncert Mladinske glasbene skupine I.K.S., ki v tem letu praznuje 5-letnico svojega delovanja, mnogih koncertov, prepevanj, projektov in skladb. Ribniška cerkev sv. Štefana se je 15. novembra spremenila v belo dvorano in s tem poudarila veselje, ki so ga mladi nosili v srcih, ter ga preko najlepšega zvoka stvarstva, pesmi in glasbe, ponesli do poslušalcev.

Pred petimi leti pa je ravno to veselje do glasbe in petja združilo mlade pevke, pevce in glasbenike, ki so v medsebojnem druženju ob pesmi in glasbi spoznavali Kristusa. V kraticah njihovega imena se namreč skrivata opis in bistvo skupine – I.K.S. pomeni 'In Kristus sredi', ime pa je bilo izbrano na podlagi odlomka iz Svetega pisma (Mt 18, 20): »Kjer sta namreč dva ali so trije zbrani v mojem imenu, tam sem sredi med njimi.« Na začetku koncerta, ki sta ga povezovala Marijana in Simon Korošec, sicer tudi pobudnika za oblikovanje skupine, je vse pozdravil domači župnik Anton Berčan. V pozdravu se je spomnil tudi začetkov duhovno ritmične glasbe okoli leta 1970, ko je tudi sam igral tako glasbo. »In ja, tudi bobni, električna kitara in drugo sodijo v cerkev, zakaj pa ne. Naj odmeva, doni in se sliši glasno, veselo. Želim, da bi vedno znova prinašali Boga, veselje in življenje v Cerkev in med ljudi.«

Za uradni začetek mladinske glasbene skupine I.K.S. štejejo konec julija 2003, ko se bili na prvih intenzivnih vajah v Vinici pri Kolpi. Vaj se je takrat udeležilo osem pevk in trije instrumentalisti, vodenje skupine pa je sprejela Lucija Gelze, ki to delo opravlja še danes. Od tedaj se vsako poletje vračajo tja, da bi se naučili novih pesmi, utrjevali in izpopolnjevali vokalno tehniko, ustvarjali glasbo, se pripravili za različne projekte, ki jih imajo v načrtih, predvsem pa krepili povezanost in zagnanost. 28. septembra 2003 so prvič zapeli pri nedeljski sveti maši, kjer je bil blagoslov šolskih torb, 11. oktobra istega leta pa so si nadeli ime, ki jih krasi še danes.

Od začetka torej skoraj redno enkrat mesečno pojejo pri nedeljski sveti maši. V teh letih so pripravili ali sodelovali v več projektih, med njimi so bile božičnice, pasijonske igre, sodelovanje s skavti pri prihodu betlehemske luči miru, zapojejo pa tudi pri poročnih mašah in na gostovanjih v drugih župnijah. Mnogi se čudijo njihovi zagnanosti, a sami pravijo, da jih povezuje predvsem prijateljstvo, ki se je razvilo skozi teh pet let. Danes si ne predstavljajo sobote brez zgodnjih jutranjih vaj, večglasnega prepevanja ob spremljavi različnih instrumentov in prijateljev, ki se nasmejani zopet snidejo. A tudi sicer se radi družijo, njihovo povezanost, prijateljstvo med njimi in Bogom pa ponazarja tudi njihov logotip, pripravljen ob praznovanju petletnice. Sestavljen je iz notnega črtovja v obliki valov, ki ponazarjajo mladostni duh skupine, hkrati tudi njihove vzpone in padce.

Letos je v skupino prišlo 6 novih članov, tako da zasedba sedaj šteje 25 članov, od tega 3 instrumentaliste in 21 pevcov (5 izmed njih jih poprime tudi za instrument), pa seveda vodja skupine Lucija Gelze, pravi motivator skupine. Prav gotovo največje presenečenje večera so bile za člane Gallusove značke, ki jim jih je vodja JSKD OI Ribnica Jože Lampe izročil za večletno glasbeno udejstvovanje. Bronaste za 5 let in več udejstvovanja so prejeli: Judita Ilc, Helena Ilc, Teja Košir, Klara Debeljak, Nejc Ilc, Lucija Gelze ter nekdanji članici Suzana Drobnič in Anja Trdan. Pred zadnjo pesmijo so se IKS-ovci zahvalili vsem, ki so jim pomagali in omogočili ta

koncert, prav posebej Luciji, in ji podarili čajni vrček – da bi kot čaj v vrčke vlivala vanje še naprej toliko veselja, znanja, ljubezni. Najlepša zahvala pa je prišla od staršev – zahvala svojim otrokom za čudovit večer »Bodite to, kar ste. Pogumno korakajte skozi življenje z zavestjo, da nikdar niste sami.« Podarili so jim svečke in dejali, da »vsaka svečka sama zase daje 'švoh' svetlobo, toda skupaj ustvarjajo močen plamen.« Druga tako lepa zahvala pa je bila zahvala pevcev svojim staršev, ki so jim bili vedno trdna opora.

Čudovito petje, pa jasna izgovarjava in dinamika, neizstopajoči glasovi, temveč povezani kot oni sami v celoto, predvsem pa izrazi na obrazih so potrjevali, da so pevci z dušo in telesom ter da neskončno uživajo in čutijo s pesmimi, melodiko in besedilom.

ZDENKA MIHELČ

Foto Andrej Golčnik

ŠOLA ZA STARŠE

V našo sredo smo povabili gosta, ribniškega kaplana Jureta Ferleža. Z veseljem se je odzval vabilu in pripravil predavanje z naslovom **Kako otroku postaviti meje – ali znamo reči ne.**

Povabila sem ga zaradi njegovih izkušenj pri delu z mladimi pri verouku, oratoriju in skavtih. Povzela bom nekaj misli iz njegovega predavanja.

Glavno sporočilo njegovega predavanja staršem je bilo, naj bomo pri vzgoji kar se da dosledni v svojih odločitvah in zahtevah otrokom, saj smo jim edino tako lahko trden temelj, na katerega se v burnem obdobju odraščanja lahko opremo. Največ se naučijo prek posnemanja svojih najbližjih in njihovega vedenja. Če starši govorijo eno, sami pa delajo nekaj drugega, so vse besede zastonj, saj otroci slišijo eno, vidijo pa nekaj čisto drugega in staršem ne verjamejo več.

Vzgoja otrok poteka ves čas in najbolj vleče dober zgled.

Starši so njegovo predavanje z navdušenjem sprejeli, zato se mu za njegovo sodelovanje še enkrat iskreno zahvaljujem.

To predavanje je bilo izvedeno kot 2. srečanje Šole za starše, ki poteka na podružnični šoli Dolenja vas. Če vas vzgojne teme zanimajo, se nam lahko pridružite 20. 01. 2009 ob 17.00 uri na šoli Dolenja vas.

Tekst in foto DANICA GORŠE

Gasilci potrebujejo mlado moč

Tehnika je primerna, vizija je gasilski center, primanjkuje le novih članov

Javnost pričakuje, da se bo zdaj stanje v ribniških gasilskih vrstah umirilo, saj so si mnogi želeli spremembe v vodstvu gasilske zveze in so jo tudi dobili. Če bi šlo tako naprej, kot je bilo, se ne bi dobro končalo, je dejal Cveto Marinšek, ki je prevzel Zvezo in s tem povezovanje, usklajevanje in servisiranje 20 društev. Takoj so uvedli novost in podpisali tripartitno pogodbo med Zvezo, društvi in Občino, po kateri društva 1. kategorije za redno delovanje (stroški za elektriko, vodo, komunalne storitve, gorivo, vzdrževanje vozil) dobijo 1300 evrov letno, 2. kategorija, kamor sodijo centralna društva krajev 3000 evrov in najvišja, 3. kategorija, kamor sodi samo ribniško društvo, 5000 evrov letno. Društva po besedah predsednika Zveze Marinška prej niti niso imela denarja za tekoče stroške oz. niso vedeli, ali in koliko jim iz občinskega proračuna že po zakonu pripada.

Tudi stroški Zveze so lani nanesti za 141.000 evrov, ker se je nabavljalo vozila. Letos in nadaljnjih 15 let se bodo predsednik zveze in ostalo vodstvo lahko na večje požare ali naravne katastrofe odpeljali v novem komandnem vozilu znamke Toyota, kupili pa so tudi novo avtocisterno. Naslednje leto bodo dobili še eno cisterno, vozilo za gozdne požare, avtolestev za reševanje iz višjih stavb, v prihodnosti pa še eno vozilo za prevoz moštva. Glede na to, da je amortizacijska doba za vozila in tehniko ca. od 15 do 25 let, bodo nakupi potem kar nekaj časa mirovali, občina pa bo oskrbljena s primerno gasilsko tehniko.

Vizija v času Marinškovega mandata?

»Da damo poudarek operativni dejavnosti, nadaljujemo z reorganizacijo, ki nam je v njeni začetni fazi že uspela, končni cilj pa je pridobiti čim več mladih članov, ker nam zelo primanjkuje gasilcev. Od 3. do 5. novembra smo tako na osnovni šoli že imeli delavnice, predstavili gasilsko organizacijo in tehniko.«

NOVI VODJA GASILSKE ZVEZE CVETO MARINŠEK PRI GOVORU, KI GA JE IMEL NA GASILSKI DAN

Profesionalca gasilska zveza in cela občina nimata niti ga po prepričanju Marinška ne rabita. Se pa v prihodnosti razmišlja o kakem požarnem centru ... Imamo dovolj izobraženih gasilcev, ki so se izkazali tudi na letošnji vaji, ki je potekala na Inlesu. Manjka le malo več osveženosti. Večina

je še vedno prepričana, da je v betonskih stavbah varna, a tudi beton se lahko v določenih primerih in pri visokih temperaturah vname. Mnogi, tudi zaradi neurejenih parkirišč, v blokovskih naseljih zapirajo z avti gasilcem pot do vhodov. K sreči so po zakonu dolžni imeti vsi večji objekti požarne načrte, a gasilcem ne zadostujejo, zato se ravno preko letnih vaj spoznavajo z viri vode, dostopi in prehodi na posameznih lokacijah. Tako kot vreme se je tudi vloga gasilca spremenila, ugotavlja Cveto Marinšek: »Tretjino dela zavzamejo požari, dve tretjini pa že naravne ujme in katastrofe. Zadnje čase smo bili pogosto klicani na prizadeta območja, saj nas pozove Gasilska zveza Slovenije. Bili smo v Železnikih, na Ptuj, v Italiji...«

Gasilci še vedno nimajo rešenega statusa in nekateri imajo stalne težave pri pozivu na vajo, ker jim delodajalci ne dovolijo izhoda. »Tudi v Ribnici so bili taki primeri, ko podjetja niso pustila, da bi gasilci odšli na vajo, izobraževanje ali celo intervencijo.« Status mora seveda urediti država, odnose med ribniško Zvezo in njenim največjim društvom pa so morali člani zakrpati kar sami. Spomnimo se, da sta se prejšnji vodstvi kregali kar preko sodišča in je stavba, kjer imata obe svoje prostore, razdeljena na pol. To ni ravno salomonska odločitev, ker se bi ena stran rada lotila prenove, druga pa bi z njo počakala ... Najmočnejši motiv za prevzem vodstva mi je bilo, da zgladimo nesoglasja in delamo na prijateljski osnovi. Da se ne vprašamo, kaj je naše ali vaše, ker potem trpi delo gasilcev. Zdaj je po mojem vse zglajeno.« Marinšku se zdita lep primer sodelovanja oktobrska gasilska parada PGD Ribnica ter občinsko gasilsko tekmovanje, kamor se je prijavilo rekordnih 60 ekip. »Tudi to je odraz malce drugačnega pristopa,« meni novi predsednik gasilske zveze.

ALENKA PAHULJE
Foto Z. Mihelič

Mlada Slovenija
podmladek NSI

5. redna nevolilna regijska konferenca RO Mlada Slovenija Zahodna Dolenjska, podmladka Nove Slovenije

V Ribnici je 24. oktobra potekala 5. redna nevolilna konferenca regijskega odbora MSI Zahodna Dolenjska. Regijske konference so se udeležili tudi Anica Benčina (podpredsednica OO N.Si Ribnica) in svetnica občinskega sveta Ribnica, Janez Merhar (v. d. predsednika OO N.Si Ribnica), Andreja Rajh (podpredsednica MSI).

Na konferenci je bila glavna tema poročilo o delu regijskega odbora v prvi polovici leta 2008 in razprava o rezultatu jesenskih parlamentarnih volitev in prihodnosti podmladka in stranke Nove Slovenije. Prav tako so na regijski konferenci govorili o prihajajočem kongresu tako Mlade Slovenije in prihajajočem kongresu Nove Slovenije.

Regijski odbor MSI Zahodna Slovenija je na konferenci sprejel zavezo, da bo kljub slabemu rezultatu stranke Nove Slovenije na zadnjih parla-

mentarnih volitvah še naprej vztrajal in delal preko aktivnosti, projektov za dobro družbe, mladih in stranke, ter da skupaj uresničimo cilj, da Nova Slovenija ponovno prepriča volivce in postane parlamentarna stranka.

RO MSI ZAHODNA DOLENJSKA

HRUP MOTI. Vsi prebivalci ribniškega kraja ne spijo mirno, so nam povedali, a ne vedo, kako naj ukrepajo proti tistim, ki kalijo njihov mir. Pozanimali smo se v imenu tistih, ki ne skačejo kot žaba na štriku, ko je kdo za kako uro preveč vesel ali pa jim kdo s kladivom nabija nad glavo ali trese tla pod nogami zaradi nujnih vzdrževalnih del. Odgovore iščemo za tiste, ki jim hrup že toliko greni vsakdan, da razmišljajo o preselitvi.

Ali selitev ali sprava? Ali policija?

Ribničani smo relativno miroljubni, če na policijsko postajo letno prispe le okrog 30 prijav kršitev, ki so povezane s hrupom. Večina kršitev se po podatkih policije nanaša na večstanovanjske objekte, manjši del pa na gostinske lokale. Ljudi moti preglasna glasba, v nekaterih primerih pa tudi vpitje in razgrajanje. Komandir ribniške policijske postaje Matjaž Koprivšek trdi, da se policija odzove na vsako prispelo prijavo. Policisti preverijo stanje na terenu ter šele nato, na podlagi ugotovljenih dejstev in zbranih obvestil, od prijavitelja, prič in kršitelja izvajajo ukrep v skladu z veljavno zakonodajo. Za motenje miru in počitka s hrupom je predpisana denarna globa v znesku od 83 evrov naprej.

Komandir Koprivšek nejevoljnim stanovalcem in sosedom odgovarja in svetuje naslednje:

»Če policisti na kraju ugotovijo, da gre za kršitev v objektu, kjer so predhodno že bile kršitve, oziroma da gre za kršitelja, ki je že večkrat storil tovrstni prekršek, jih policisti oglobijo, če pa na kraju sami ne zaznajo kršitve, zberejo potrebna obvestila ter zoper kršitelja uvedejo hitri postopek pri prekrškovnem organu.

V primeru, da je kršitelj oseba, ki še ni bila obravnavana za tovrstni prekršek, lahko policisti izrečejo opozorilo, če menijo, da bo ta ukrep zadostoval in da kršitelj ne bo ponovil prekrška. V primeru, da posameznik kljub globi ponavlja kršitve v istem časovnem obdobju (v istem dnevu), imajo policisti pooblastilo, da z ustno odredbo ukažejo upravljavcu začasen izklop dobave elektrike na stroške kršitelja, ki nato nosi tudi stroške ponovnega priklopa.

Tovrstni ukrepi na območju, ki ga pokriva PP Ribnica, še niso bili potrebni.

V večstanovanjskih objektih sta red in mir opredeljen s hišnim redom, noben drug predpis

podrobno ne ureja samega reda in miru v večstanovanjskih objektih. Z odloki se lahko v nadaljevanju urejajo določena področja, ki spadajo pod javni red in mir, vendar so odloki v izključni pristojnosti posamezne lokalne skupnosti (občine) in od same lokalne skupnosti je odvisno, ali bo sprejela takšen odlok. Za upoštevanje določb odloka policija ni pristojna, oziroma ne more ukrepati na podlagi odlokov lokalnih skupnosti.

Policija na tem področju ukrepa na podlagi Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1), Uradni list RS, št. 70/2006. Zakon (ZJRM-1) ima v svojih določbah posebej opredeljeno problematiko povzročanja hrupa, in sicer v 8. členu za izklop energetskih virov, ko se na drug način ne more zagotoviti javni red in mir pa v 26. členu.

Posameznik, katerega moti hrup sosedu, lahko ukrepa tako, da pokliče pristojno policijsko postajo ali na št. 113, kjer prijavi motenje s hrupom ter v kakšnem obsegu je to motenje, sam pa drugače ne more ukrepati, ker ima edino policija pooblastilo za ukrepanje v tovrstnih primerih. Potrebno se je zavedati, kaj je sploh motenje in kje je tista meja, ko je neko dejanje moteče. Za večino ljudi ni moteče, če se sosed nad njimi ponoči tušira, da sosedje nimajo preprog in se sliši vsak korak, tekanje otrok, glasen pogovor s prijatelji in podobno. Za nekatere pa je to moteče in med skupnim številom prijav, ki jih prejme policijska postaja zaradi povzročanja hrupa, so tudi takšne. Ob takšnih prijavah, policisti na kraju ugotovijo dejansko stanje ter ne ukrepajo, ker takšne dejavnosti ne pomenijo kršitve, s katerimi se moti mir ali počitek.«

Temo pripravila ALENKA PAHULJE

ZA HRUP VAS BODO OGLOBILI Obstajata dve zakonski podlagi:

8. člen (povzročanje hrupa)

(1) Kdor na nedovoljen način med 22.00 in 6.00 uro moti mir ali počitek ljudi s hrupom in ne gre za nujne interventne-vzdrževalne posege, se kaznuje z globo od 83, 46 evrov do 208, 64 evrov.

(2) Kdor z uporabo televizijskega ali radijskega sprejemnika, drugega akustičnega aparata ali akustične naprave ali glasbila moti mir ali počitek ljudi in to ni posledica dovoljene dejavnosti, se kaznuje z globo 104, 32 evrov.

26. člen (izključitev energetskih virov)

(1) Za preprečitev nadaljevanja prekrška, s katerim se moti ali vznemirja javnost, lahko policist z ustno odredbo ukaže upravljavcu začasen izklop dobave elektrike, plina ali vode pri kršitelju, če to nima hujših posledic za druge osebe in je ukrep sorazmeren glede na kršitev. Izklop lahko traja do vzpostavitve javnega reda in miru, vendar ne več kot šest ur.

(2) Kršitelj plača stroške izklopa in priklopa ter morebitno nastalo škodo.

(3) Upravljavec mora zagotoviti ponovno dobavo elektrike, plina ali vode takoj, ko od policista prejme ustno odredbo.

Menedžerski prevzemi – pohlep in moralni hazard?

V tisku berem, da se o »prevzemih« podjetij tako sprašujejo celo nekateri ekonomisti, med njimi celo bivši minister.

Če prav razumem, so menedžerski "odkupi" oziroma prevzemi uspešnih podjetij pravi moralni hazard ali drugače - tveganje na tuj račun. Kdo bo plačeval za to?

V uspešnih delniških družbah imajo menedžerji zelo dobre plače in druge bonitete.

Do neke mere vse lepo in prav. A celo v Švici se javnost zgraža nad ekstremnimi menedžerskimi nagradami in bonitetami.

Nekaterim menedžerjem pa tudi izjemne nagrade niso dovolj. "Izposlujejo" si še menedžerski nakup podjetja. Za zavarovanje najetega kredita zastavijo »kupljene« delnice prevzetega podjetja. Kredit "odplačujejo" iz sredstev istega podjetja in dividend »odkupljenih« delnic.

To pomeni, da celotni prevzem financira "prevzeto podjetje" samo, menedžer - prevzemnik kredita dejansko sam ne odplačuje.

V primeru slabega poslovanja "prevzetega" podjetja, ko podjetje ne zmore več plačevati obveznosti, banka kreditodajalka lahko zaide v težave ... Nazadnje jo bo sanirala država z denarjem davkoplačevalcev.

Kaj pri tem menedžerji sploh lahko izgubijo? Kje je tu logika in etika? Kam so odrinjeni drugi deležniki podjetja?

Med njimi so gotovo najbolj prizadeti zaposleni, ki morajo dlje časa čakati na boljše plače in kljub vsemu »predano« delati za podjetje.

Logika menedžerjev je drugačna. Kljub visokim nagradam so podjetju lahko »predani« šele takrat, ko se jim le-to samo preda oz. proda in jim odplača »menedžerski vložek« v podjetje. Zgolj preostali deležniki, med njimi tudi zaposleni, nosijo tveganje in plačajo »prevzem podjetja«. Takšen »menedžerski prevzem« podjetja ni običajni del poštenega tržnega gospodarstva, temveč pridobitev premoženja na račun drugih, z drugimi besedami goljufija in kraja. Ali ni to moralni hazard in pohlep na račun drugih?

Po vsem tem si menedžerji prevzemniki radi pripisujejo lastnosti, kot so predanost, velika odgovornost in ugled ter se javno nagradujejo s prestižnimi "etičnimi" nagradami. Številni politiki se ob tem še vedno čudijo, zakaj je v javnosti veliko odklanjanja tržnega gospodarstva in demokracije.

Problem je očitno še vedno vroč in aktualen, ko nedavno v tisku preberem naslov članka:

»V zameno za kapital in poročta uprave ter nadzorniki ob nagrade«. Nekaj pa se le premika in obeta? V članku namreč piše: »Vlada je v četrtek potrdila novelo zakona o javnih financah, ki uzakonja ukrepe v pomoč finančnim institucijam zaradi finančne krize, in jo poslala v državni zbor. Med drugim bo vlada lahko prepovedala odkup lastnih delnic prejemnika "pomoči", odprodajo nepotrebne premoženja, omejila izplačila upravam in nadzornim svetom ter izplačila dividend, poleg tega pa bo lahko določila pogoje odobranja posojil končnim uporabnikom. To je nujno potrebno zato, da se prepreči morebitno prelivanje davkoplačevalskega denarja v nagrade in dividende, je pojasnil premier Janša.«

Kaj bo storila nova oblast? Ali bo preprečila »menedžerski prevzemni pohlep in moralni hazard« na račun drugih?

FRANC MIHIČ, Ribnica

SUHA ROBA, NEUSAHLJIVI IZVIR RIBNICE, OB RIBNIŠKEM OBČINSKEM PRAZNIKU NAPAJALA TUDI OSNOVNO ŠOLO

23. oktober, ribniški občinski praznik, smo na Osnovni šoli dr. Franceta Prešerna Ribnica počastili z delnim kulturnim dnevom. Posvetili smo ga ohranjanju našega skupnega suhorobarskega in lončarskega izročila, zaradi katerega je ta praznik nastal. Praznovali in izobraževali smo se skupaj z ribniškimi rokodelci, ki so učencem v živo prikazali izdelovanje suhorobarskih in lončarskih izdelkov. Predstavitve spretnosti rokodelcev je pospremila tudi razstava izdelkov domače obrti.

»Tam nekje v gozdu izvira ... med leskami, bukami, jeseni in smrečjem ... Nenavadno za izvir, a imenuje se Suha roba ... In po njem se imenuje ves ta večno sveži studenec ustvarjalnosti ... Napaja Ribnico, mogočno reko pridnosti, iznajdljivosti in hudomušnega humorja. Preden se izteče v morje sveta, se razcepi v pravo delto potokov: Obodarstvo, Podnarstvo, Posodarstvo, Žličarstvo, Ročno mizarstvo, Orodjarstvo, Strugarstvo, Pletarstvo, Zobotrebčarstvo, Rešetarstvo, Krošnjarstvo, Zdomarstvo ...« Tako se je glasil radijski uvod, ki je najavil praznično dogajanje. Iz tega uvoda so učenci izvedeli še,

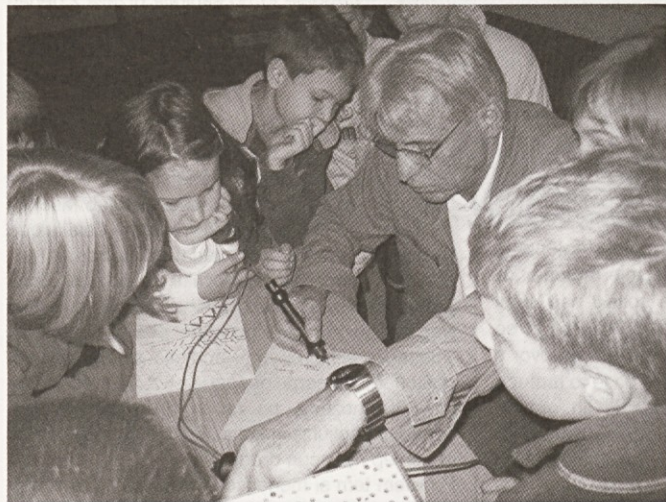
Janez Pucelj (peharji) ter Milan Čirovič (vžiganje). Sedanjost pa je s pomočjo ustvarjalnih zgodovinskih uvodov naredila še bolj aktualno in zanimivo gostja iz Miklove hiše, etnologinja Polona Grm Rigler, kustosinja ribniškega Muzeja.

V preteklosti so suho robo na vozovih in na ramenih v svet ponašali krošnjarji. Prodajali so jo na sejmih ali od vrat do vrat. Tradicionalne oblike izdelovanja in prodaje so sčasoma dopolnile nove ... Ročni obdelavi lesa se je pridružila strojna, danes pogosto tudi že avtomatizirana. Suha roba dobiva nove oblike in nove namembnosti. Vozove in krošnje so nadomestili avtomobili in letala

... A les kot osnovni material ostaja ... Ostajajo pridne roke Ribničanov in njihova iznajdljivost ... Zvesto ohranjajo izvir svojega porekla - suho robo, iz katere pijejo vedno svežo ustvarjalnost in podjetnost. Da se izdelovanje suhe robe še vedno izplača, dokazujejo številni pridni rokodelci in obrtniki, ki se s to dejavnostjo ukvarjajo kot z življenjskim poklicem ali kot dopolnilno dejavnostjo. Da je za tovrstno delo še vedno veliko zanimanja, pa so najbolj dokazali učenci, ki so z odprtimi usti opazovali, kako izpod pridnih rok iz surove gline in neobdelanega lesa nastajajo vedno novi čudoviti izdelki. Vsi so nes-

trpno pričakovali, kdaj bodo prišli na vrsto, da se tudi sami preizkusijo v rokodelskih spretnostih ... Vso to reko pridnih rok in ustvarjalnih zamisli je potrebno tudi v bodoče usmerjati k izviru ribniške tradicije, k suhi robi. In prepričana sem, da bomo s pomočjo domačih rokodelcev že naslednje praznovanje občinskega praznika na naši šoli napolnili še z več predstavitvami in izdelki! Informacijo o dogodku pa naj zaključim z zahvalo vsem, ki so omogočili dogodek: Poloni Grm Rigler, ki je pravljичno povezala zgodovino s sedanjostjo. Rokodelcem Milanu Govžetu, Rudiju Indiharju, Francu Jakliču, Tonetu Nosanu in Janezu Pucelju. Takoj so bili pripravljeni sodelovati. Svoje znanje so kot odlični mentorji radi delili z znanja lačnimi učenci. Še najpomembnejše pa je to, da so nanje prenesli svoje navdušenje nad rokodelstvom in ribniško duhovitostjo. Zaradi takih pravih Ribničanov, ki jo negujejo, suha roba ne bo nikoli usahnila ...

MARINKA MATE
Fotoarhiv šole

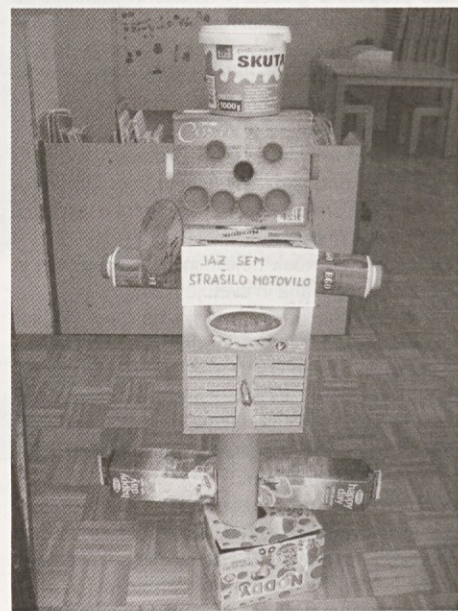
MILAN ČIROVIČ JE PRIKAZOVAL VŽIGANJE

da je bila ribniška suha roba prvič izpričana v loški sejmski listini iz 14. stoletja. V času okoli leta 1490 so poljedelstvo uničevali Turki, cehi pa ogrožali tradicionalno domačo obrt. Ljudje so bežali v mesta, vasi pa so postajale revne in vse bolj prazne. Zato je cesar Friderik III. 23. oktobra 1492 izdal posebno odredbo za Kranjsko, v kateri je navedel, da kmetje lahko doma in na tujem trgujejo s suknom, platnom, oljem, maslom, živino, pa tudi z lesenimi predmeti domače izdelave. Pravico do trgovanja s suho robo so najbolj izkoristili ravno prebivalci Ribniške doline, saj je bilo izdelovanje teh predmetov tu najbolj razširjeno. V spomin na pomembno cesarsko dovoljenje praznuje Ribnica 23. oktobra svoj občinski praznik.

Radijskemu uvodu so sledile žive predstavitve, v katerih so učenci od 3. do 9. razreda spoznali nekaj tipičnih suhorobarskih in lončarskih obrti, ter se v njih tudi sami preizkusili. V svet rokodelstva so jih popeljali Milan Govže (izdelava miniaturnih ribniških šopkov), Tone Nosan (lončarstvo), Franc Jaklič in Rudi Indihar (lesena posoda),

Nekoč je živela babica. Naredila je strašilo iz plastičnih zamaškov in ga zlepila. Bila je zelo vesela. Strašilo Motovilo je stalo na vrtu polnem zelenjave in preganjalo ptice. Nekega dne pa je zapihal veter in izpulil strašilo. Zapihal je še močnejše in odnesel strašilo Motovilo. Babica je vse to videla skozi okno. Prišla je na vrt in ugotovila, da ji sedaj nihče več ne čuva zelenjave. Odločila se je, da poišče strašilo.

STRAŠILO MOTOVILO

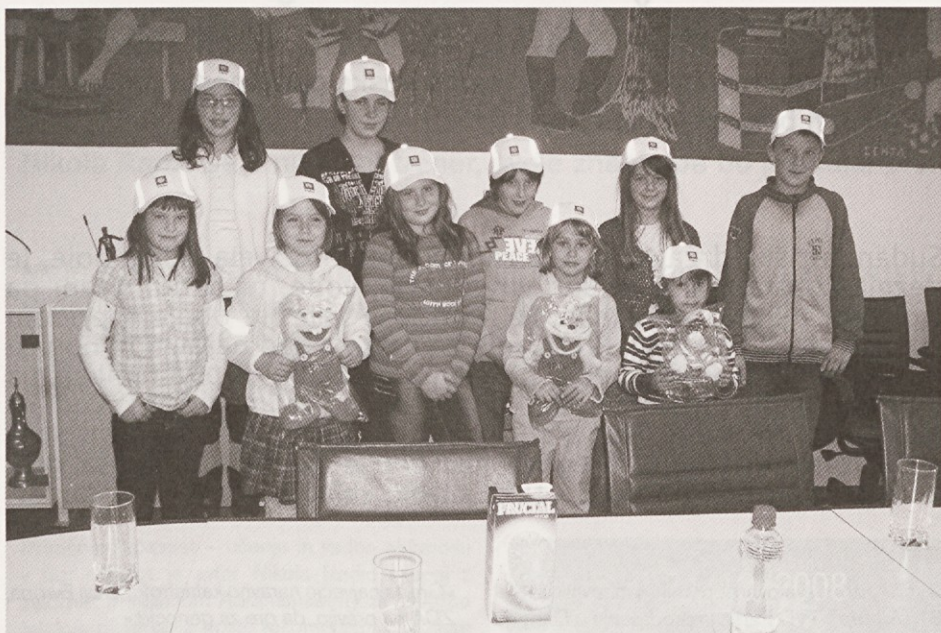
STRAŠILO MOTIVILO

Odpravila se je proti Ljubljani. Na cesti je našla vse polno zamaškov. Rekla je: »Zamaški pa res ne morejo ležati vsepovsod.« Pobrala jih je in odnesla v ustrezn zabojnik. Ko se je vrnila domov, je naredila še eno strašilo, ampak sedaj iz slame in ga še bolj zapičila v zemljo, da ga veter ne bi odpihnil. Babica je bila zelo vesela, da ima na vrtu svoje strašilo Motovilo.

Avtorji zgodbice: Gašper, Luaj, Lana, Martin, Jan
Skupina »Račke« 4-5
Vzgojiteljica: Aida Peterlin

p(ostanite)eko

Koordinatorica ekovrta:
MOJCA SEVER MRHAR

»LUČ V PROMETU«

Na letošnjem natečaju »Luč v prometu«, ki ga je razpisala ob tednu otroka in tednu prometne varnosti Komisija za prometno vzgojo otrok in mladine Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Ribnica, so sodelovali otroci iz Vrta Ribnica in učenci OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica s pisnimi in likovnimi izdelki. Učenci naše šole so se na natečaj odzvali v velikem številu. Komisija za ocenjevanje pisnih in likovnih izdelkov je pregledala vse prispelne izdelke in predlagala najbolj izvirne za priznanja in nagrade.

Nagrajeni in ostali izvirni in zanimivi izdelki so bili v tednu prometne varnosti razstavljeni v prostorih hipermarketa Spar v Ribnici.

Sponzorji nagrad letošnjega natečaja »Luč v prometu« so bili Spar hipermarket Ribnica, Zavarovalnica Triglav d.d. in Policijska postaja Ribnica.

Podelitev nagrad in priznanj je potekala v sejni sobi občine Ribnica. Predsednik komisije za prometno vzgojo otrok in mladine Ivan Šega je v uvodu pozdravil vse nagrajence, mentorje, starše in ostale prisotne. V nagovoru je orisal delo komisije in seznanil navzoče s preventivnimi akcijami, ki se bodo izvajale v letošnjem šolskem letu. Nagrajencem je čestital za dosežen uspeh. Zahvalil se je mentorjem za trud, ki ga vlagajo na področju prometne preventive, in sponzorjem, ki so prispevali nagrajencem lepe in praktične nagrade. Prisotne je pozdravil tudi Janez Mate, direktor občinske uprave in jih seznanil z aktivnostmi občine pri izboljševanju prometne

varnosti, zlasti za pešce.

Priznanja in nagrade sta podelila Ivan Šega in Ladislav Mate, tajnik SPVCP občine Ribnica.

Nagrado za izvirne literarni izdelek so prejeli: Janja Benčina, 9. c, Zarja Golouh, 8. b, in Nadja Gornik, 8. b, vsi OŠ dr. Franceta Prešerna Ribnica.

Priznanje za zanimiv in izviren pisni izdelek so prejeli:

Rebeka Bojc, 5. d, OŠ dr. Fr. P. Ribnica, PŠ Dolenja vas, Jure Henigman, 5. d OŠ dr. Fr. P. Ribnica, PŠ Dolenja vas in Eva Gornik, 6. d, OŠ dr. Fr. P. Ribnica.

Nagrado za izvirne likovni izdelek so prejeli: Miha Benčina, 5. e OŠ dr. Fr. P. Ribnica, PŠ Sušje, Eva Gorenc, ki obiskuje Vrtec Ribnica - skupino MRAVLJICE, ter Diana Arko, učenka OŠ dr. Fr. P. Ribnica, PŠ Sušje.

Priznanje za zanimiv in izviren likovni izdelek so prejeli:

Rika Kavčič, 2. b OŠ dr. Fr. P. Ribnica, Maja Gorše, učenka OŠ dr. Fr. P. Ribnica, PŠ Dolenja vas, in Karin Bojc, 2.b OŠ dr. Fr. P. Ribnica, PŠ Dolenja vas.

Vsem nagrajencem čestitamo!

PETRA RIGLER

DENAR IZ ŠOLSKEGA SKLADA TUDI ZA PRENOSNO OZVOČENJE

Z novim šolskim letom je sklad postal obvezen za vse šole

Šolski sklad temelji na zbiranju prostovoljnih prispevkov. Člani upravnega odbora, med katerimi so tudi predstavniki staršev, iščejo nove oblike, s katerimi bi za šolo pridobili dodatna finančna sredstva.

Z uveljavljeno obliko, to je plačevanje prostovoljnih prispevkov po položnicah, ni zadovoljivega odziva. Kako bi starše prepričali, da tudi majhen znesek, ki bi ga prispeval vsak, na koncu pomeni dodaten denar, s katerim lahko izboljšamo pogoje na šoli? Če bi na primer vsak prispeval vsaj 5 evrov, bi 500 staršev zbralo 2.500 evrov.

S šolskim letom 2008/2009 je šolski sklad obvezen za vse šole. Upravni odbor je na svojem oktobrskem sestanku obravnaval in sprejel Pravila o delovanju šolskega sklada Osnovne šole dr. Franceta Prešerna Ribnica.

Po položnicah so starši zbrali 1.082 evrov. Z zbranim denarjem smo po sklepu upravnega odbora plačali prijavnine za šolska tekmovanja, bivanje v šoli v naravi nekaterim učencem, tretješolcem, iz socialno šibkih družin, in projekt Jumicar za 5. razred. Na računu je ostalo 1656,95 EUR, ki jih bomo po sklepu upravnega odbora porabili za nabavo prenosnega ozvočenja.

V začetku leta 2009 bomo staršem poslali položnice za prostovoljni prispevek.

Z zbranim denarjem bomo plačali glasbeno spremljavo zunanjemu sodelavcu za vaje in nastope otroškega in mladinskega pevskega zbora, prijavnino za nekatera tekmovanja, nekaj parov tekaških smučij in rekvizite za podaljšano bivanje; vse pa je odvisno od višine zbranih sredstev.

Pomoč darovalcev je zelo dragocena, zato starše pozivamo, naj se odzovejo na poslano položnico v januarju in prispevajo vsaj minimalni znesek.

S skupnimi močmi nam bo uspelo zagotoviti sredstva za nadstandardne storitve. Na roditeljskih sestankih lahko svetujete, kaj bi na šoli z zbranim denarjem nabavili. O dejanski porabi sredstev pa odloča upravni odbor šolskega sklada.

Zahvaljujem se vsem, ki s svojo solidarnostjo izkazujejo pripadnost šoli in želite pomagati pri izboljšanju pogojev šolskega življenja in dela.

Ravnatelj FRANCE IVANEC, prof.

SILVESTROVANJE INVALIDOV PRI PUGLJU

DI Ribnica obvešča vse svoje člane, da bo v mesecu decembru organizirano silvestrovanje, in sicer **27.12. v Gostilni Pugelj**.

Vse dodatne informacije dobite v pisarni društva v uradnih urah, in sicer v:

ponedeljek in petek od 9. do 11. ure
ali po telefonu 836-11-69

Društvo invalidov Ribnica

RAD TE IMAM, ZAUPAM TI! TEDEN KARITAS

Od 24. do 30. novembra bo tudi letos potekal teden Karitasa pod geslom: Rad te imam, zaupam ti! Geslo je namenjeno mladim, saj smo z novim pastoralnim letom vstopili v leto mladih.

Karitas, kdo je ne pozna!? Od leta 1992, ko je nova država z Zakonom o socialnem varstvu odprla vrata karitativnemu delu, je postala prepoznavna v državnem in lokalnem merilu, saj poleg slovenske Karitas deluje tudi šest škofijskih ter 420 župnijskih. Gonilna sila karitativnega dela je 11.000 prostovoljcev. Ob taki mreži lahko hitro in učinkovito odgovarja na posebne in splošne stiske. Žarki dobrote naše Karitas pa segajo tudi čez meje naše domovine: v Bosno, Srbijo, Afriko...

Letošnji teden posveča slovenska Karitas vprašanjem mladih. Za današnjo mladino lahko ugotovljamo, da ji ni lahko. V naši družbi so se v zadnjem obdobju zgodile velike spremembe. Gre za globalni premik od tradicionalne družbe k moderni individualistični družbi, v kateri je pomemben posameznik, ki se odloča sam. Tradicionalne vrednote se izgubljajo. Ponudbe današnje dobe so za mlade izredno velike, a jih lahko pripeljejo v različne stiske, ko se odločajo kako in kam. Internet jim daje navidezno podobo sveta, izbiro družbe, prijateljev, zabave, iskanje lastne identitete, soočanje z realnostjo ... Družbeni sistem jim ne daje občutka varnosti: zaposlitve, šolanja, ustvarjanja družine. Tudi družina, spričo povečanja razvez, jim pogosto ne daje pravega zavetja, varnosti, sprejetosti in ljubezni, kar je za zdrav osebnostni razvoj izredno pomembno. Vse to lahko vodi v različne stranpoti: v odvisnosti, kriminal, občasni vandalizem, objestnost, uporništvu ...

Ob vsem tem nam ne more biti vseeno, kako bomo za mlade poskrbeli, saj so mladi naše veliko in neprecenljivo bogastvo.

Vemo, da so mladi še vedno odprti za dobro, kažejo čut za pravičnost, potrebo po pristnih odnosih. Vredni so vse naše skrbi in ljubezni. Današnji mladini je v prvi vrsti potrebno prisluhniti o njenih potrebah. Potreben je korak drug proti drugemu, zaupati, zaupati jim odgovornosti. Predvsem pa: ne delajmo za mlade, ampak z mladimi in naj mlad človek ve: rad te imam, zaupam ti! V teh dneh se bo o položaju mladih veliko govorilo.

Slovenska Karitas je pripravila 26. novembra v Celju koncert Klic dobrote. Z zbranim denarjem pomaga družinam v stiski. V lanskem letu so na dan koncerta zbrali 221.000 evrov, s spremljajočo akcijo pa se je zbralo do konca leta 432.000 evrov. Sredstva, dobljena s Klicem dobrote, predstavljajo pomemben delež, ki jih prostovoljci znotraj mreže ŽK vse leto namenjajo (v preteklem letu 11.000) družinam v stiski.

Hvaležni smo vsem, ki se klicu Karitas odzove, bodisi v tem tednu ali ob drugih prilikah.

Posebna zahvala pa tudi vsem našim občanom, ki darujete za potrebe Župnijske Karitas Ribnica z enoto v Dolenji vasi in nas pri našem delu podpirate.

Žarki dobrote naj sijajo v naših srcih danes in jutri kot upanje, kot življenje, kot ljubezen.

ŽK Ribnica z enoto Dolenja vas
FRANCKA TURK

TOMO KRIŽNAR, BOREC ZA VODO

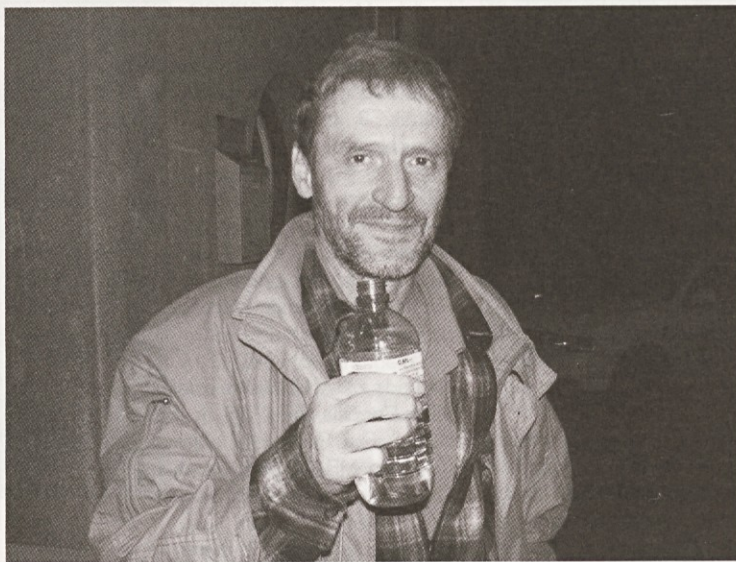
Njegovi dokumentarci gredo v vse evropske parlamente, pri nas je bil gledan bolj kot James Bond

Sudan, afriška država, ki je v zadnjih letih doživela velike boje, je dežela kontrastov in velikih virov nafte, vode, na drugi strani pa trpi tudi njihovo pomanjkanje. Svetovne velesile oboje s pridom izkoriščajo sebi v prid, prerivanje za nadzor nad naravnimi bogastvi se nadaljuje v stampedo, pri čemer pa najbolj trpijo tamkajšnja ljudstva, najbolj nedolžni, tisti porinjani na rob in najmanj škodljivi za planet. Ne samo Nube, tudi zatirana ljudstva v Darfurju so v srcu Toma Križnarja. Njegova kamera je posnela najhujša grozodejstva in poboje ljudi - tako otrok, mladih, žensk in starcev.

Tomo Križnar, svetovni popotnik in mirovnik je imel 31. oktobra v TVD Partizan predavanje o Darfurju in Nubah. Prikazal je delčke treh filmov in odpiral oči gledalcem, ki se jih je zbralo precej. Filmi, ki jih je povezal v predavanje, so bili 'Nuba - čisti ljudje', 'Nuba - ljudje z druge strani' in 'Darfur - vojna za vodo'. Slednji pripoveduje zgodbo o neuspeli iniciativi slovenskega predsednika, ki je bila ustavljena z grozilnim pismom ameriške zunanje ministrice Condoleeze Rice, naj se mala Slovenija ne vmešava v širšo svetovno

»Gre za največjo naravno katastrofo, pravi Evropa, ZDA pa pravijo, da gre za genocid.«

Kaj je resnica? »Resnica je nekje vmes. Plemena se borijo za vodo, za kozarec vode. Do pomanjkanja vode pa je prišlo zaradi klimatskih sprememb, katerih smo krivi mi vsi.« O filmu je Križnar povedal: »Film je v svetu startal že maja, bili smo v Cannesu, pa v Južnoafriški republiki itd.« 21. 10. se je film začel vrteti tudi v Sloveniji in do 30. oktobra je po številu gledalcev presegel Jamesa Bonda, kar je zares neverjetno, a ob dejstvu,

politiko. Film prikazuje hrabrost Toma Križnarja in rešitev, ki jo je našel na vrhu gore Jebel Marra, pod katero Al Kaida uri svoje vojake. Rešitev se pokaže med gledanjem dokumentarca. Nuba - ljudje z druge strani je film, ki spremlja humanitarno odpravo, ko je Križnar s pomočjo slovenskega Karitasa in Staneta Kerina ter še tremi mednarodnimi humanitarci pripeljal Nubam pomoč in ki so si sredi največjih ofenziv sudanske vojske leta 2000 drznili na svojo pest in brez vseh dovoljenj onkraj meje, ki deli svet na globaliziran in še ne globaliziran, med žrtve najdaljše afriške vojne, na žrtvenik vojne za nafto med arabskimi islamskimi fundamentalisti in afriškimi staroselci. Gre za ilegalno posneto dokumentarno gradivo o ljudeh z druge strani in o njihovem boju za preživetje v pogojih nenehnega iztrebljanja, ki ga manipulirajo interesi azijskih in zahodni lovcev na afriška naravna bogastva. Med snemanjem je bilo ubitih pet nosačev.

Vojna za vodo - kako iz pomanjkanja največje dobrine nastane vojna?

da gre za odmeven in šokanten film, ne nemožeče. Pomeni, da Slovencem ni vseeno za bližnje in daljne sosede in za krizo v svetu. »Zdaj bomo šli s filmom tudi v evropske parlamente, najprej gremo na Poljsko, potem Nemčijo in enkrat, upam kmalu, v Bruselj, v parlament EU.« Film sestavljajo posnetki, ki jih je Križnar posnel med svojo misijo posebnega odposlanca v Darfurju - tako lahko brez cenzure iz prve roke izvemo, kaj se je dogajalo in se na žalost še vedno dogaja v tistih "daljnih krajih". Po ogledu filma je marsikaj bolj jasno. Poleg seznanjenja s krutimi razmerami v Darfurju film razkriva tudi bolj objektivno sliko sveta - tesno (izkoriščevalsko) povezanost razvitega in revnega sveta, razsežnosti posledic globalnega segrevanja, pomembnost vode za človeka in še kaj. »Boj se bije tam, kjer ni luči javnosti. Dogaja se iztrebljanje Afričanov, tako kot so iztrebljali Indijance, Aborigine... Toda Afrika je močna. Afrika je srce. Če bi vsak kontinent predstavljal človeški organ, bi bila Afrika srce sveta, planeta. Tam je močna črpalka, ki po žilah sveta poganja 'kri', to je Sahara, ki se širi in oži, je kot črpalka srca. Zdaj se širi. Klimatske spremembe so krive, pregrevanje planeta, pregreva se tudi Indijski ocean, ki bistveno vpliva na padavine in količino vode v Afriki. Pri Nubah je bil vzrok spopadov in iztrebljanja nafta, tu, v Darfurju pa je voda.«

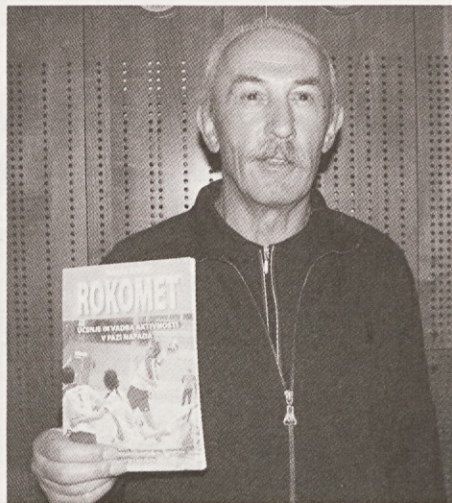
Tekst in foto ZDENKA MIHELČ

»PREPRIČALI SO ME IN NAPISAL SEM ROKOMETNI PRIROČNIK«

Nikola Radić se umika kot trener, svoje znanje pa bo predajal preko knjig in predavanj

Malo izkušenih rokometnih trenerjev je strnilo svoje znanje v praktični priročnik, saj zahteva od avtorja obilo teoretičnega in praktičnega znanja, zaupanja v svoje sposobnosti in predvsem obilo časa in ljubezni do razvoja tega športa. Dolgoletni ribniški trener Nikola Radić je vse to združil in letošnjo jesen izdal priročnik za trenerje, rokometase in celo njihove starše, vključil je vse svoje dolgoletno znanje in predvsem svoje izkušnje.

Priročnik Rokomet – učenje in vadba aktivnosti v fazi napada je avtor Nikola Radić skupaj z založnikom Milanom Abrahamsbergom (založba Infokus plus) ter z gosti, rokometasem Urošem Šerbcem, selektorjem slovenske moške reprezentance Mirom Požunom in selektorjem slovenske ženske reprezentance doc. dr. Primožem Porijem s Fakultete za šport predstavil v Škrabčevem skednju 13. novembra. Predstavitve so se udeležili predvsem rokometasi, trenerji, pa tudi profesori športne vzgoje na ribniški osnovni šoli. Radić, ki je rokomet aktivno začel igrati leta 1962, igral ga je 20 let, nato pa stopil v trenerske vrste, je gotovo pravi naslov za koristne nasvete in nadvse pozitivna oseba. S svojo mladostnostjo in težnjo po vedno novih izboljšavah in rešitvah ter z neverjetnim občutkom za delo z mladimi, spoštljivim in odkritim odnosom, ki zahteva tudi red in disciplino, zna motivirati mlade ter zbujati ljubezen do rokometu tudi pri naslednjih rodovih. Njegovi uspehi to gotovo dokazujejo. Med drugimi so v zadnjih štirih letih ekipe ribniških dečkov, starih od 12 do 15 let, ki trenirajo po v knjigi prikazanih in podobnih vzorcih, šestkrat nastopile v finalih državnih prvenstev, štirikrat so postali prvaki. Vsebina knjige zajema 140 strani in je bogato opremljena s slikami in skicami. »Ideje oz. pobudo za knjigo sem dobil od trenerskih kolegov, ki smo se srečevali na tekmah. Vzodbujali so me, naj napišem priročnik, kako delam, kakšne so moje izkušnje, kaj se da nared-

AVTOR PRIROČNIKA NIKOLA RADIĆ

iti, kako svojo tehniko še izboljšati itd. Skratka, prepričali so me,« je v smehu o začetkih knjige pripovedoval Radić. Ob tem pa se je spomnil tudi legende slovenskega in tudi ribniškega rokometu, Cveta Pavčiča, ki mu je približal rokomet na najlepši način. Priročnik je nastajal več kot leto, praktično vsak dan. Veliko koristnih napotkov in usmeritev, nasvetov mu je posredoval tudi dr. Primož Pori s Fakultete za šport. Med svojim dolgoletnim delom je Radić prišel do ugotovitve,

da »vsak igralec, ki pride igrat in trenirat rokomet, si zasluži najboljšega trenerja.« Ugotovil je tudi, da v resnici igra rokometu temelji na prevarah, varanju in trikih, saj »igralci, ki so najbolj nepredvidljivi, so najuspešnejši.« V knjigi je tako zajetih 50 načinov preigravanj, 30 načinov streljanja, številne lažne podaje, ki so ključ uspeha in jih menda obstaja celo okoli 100, križanja in lažna križanja, rokometni nalet, pomen nog v rokometni igri, sprejem žoge v nulta koraku, možnosti vadbe tehnično-taktičnih elementov med ogrevanjem. Poudaril pa je tudi pomen ponavljanja in pogostosti vadbe ter domačih naloga, katerih dosledno izvajanje se igralcu močno obrestuje, saj dosega tudi za 20 odstotkov boljše rezultate. »Priročnik je namenjen tako trenerjem, odraslim igralcem, ki s pomočjo tega svojo tehniko še izboljšajo, učiteljem telovadbe, športnim navdušencem in rekreativnim športnikom ter seveda otrokom, ki svojo igro šele razvijajo. Namenjen pa je tudi staršem, ki so lahko zelo dobra opora otroku pri razvoju že od majhnih nog in podpora kot igralcu. Žal se včasih zgodi tudi to, da so starši ovira, takrat pa je to velik problem. Zato je zelo pomembno, da vsi trije ključni akterji – starši, otroci in trener dobro sodelujejo, se razumejo in si zaupajo ter spoštujejo delo drug drugega. Velike pohvale avtorju Radiću in samemu priročniku so izrekli selektorja Miro Požun in dr. Primož Pori ter Uroš Šerbec.

Miro Požun je o Nikoli Radiću povedal, da se njune poti križajo že zelo dolgo, vse od leta 1968, ko sta zaigrala drug proti drugemu. »Nikola je bil poseben igralec tistega časa, znal varati s pogledom, imel je polno svojih fint. V tem koncu, v ribniški šoli rokometu, so vedno igrali poseben stil. Knjigo vsekakor priporočam tako trenerjem kot igralcem in prepričan sem, da jih bo spodbudila k razmišljanju in jim bo v pomoč pri vadbi.« Uroš Šerbec je ocenil, da bo priročnik prišel prav vsem, ki jih rokomet zanima, »ker je široko usmerjen in razkriva skrivnosti rokometu ter je vodnik za vse, ki se kakor koli ukvarjajo z rokometom oziroma v rokometni svet šele vstopajo.«

Dr. Primož Pori je avtorju izrekel iskrene čestitke ob izdaji priročnika, saj takšni zapiski zelo redko preidejo v knjigo, čestital pa je tudi avtorjevi celotni ekipi, ki mu je pomagala od ideje do končnega izdelka. »Veliko vrednost knjige vidim tudi v vključevanju najrazličnejših avtorjevih komentarjev, ki izhajajo iz bogatih praktičnih trenerskih izkušenj.« Avtor Nikola Radić se z izidom priročnika umika iz trenerskih voda, saj bi bil rad na voljo čim več šolam rokometu, učiteljem, trenerjem in klubom, da bi jim razlagal priročnik, tehnike, učenje idr. Plani za naprej pa že kar vrejo iz njega in prepričani smo, da ne bo ostalo samo pri tem priročniku, temveč bo rokomet gotovo bogatejši še za kakšno izkušnjo, nasvet in knjigo ali celo filmski prikaz dela z igralci, starejšimi in mlajšimi. »Glede knjige in odziva ljudi nanjo segajo želje tudi po dopolnjeni izdaji, snemanju zgoščenke ali morda po priredbi in prevodih v tuje jezike,« je za konec odkril drobec načrtov za prihodnost trener in avtor Nikola Radić.

PRIROČNIK SO PREDSTAVILI IN KOMENTIRALI: PRIMOŽ PORI, UROŠ ŠERBEC, ZALOŽNIK MILAN ABRAHAMSBERG, AVTOR NIKOLA RADIĆ IN MIRO POŽUN

GOLL BAR PONOVRNO POKALNI PRVAK

Dan reformacije, 31. oktober, je že tradicionalno rezerviran tudi za mali nogomet. V Športnem centru Ribnica je bil odigran zaključni turnir medobčinske lige v malem nogometu 2008, ki je štel kot pokalno tekmovanje občine Ribnica. Organiziralo in izvedlo ga je Športno društvo Lončar pod vodstvom Petra Kočevarja. Turnirja, ki je potekal ves dan in ga je spremljalo veliko število gledalcev, so se udeležile vse ekipe MLMN 2008 (razen ekipe RŠK).

Ekipe so prišle iz Ribnice in sosednjih občin: Goll Bar Sodražica, Avtopralnica Petek, A`D`B` bar Sodražica, Grafit, KMN Lončar, Kot & AMT-T, KMN Loški Potok, ŠMD Turjak, TŠD Slemena, ŠD Ponikve, Mina Cafe in Pristava Gemax. Dopoldne je bil turnir odigran po skupinah po tri ekipe, v zaključnih bojih pa se je igralo na izločanje. Vzdušje, ki je dvignilo dvorano, je bilo dobro in navijaško, sploh na finalnih tekmah. Prvo polfinalno tekmo je dobil Goll Bar Sodražica, premagal je ekipo Mina cafe iz Velikih Lašč. Drugi polfinale je bila tekma med Kotom in Turjakom; dobili so ga Kočani po streljanju šestmetrovk, kajti redni del ni postregel z golom.

FINALNA TEKMA MED GOLL BAROM SODRAŽICA IN KMN KOT

LAŠČANI IN TURJAČANI NAPETO SPREMLJAJO ŠESTMETROVKE

Kočani so tako zmagali z 2 : 1 in se v tekmi za pokal pomerili v finalu z Goll Barom. Tekma za tretje mesto je bila napeti dvoboj streljanja šestmetrovk. Mina Cafe in Turjak, skoraj sosedje torej, sta se pomerila iz oči v oči vratarja in strelca. Na koncu je Mina Cafe premagala Turjačane s 5 : 4. Prvi polčas finalne tekme je bil zelo pust in dolgočasen, podajanje žoge, le redka prava akcija, ter malo strelav na gol. Po koncu prvega polčasa je vodil Goll Bar z 1 : 0, zadel je vratar Turkovič. Tudi na koncu tekme so vodili gollbarovci in z 2 : 1 premagali Kot & AMT-T. Tretje mesto je torej osvojila ekipa Mina Cafe, četrto pa ŠMD Turjak.

Zaključku je sledila razglasitev najboljših ekip in posameznikov v obeh tekmovanjih MLMN 2008. Najboljši strelca v sezoni 2008 je postal Miha Trdan (Grafit), ki je dosegel 28 zadetkov, najbolj športno moštvo (priznanje fairplay) pa Kot & AMT-T. Na tekmah turnirja sta sodila sodnika Ivo Klarič in Dušan Andoljšek. O tekmi in zanimivih trenutkih je vodja tekmovanja povedal: »Zanimivo je bilo, da se je, razen Goll Bara, na mesta od 2 - 4 uspelo uvrstiti trem moštvom iz tako imenovane 2. lige. Tradicionalno dobro je igral Kot & AMT-T, in bil poražen šele v finalu, ter osvojil 2. mesto. Že v predtekmovanju pa je izpadel letošnji prvak Grafit. Organizacija, tekmovanja ŠD Lončar je bilo izvedeno po urniku in brez kakšnih zapletov. Rutinirano.«

Pokalno tekmovanje, ki je bilo letos že 9. zapovrstjo, ni samo tekma in turnir, je tudi prijetno druženje in srečanje s športnimi prijatelji.

Tekst in foto ZDENKA MIHELIC

Riko hiše zanesljivo na dobri poti

Rokometno društvo Ribnica Riko hiše je zanesljivo na poti k uresničitvi cilja, ki si ga je postavilo pred sezono - uvrstitev med 8 najboljših. Že zdaj je jasno, da se bo za mesta, ki vodijo v ligo za prvaka (prvih 6 ekip po rednem delu), poleg prve trojice (Cimos, Gorenje, Celje) borilo še pet ekip, od katerih bosta dve ostali praznih rok. Od 6. do 20. decembra ekipo čaka kar 5 tekem v napornem ritmu sredi-sobota, ko bodo odigrali zadnjo tekmo prvega dela prvenstva ter prve 3 kroge nadaljevanja, vmes pa bo na sporedu še zanimivo srečanje četrtfinala pokala Slovenije, ko v Ribnico prihaja Gorenje Velenje. O napredovanju odloča ena sama tekma, tako da se Ribničanom ponuja priložnost za presenečenje in uvrstitev na finalni turnir. Zaradi končanja rokometne kariere Aleša Smiljaniča v društvu tudi pospešeno iščejo igralca, ki bi morda že v nadaljevanju te sezone zapolnil vrzel. Prav tako potekajo tudi pogovori o sestavi ekipe v naslednji sezoni, saj bi tokrat radi dokončno sestavili ekipo že mesec ali dva pred koncem letošnje tekmovalne sezone.

NATAN HOJČ

Ekipa	Ekipa	Točke	Tekme
1	Gorenje	16	9
2	Cimos Koper	15	8
3	Celje PL	12	8
4	Prevent	12	9
5	Ribnica Riko hiše	9	9
6	Jer. Ormož	9	10
7	Slovan	9	9
8	Trimo Trebnje	8	9
9	Merkur	4	9
10	Krka	2	9
11	Rudar EVJ	2	9

Posestvo Ugar prejelo posebno nagrado žirije SPORTO konference

Posestvo Ugar je za dobrodelni projekt z Unicefom in OŠ dr. Franceta Prešerna na tekmi svetovnega pokala v preskakovanju ovir UGAR 2008 ter inovativno radijsko oddajo »Kje so naši konji?« na lokalnem Radiu Urban prejelo posebno nagrado žirije SPORTO konference, ki vsako leto podeljuje najprestižnejše nagrade za komuniciranje v športnem marketingu. SPORTO žirija je izbirala med 54 prijavljenimi projekti ter nagrade podelila v šestih kategorijah z dodano že omenjeno posebno nagrado žirije, podeljeno Posestvu Ugar.

PROF. DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ, PREDSEDNICA ŽIRIJE, IN MAKS RIOSSA, UPRAVITELJ POSESTVA UGAR.

Izbor Posestva Ugar za posebno nagrado žirije je predsednica žirije prof. dr. Maja Makovec Brenčič obrazložila z dejstvom, da gre za projekt, ki je »prepoznan kot drugačen ter je pomemben v tem, kar je razvil in ustvaril. Ozavešča nas, kaj vse je slovensko konjeništvu, kaj je mednarodno konjeništvu ter zna odličen in tudi etično zelo pomemben slovenski šport, pa ne samo šport, ampak tudi poreklo ponesti izven slovenskih meja. Poleg rdeče niti konjeništvu ima tudi dobrodelno noto, šport na inovativen način približuje otrokom ter širši lokalni skupnosti«. Ostale nagrade so bile podeljene v 6 kategorijah, in sicer za najboljše sponzorstvo športnika posameznika ali ekipe, kjer je nagrado prejel Hit z Juretom Koširjem, za najboljše sponzorstvo športnega dogodka je bil nagradjen Mercator z 12. ljubljanskim maratonom, najboljši oglas je postal UPC-jev Trojček XL v lastni produkciji, za najboljšo aktivnost na področju odnosov z javnostmi so nagradili ACH Volley z Evropsko ligo prvakov, najboljša nova uporaba medijev in drugih aktivnosti tržnega komuniciranja na športnem področju je Red Bull Upstream, ki

je v Slovenijo pripeljal novo športno disciplino, za najboljšo uporabo spletnega medija s strani športnega subjekta pa so zaslužno nagradili Košarkarsko zvezo Slovenije. Posestvo Ugar se je tako s posebno nagrado žirije postavilo ob bok uspešnim podjetjem in športnikom ter dokazalo, da lahko z inovativnimi in uspešnimi projekti pripomore k popularizaciji in večji prepoznavnosti konjeniškega športa v Sloveniji. Poleg podelitve prestižnih nagrad v športu pa konferenca v izobraževalnem delu ponuja zanimiva predavanja in primere dobrih praks iz različnih športnih panog ter izkušnje eminentnih gostov iz tujine. Letošnja konferenca je tako med drugimi gostila tudi direktorja prodaje in licenčnih pravic pri FIFA-i Aleksandra Jobsta, poslovnega direktorja nogometnega kluba Heerenveen iz Nizozemske, Jana van Erveja in druge. Tokratna že 5. SPORTO konferenca z rekordno udeležbo je dokazala, da se interes za profesionalizem v športu v slovenskem prostoru povečuje ter da so tovrstne teme pomembne za sam razvoj in presežke v športu.

U.J., Fotografija: SPORTO

Turnir v malem nogometu pri Sv. Gregorju

Z letom 2008 smo Slemenci bogatejši za izjemno športno pridobitev, saj je bilo 21. junija letos v uporabo predano moderno športno igrišče pri Sv. Gregorju. Igrišče je postalo center dogajanja v Slemenih, kjer se v zdravem duhu družimo mladi in manj mladi prebivalci. Na igrišču so se odigrale domače tekme TŠD Slemena v medobčinski ligi malega nogometa, za zaključek sezone 2008 pa smo v soboto, 18. oktobra, priredili turnir v malem nogometu.

Na turnirju, ki je potekal v sončnem vremenu, je sodelovalo osem ekip: Veterani Žimarice, Gornje Lepovče, KMN Avtopralnica Petek, Suzi bar, ŠD Extrem mladi, KPŠ Reloaded in dve domači ekipi - Lenuhi in TŠD Slemena. Predtekmovanje je potekalo v treh skupinah. V polfinale sta se uvrstili po dve ekipi iz vsake skupine. V finale so se uvrstile tri ekipe, ki so igrale po sistemu vsaka z vsako.

Po celodnevem tekmovanju se je izoblikoval naslednji vrstni red: prvo mesto je osvojila ekipa KMN Avtopralnica Petek, drugo mesto ekipa Suzi bar, tretje pa ekipa KPŠ Reloaded. Podeljeni sta bili tudi nagrada za najboljšega vratarja, ki jo je prejel Peter Goršič - Bugi iz ekipe Avtopralnica Petek, in nagrada za najboljšega igralca turnirja, ki jo je prejel Darko Bičanin iz ekipe Suzi bar. Podelitev nagrad je potekala v dvorani pri Sv. Gregorju, kjer smo po turnirju organizirali tudi zabavo z ansamblom Vandrovčki.

Prvi turnir v malem nogometu je lepo uspel, kar pa brez pomoči sponzorjev ne bi bilo mogoče. Sponzorjem Tanku d.o.o., OO SDS Ribnica, Zvončku d.o.o., Suzi baru, okrepčevalnici Vinija in medijskemu sponzorju Radio Urban se najlepše zahvaljujemo za pomoč in se priporočamo za nadaljnje sodelovanje.

Na koncu bi rad v imenu TŠD Slemena izrazil zadovoljstvo nad športnim igriščem pri Sv. Gregorju in nad pozitivnim vplivom na prebivalce, predvsem mladino. Prepričan sem v svetlo bodočnost malega nogometa in športa nasploh v Slemenih. Zaključujem z željo, da turnir v malem nogometu pri Sv. Gregorju postane tradicionalen, hkrati pa vsem članom društva, sponzorjem in bralcem Rešeta želim vesele božične praznike in srečno novo leto!

Predsednik TŠD Slemena
IGOR ADAMIČ

Ali morajo najboljčutljivejši deli telesa res to »prebaviti«?

Supervpojni, mini, normal, odišavljeni, zakrivljeni, zračni, podaljšani, skrilci ali brez ..., kateri so najboljši za vas? Higijenski vložki in tamponi niso zanemarljiv vir potencialnih nevarnosti za vaše telo in zdravje!

Na stotine let so ženske v času menstruacije uporabljale naravne izdelke. Morske spužve, mah, bombaž – možnosti je bilo kar nekaj. V času moje pubertete so obstajali samo bombažni vložki Vir, ki jih je spremljal nenehni občutek, da vsi opazijo, da je »tvoj čas« v mesecu. Zdaj živimo v družbi, ki nam ponuja med menstruacijo neskončno možnosti izbire higijenskih pripomočkov. Oglasi nam narekujejo, naj kupujemo čim manjše tampone in vložke, ki so povrh še super vpojni, odišavljeni, da bi preprečili morebitni vonj po krvi. Higijenski vložki, ki pod pritiskom močnega oglaševanja za mnoge postajajo dnevni, pa niso zanemarljiv vir potencialnih nevarnosti za zdravje. Zakaj?

Tamponi so navadno izdelani iz kombinacije bombaža in rajonskih vlaken – sintetične snovi, ki jih dodajajo, kar močno poveča vpojnost. Toda vlakna rajona po odstranitvi tampona za seboj pustijo drobce, ki izsušujejo vaginalno sluznico, zlasti proti koncu menstruacije. Ti drobci povečajo tudi nagnjenost k okužbam. Lepljivi vložki so pogosto podloženi s plastiko, ki preprečuje njihovo premikanje. Ta plastika ni porozna in ne diha.

Večina tamponov in vložkov temelji na celulozi, ki je praviloma beljena s klorom. Stranski proizvod tega procesa je nevarni dioksin. V enem vložku ga ne bomo našli veliko, slabo pa je, da se v telesu kopiči in deluje mutageno. Če ste ženska, pomislite na to, da bo v življenju vaša sluznica prišla v stik s povprečno 11000 vložki. Izračun temelji na domnevi, da vsak mesec uporabite

približno v petih dneh po pet vložkov. Če uporabljate tampone, morate biti še previdnejši.

Dioksin sodi med najnevarnejše kemikalije, kar jih pozna znanost. EPA (Ameriška zvezna agencija za varovanje okolja) ga opisuje kot resno grožnjo za zdravje prebivalstva. EPA navaja, da pri dioksinu ni varnih mej in da ima lahko vsaka količina te kemikalije v telesu resne posledice za zdravje. Dioksin nastaja kot stranski proizvod industrijskih procesov, v katerih je klor. Nastaja pri zažiganju odpadkov, beljenju celuloze in bombaža s klorom, pri izdelavi številnih kemikalij, plastičnih mas (PVC) in pesticidov. Poročilo EPA potrjuje, da dioksin res povzroča raka. Dioksine 2, 3, 7, 8 – TCDD so uvrstili v prvo kategorijo kancerogenih snovi, nevarnih človeku. (Vir: IARC Monographs, Volume 69)

Leta 2001 so temu sledili tudi v Združenih državah Amerike. Nacionalni program za toksikologijo je dioksin prerazvrstil iz kategorije snovi, za katere se sumi, da povzročajo raka, v skupino snovi, za katere je dokazano, da so rakotvorne.

Vnovične analize iz leta 2003 pa so potrdile, da pri dioksinu ni varnih odmerkov!

Dodajmo temu še podatek, da se pri izdelavi bombaža uporablja 35 različnih herbicidov, pesticidov, fungicidov in insekticidov, in to v tolikšnih količinah, da pride na proizvodnjo bombaža 22,5 odstotka vseh uporabljenih insekticidov na našem planetu.

Ali morajo najboljčutljivejši deli telesa to res »prebaviti«?

Kako iz začaranega kroga?

Dioksin so že povezali z nastankom endometrioz, z rakom rodil, s poškodbami novorojenčkov in pomanjkanjem imunskega odgovora (fibromialgija), če omenimo le nekatere. Zadnje čase ima tudi vse več deklet in žena težave z vaginalnimi vnetji, tako imenovanim belim tokom. Pogosto so ravno zaradi te težave dnevni vložki za mnoge ženske postali nujni. Ker pa sintetični vložki tudi sami po sebi prispevajo k nastanku tega problema, ste se res znašli v začaranem krogu.

Dokler bo prihajal ta razpiti strup v vaše kopalnice in v stik z vašo sluznico, bodo vsi poskusi preprečevanja omenjenih težav le delno uspešni.

Kaj nam torej sploh ostane, če smo odločeni odgovornost za svoje telo prevzeti v svoje roke?

Uporaba izdelkov iz ekobombaža in celuloze, ki ni beljena s klorom, je dobra naložba v zdravje. Smotno je izbrati takšne tampone in vložke, ki so narejeni iz certificiranega 100-odstotnega biološko pridelanega bombaža ter sestavin in materialov iz celuloze, ki ne vsebuje klor, parabenov, soli benzojske kisline ali formaldehidov. Tovrstni izdelki zagotavljajo tudi udobje in kakovost, a ne vsebujejo plastike. Takšne organske vložke in tampone pa boste težko našle med konvencionalnimi izdelki v hipermarketih in vele-drogerijah oz. jih zasledile med tako množično oglaševanimi izdelki na TV-ekranih. Poiskati jih boste morale v specializiranih trgovinah in lekarnah ter v trgovinah z zdravo prehrano. Kot usmeritev naj omenim, da takšne zelo kakovostne higijenske izdelke najdete pod nazivom Natracare in Masmii.

Vsak korak v pravo smer je pomembna razbremenitev našega telesa. Ne podlegajte reklamnim oglasom za vsako ceno!

Pripravila ANDREJA POGORELC po dr. Špelci Morojna in Sanji Lončar

DECEMBER 2008

Datum: **SOBOTA, 6. 12.**

Kam: na **SLAVNIK (1018 m)**

Izhodišče: Podgorje (518 m)

Zahtevnost: LAHKA pot

Trajanje: 3 ure

Prijave in akontacija: TTorek pred pohodom, to je 2. decembra ob 18. uri, v pisarni PD Ribnica.

Potrebna oprema: Potrebni so primerna planinska oprema, zložljive pohodne palice, veljavna planinska izkaznica (plačana članarina PZS), osebni dokument in varen korak.

Vodja pohoda: Andrej Drobnič

(informacije: 040/ 737 330)

Datum: **SREDA, 31. 12.**

Kam: na **SILVESTRSKI POHOD K SV. ANI**

Izhodišče: Ribnica

Zahtevnost: LAHKA pot

Trajanje: 3 ure

Prijave in akontacija: Niso potrebne.

Potrebna oprema: Potrebni so primerna planinska oprema, baterijska svetilka/ bakla, pohodne palice in varen korak.

Vodja pohoda: Vodnik PD Ribnica

Z. MIHELIC

PLAVALCI TUDI V CELJU MED ZMAGOVALCI

Sezona 2008/ 09 se je za ribniške plavalce začela več kot uspešno. Ribniški plavalci že plavajo kolajnam naproti. V začetku septembra so začeli trenirati z novim trenerjem, rezultati iz sobotnega mitinga v Celju pa že kažejo, da je delo z njim več kot uspešno. Tradicionalni Mednarodni plavalni miting Celje 2008 je potekal v soboto 15. novembra. Udeležilo se ga je preko 500 plavalcev, večina se jih je pripeljala iz Slovenije, Italije, Hrvaške, Avstrije ter Bosne in Hercegovine, en plavec pa je priletel iz Združenih držav Amerike.

Naši plavalci Lucija Kous, Anže Pavlin, Jan Zajc in Jan Mate so odplavali 20 štartov in bili več kot uspešni, saj so vsi popravili svoje osebne rekorde. Ribničani so nam posamično priplavali tudi 4 medalje, od tega si je Lucija Kous prislužila bron na 50 m hrbet, Jan Zajc je na 100 m hrbet prav tako priplaval bron, na najvišjo stopničko pa se je v disciplini 50 m hrbtno povzpel Anže Pavlin, ki je

poleg zlata osvojil še srebro na 100 m mešano. Rezultati so več kot zadovoljivi. S tem se strinjajo tako plavalci, kot tudi trener. Uspehi dokazujejo, da lahko od njih pričakujemo še lepe rezultate.

Za PK Inles Ribnica, MAJA JERANKO

**NASLEDNJA
ŠTEVILKA REŠETA
IZIDE
30. DECEMBRA.
GRADIVO
ODDAJTE DO
14. DECEMBRA.**

ALJAŽ ZALAR

Med 600 najboljšimi srednješolskimi matematiki na svetu

Imam srečo, da sem novinarka ter tako vajena različnih tematik. A vendar sem zanj kar pomislila, kako bi ga speljala v vode, ki bodo nam večini blizu in jih bomo lahko razumeli. Aljaž Zalar je namreč matematik.

To zdaj zveni tako, kot da so to čudni ljudje, zaviti v svet znanosti in še nedavno tega je podoben pogovor tekkel tudi med njim in očetom. Družina mu seveda stoji ob strani, čeprav mu včasih v šali rečejo: 'Spet ta matematika,' saj pravi matematik pred njo nikoli nima miru. Dolga je vrsta takih, ki se je te znanosti ogibala v najširšem loku, ker ji ta abstraktni svet ni bil blizu, a 19-letni Aljaž deluje tolažilno: integralov v vsakdanjem življenju pač ne rabimo. Je pa imel naš matematik s Hriba iz Dolenje vasi večjo srečo in pamet že v rosnih letih, ko se je odpravil v trgovino, saj mu nikoli ni manjkal kak tolar ali cent, ker je uspel že na mestu samem dognati pravi seštevek. Drugi smo ga pogosto zgruntali šele doma, ko smo listali po računu ...

Toda Aljaž je šel v matematiki veliko dlje od preprostih izračunov in je na 49. mednarodni matematični olimpijadi v Madridu skupaj s 6 Slovenci zastopal našo državo, osvojil pohvalo, in za točko zgrešil medaljo, ko je dva dni reševal naloge skupaj s 600 tekmovalci iz 100 držav. Omenjena olimpijada je najstarejše in najprestižnejše srednješolsko tekmovanje v znanju na svetu.

Ne mara besede genij

»Res ne maram te besede. Vse sem se moral naučiti in natrenirati in kdor trdi, da se mu ni bilo treba v gimnaziji nič učiti, se malo laže. Tudi se ne postavljam s svojim znanjem nad nekoga, ker vem, da je kdo drug boljši od mene na kakem drugem področju. Kadar koli so me sošolci prosili za pomoč, sem to z veseljem storil, a nikoli na način, da jih bom učil, ampak da se bomo učili skupaj. Ko pa gre za prave matematične probleme, kakršne se rešuje na matematični olimpijadi, je potreben navdih, ki največkrat pride zvečer, ko se vse umiri in je lažje prestopiti v pravi matematični svet. Čisto banalna vsakdanja stvar lahko postane zelo zapleten matematični problem. Tako je bil eden težjih problemov z letošnje olimpijade določitev števila možnih stanj luči v hiši pri določenih začetnih pogojih.«

Uho je trznilo ob zgodbicah, ki mi jih je pripovedoval in mi poskušal približati matematični svet. Preberite naslednjo:

Aljaž si je na mednarodni maturi za t.i. razširjeni esej izbral Fermatov izrek 'Enačba $x^n + y^n = z^n$ nima netrivialnih (vsaj ena neznanca x, y ali z različna od 0) celoštevilskih rešitev za vsako naravno število, ki je večje kot 2. Deluje suhoparno, a počakajte razplet...

Najprej 300 let nazaj, ko se je kraljevi svetovalec v parlamentu v Toulousu Pierre de Fermat v prostem času ukvarjal tudi z matematiko. Zaradi znanstvenega rivalstva je objavil le trditve, dokazov pa ne. In tako je v glodanje vrgel tudi ta izrek, ki ga matematiki niso mogli razvozlati celih

358 let. V 90. letih 20. stoletja pa se je z njim ukvarjal ameriški matematik Wiles, zanj potrošil sedem let in nenadoma zavpil: 'Eureka!!!' Znašel se je na naslovnica vseh časopisov, a kaj, ko je eden njegovih najtesnejši sodelavec odkril neko pomanjkljivost v njegovem dokazu. Tako je pri svojih 39 letih začel od začetka. Na srečo je v drugo tudi uspel. Na žalost pa ni mogel dobiti Fieldsove medalje, ki je v matematiki enaka Nobelovi nagradi, saj je ravno dopolnil 40 let, kar je meja za medaljo.

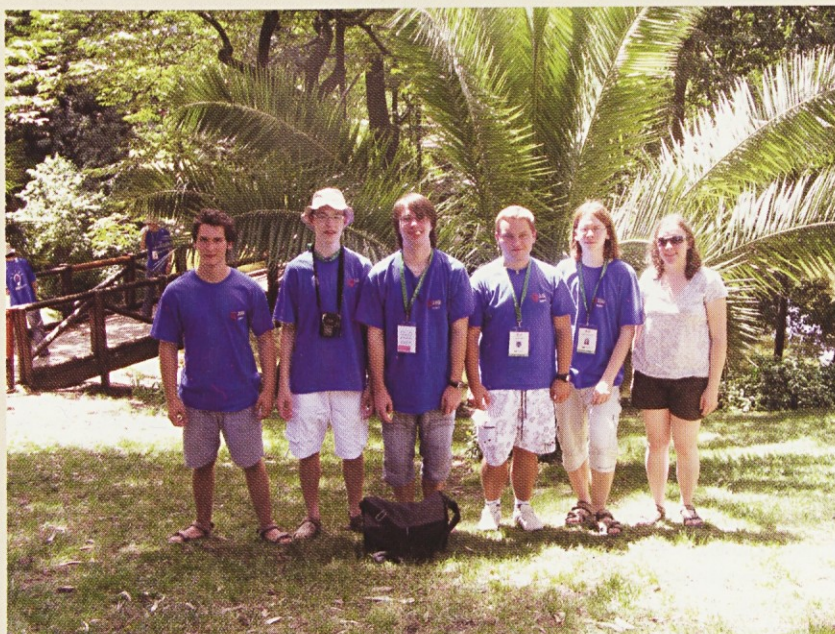
Matematika ostaja poklicni cilj.

Ker je novo šolsko leto, Aljaž ni več srednješolec, ampak študent prvega letnika Fakultete za matematiko in šport. Kaj bo po končanem študiju, ni še umestno vprašanje, ker zdaj matematiko še bolj teoretično spoznava, bi si pa v prihodnosti morda še najbolj želel kako raziskovalno delo. Lahko da v povezavi z medicino, ki ga zanima, rad vstopa tudi v svet psihologije ali vede o človeku. Sprašuje se, kako je človekovo telo zgrajeno in na kakšen način razmišljamo, in tu mu matematika pomaga. Pravi, da brez nje v življenju ne moremo, ker se računalništvo, kemija in fizika ne bi razvijali, njega, ki je toliko vpet v to področje, pa včasih malo zanese in tako tudi v esejističnem spisu skozi teze prihaja do sklepa. Nič kaj zlobno si ga kdo kdaj privoščil v stilu, da je zato malo zategnjen in resnoben, a novopečeni študent si zna najti čas zase. Glede na to, da je moral že med pripravami na olimpijado obdelati velik del matematične snovi, je prvi letnik zanj lažji in mu ostaja več časa, ki ga porabi za šport. Tu je našel idealno matematično kombinacijo: »Iz vsakdanjega življenja se umaknem v matematiko, s športom pa lahko prav vse odklopim.« Odklopi se lahko tudi od večnega vprašanja, ali je razvoj, ki ga v končni fazi generira matematika, vedno dober ali ne. To je že filozofsko vprašanje, ki pa ga praktično izkušamo dnevno vsak na svoji koži. Za Aljaža Zalarja je bil doslej v šolskem življenju najpomembnejši trenutek: znašel se je ob pravem

času na pravem mestu, pravi. Dodaš še kanček lastne želje in element pravega okolja, v katerem se je znašel, in olimpijada je bila tu. Tam ni prevladovalo izračunavanje ali metode izračunov, šteli so le dokazi. Dokaži, da štiri točke ležijo na isti geometrijski krožnici, to je bilo vprašanje. »Važno je, da vidiš stvari, in tu bolj šteje praksa kot pa teorija.« Na olimpijado se je v 2. letniku srednje šole kvalificiral kot nagrajenec državnega tekmovanja, nato se je na pripravah 30 dijakov spoznavalo s snovjo, ki pride v poštev na olimpijadi, njihovo znanje pa se je kontroliralo še preko leta. Premalo, v primerjavi s tekmovalnimi Kitajci, ki so navajeni pobirati le zlate medalje in vsakega svojega udeleženca s srebrom v torbi pošljejo predčasno domov ... Aljaž Zalar je cilj in število točk, kot si jih je zadal, dosegel. Matematika mu je ne samo študij, ampak hobi. »Težko je razumeti, če te matematika ne zanima. Tudi sam sem se moral v učenje česa prisiliti, da sem se še kaj drugega naučil. Treba je biti motiviran, pa v življenju nimaš težav!«

ALENKA PAHULJE
Osebni fotoarhiv A. Zalarja

ALJAŽ ZALAR (2. Z LEVE) SKUPAJ Z OSTALO SLOVENSKO EKIPO SREDNJEŠOLCEV

CAMINO - Prva evropska kulturna pešpot (I)

Janez Češarek prihaja iz Nemške vasi, torej je naš človek, domačin. Zato me je toliko bolj kot novinarko mučilo, da ni javno spregovoril o svoji poti, ki jo je opravil leta 2007, ko se je peš odpravil iz Grosuplje, kjer zdaj živi, na 75 dni trajajočo pešpot - trekking po znani romarski poti. Camino je izziv za telo in duha, ki si ga marsikdo težko predstavlja. 3000 kilometrov prehojene poti: prečkal je alpske in druge prelaze, hodil od kraja do kraja, užival v spoznavanju domačinov, včasih stopal po samotnih poteh, ter preizkušal samega sebe. To je bila njegova osebna izkušnja, ki jo je dolgo časa delil le z izbranimi in njemu bližnjimi, zdaj pa je očitno prišel čas, ko se ta zgodba lahko bere in podoživlja. Večinoma le tisti del, predvsem Francije in Španije, po katerem roma veliko ljudi, tudi Slovencev, zato podarja izkušnje, ki bodo lahko komu pomagale k sprejemu tega izziva. Zgodbo objavljamo v treh nadaljevanjih.

TU JE NJEGOVA POT ... (OP. URED.)

RT FINISTERRE IN ATLANTSKI OCEAN (GALICIJA, ŠPANIJA)

»Jakobova pot je več kot tisoč let stara romarska pot do mesta Santiago de Compostela v severozahodni Španiji. V tem daljnem koncu Galicije naj bi se po legendi nahajal grob sv. Jakoba, enega od Kristusovih učencev. Tradicionalni srednjeveški romarji so nosili klobuk, plašč, školjko pokrovačo, čutaro in leseno okovano palico. Morali so biti resnično prežeti z orjaško voljo, vero, pogumom in vztrajnostjo, da so zdržali več tisoč kilometrov dolgo hojo do roba celine in nazaj domov. Takrat je bilo vse še bistveno bolj divje, nevarno in prvobitno. Ne gre zanemariti znanja in informacij, ki so se na ta način širili po vseh evropskih deželah. Tudi slovenski romarji že več stoletij romajo v Kompostelje, kot ga je omenil celo dr. France Prešeren v svoji pesmi. Pred več kot 550 leti je po poti jezdit tudi celjski grof Ulrik s spremstvom. Kot zanimivost je leta 2006 mesto Santiago de Compostela z znamenito katedralo obiskal tudi pokojni slovenski predsednik dr. Janez Drnovšek. Tudi Ribničani smo v preteklosti stopali po Caminu in prispevali kamenček v mozaik evropske kulturne zakladnice.

Pot - po špansko Camino - doživlja od konca osemdesetih let prejšnjega stoletja pravi razcvet. Svet Evrope je označil Camino za prvo evropsko kulturno pešpot, UNESCO pa jo je uvrstil na seznam svetovne dediščine.

Navdušenci z vseh kontinentov - novodobni popotniki in romarji - se podajo na pot, ki jo pogosto začnejo v majhnem francoskem mestecu St-Jean-Pied-de-Port. Bolj vztrajni in tisti, ki imajo na voljo več časa, se na pot odpravijo kar od doma in jo zaključijo na obali Atlantskega oceana. Rt Finisterre si resnično zasluži svoje davno ime, ki pomeni konec zemlje.

Po Španiji vodi več poti, vendar je daleč najbolj obljubena Francoska pot, imenovana Camino Francés. Po Franciji se vijejo štiri glavne poti, pot pa je med drugim označena tudi v Švici in Avstriji. V Sloveniji so prijatelji poti sv. Jakoba prehodili idejno pot od Obrežja (Slovenske vasi) preko Ljubljane do Trsta, vendar je še precej stvari v nastajanju v primerjavi s prej omenjenimi državami.

Školjke in rumene puščice (na modrem ozadju) so glavni smerokazi, ki vodijo popotnika in mu pomagajo pri orientaciji. Prav vsak pa mora biti dobro telesno in psihično pripravljen, s sčepcem sreče in pošteno mero zdravega optimizma ter z zaupanjem v svoje sposobnosti. Ko se posameznik odloči, da se poda na pot, praktično ni več poti nazaj. Camino ga posrka vase s svojo energijo, zlahatnostjo in edinstvenostjo ter ga vteke v tisočletni mozaik zemeljskega romanja, brezštevilnih trenutkov dobre sreče ter premagovanja lastnih strahov in šibkosti.

Pot

Gotovo ste že kdaj občutili klic gora, ki vas kot magnet privlači v svoje bližine. Na podoben način se me je že leta 2005 dotaknil Camino Francés.

Dal mi je potrebnih znanj, izkušenj in samozavesti za pešpot v letu 2007 od Slovenije do Španije. Pešpot je trajala skupno 75 dni. Glavne kraje (in prelaze) na približno 3000 kilometrov dolgi poti povzame naslednji niz: Grosuplje - Ljubljana - Kranj - Korensko sedlo - Hermagor (Šmohor) - Bruneck (Brunico) - Brenner - Innsbruck - Arlberg - Schaan - Einsiedeln - Interlaken - Lausanne - Ženeva - Le Puy-en-Velay - Cahors - Moissac - Oloron-Sainte-Marie - Somport - Puente la Reina (Gares) - Burgos - León - Ponferrada - Santiago de Compostela - rt Finisterre.

CERKVICA SV. JAKOBA, NEDALEČ STRAN OD PRELAZA BRENNER

Veliko utrinkov in prigod se je nabralo v dveh mesecih in pol intenzivnega doživljanja poti. Zato bi raje na tem mestu strnil le nekaj zanimivosti iz najbolj znanih krajev, ki jih poznate iz minulih izletov, knjig, televizije, pripovedi ali nemara še čakajo, da jih boste odkrili. Že v Sloveniji so številni zanimivi kraji in tu bi izpostavil mikavno dolino Radovne, ki se nahaja med Bledom in Mojstrano. Ko sem se povzpел na prelaz Korensko sedlo, je kmalu zatem sledil strm spust na avstrijsko Koroško. Kasneje so odmevali koraki tam, kjer teče bistra Zila. Zlasti dolina Lesachtal

ENA NAJBOLJ PRIKUPNIH VISOKIH DOLIN V ALPAH: LESACHTAL

se je vtisnila v spomin kot kotic, v katerega se je lepo vračati. Podjetni domačini so s skupnimi močmi in iznajdljivostjo ohranili posebno gorsko pokrajino. Tako je omenjena alpska dolina pridobila pred približno petnajstimi leti priznanje za najboljšo evropsko naravno in okolju prijazno dolino.»

Nadaljevanje prihodnjič.